

မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ

အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာ
အသံမြင့်အသံချောင်စုံလှပြီ

၁

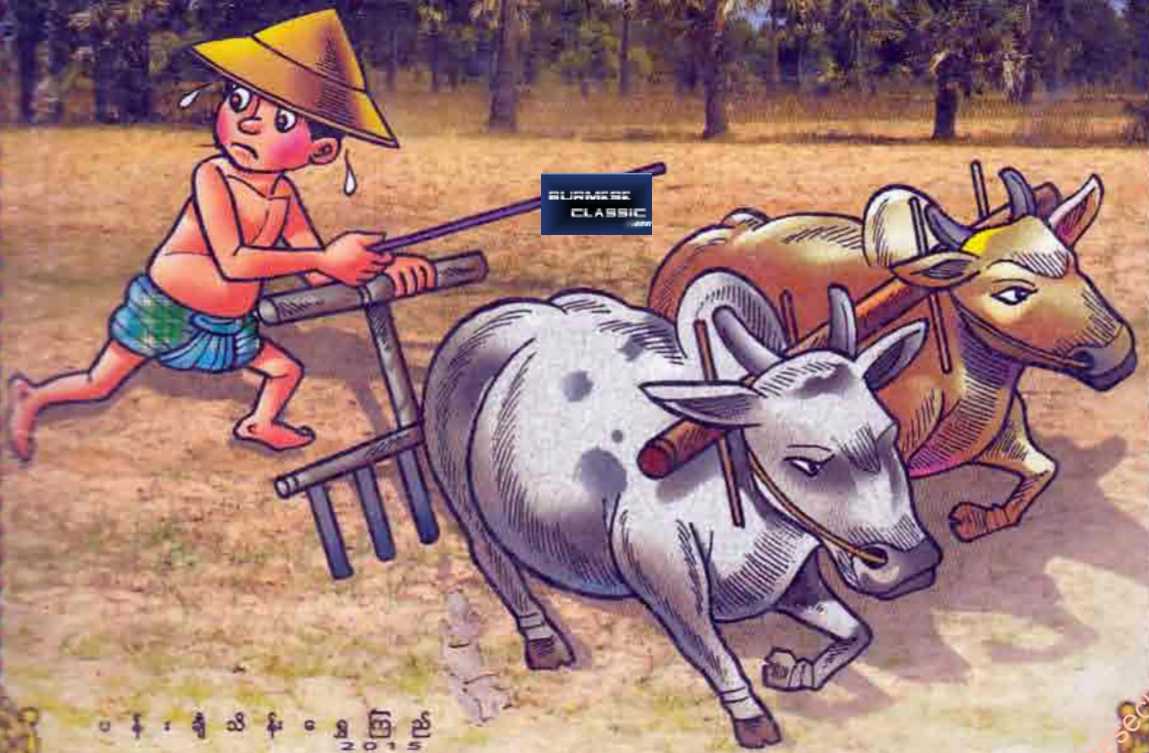
အက္ခရာစကားပုံများ

ခိုးစားတော့ခွေးဟောင်
လုပ်စားတော့မိုးခေါင်

အပါအဝင်

သေးရောင်စုံ
ရှင်ဗြ

ပန်းချီ
မျိုးမာန်

BURMESE
CLASSIC

ပန်းချီ မျိုးမာန် ရှင်ဗြ

ဤစာအုပ်သည် -----
၏စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။

This book is of .....

မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ

အမှတ်- ၁၂၉၉၊ အောင်သုခ (၂၇) လမ်း၊ (၆) အရှေ့ရပ်ကွက်၊
သာကောတမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့၊ ဖုန်း ၀၉-၅၀၂၉၃၃၆-၀၉၄၂၀၀၄၄၆၈၄

Myint Moh May May Literature

No.(1299),Aung Thu Ka 27 Street,(6) East Quarter,
Tharkayta Township, Yangon.Ph: 095029336-09420044684

စီစဉ်သူ

မောင်မျိုး (မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ)

Arrangement

Maung Myo (Myint Moh Maymay Literature)

စာတ်ညွှန်း

ကိုသူခ

Scenario

Ko Thu Kha

ဘာသာပြန်

ဦးလှကြွယ်

Translator

U Hla Kywe

ပန်းချီ

မျိုးမာန်

Illustration

Myo Man

ပျက်နှာဖုံးပန်းချီ

သိန်းရွှေကြည်

Cover Illustration

Thein Shew Kyi

အတွင်းစာအုပ်

မြို့စုတ္တာကြည်

Inside Colour

Phyo Oakar Kyi

အတွင်းဖလင်

စိန်နဂါး

Inside Film

(CTP) Sein Na Gar

အတွင်းနှင့်ပျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်

ဦးလေမျိုးဦး (အောင်မြင့်မိုရ်ပုံနှိပ်တိုက်)

အမှတ်(၁၂၉၉)၊ အောင်သူခ(၂၇)လမ်း၊

(၆)အရှေ့ရပ်ကွက်၊ သာကေတမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

Inside and Cover Press

U Zay Myo Oo (Aung Myint Moh Printing Press)

No.1299, Aung Thu Kha (27) Street,

(6) East Quarter, Tharkayta Township, Yangon

စာအုပ်ချုပ်

အောင်မြင့်မိုရ်

Binding

Aung Myint Moh

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ထွေးထွေးသိန်း (ငွေပုံကြွယ်လစဉ်)

Publisher

Daw Htwe Htwe Thein (Nwe Mohn Kyel mont)

ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ်

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (ပထမအကြိမ်)

အုပ်စု (၅၀၀)၊ တန်ဖိုး- ၁၅၀၀ ကျပ်

Date of Publishing

2015, August (1st time)

Circulation (500), Price 1500 Kyats

ဖြန့်ချိရေး

မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ

Distribution

Myint Moh Maymay Literature

09 5029336, 09 420041684

၀၉ ၅၀၂၉၃၃၆၊ ၀၉ ၄၂၀၀၄၂၆၈၄

www.burmeseclassic.com

ထုတ်ဝေသူ၏စေတနာ

ယနေ့ လူငယ်လူရွယ်များနှင့် အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များ ဘာသာရေး စာပေကို စိတ်ဝင်တစား ဖတ်ရှုနိုင်ရန်အတွက် **မေးရောင်ခုံ** ကာတွန်း ရုပ်ပြအဖြစ် သပ်ရပ်ခန့်ညားစွာ ဖတ်ချင်စဖွယ် ရှိလာအောင် မိမိအနေဖြင့် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားထားပါသည်။

မိမိ၏ဆန္ဒမှာ ဤစာအုပ်ကို ကလေးသူငယ်များနှင့် လူငယ်လူရွယ်များ ဖတ်မိသွားပြီး အသိတရားနှင့် ဗဟုသုတရရှိပြီး လိမ္မာယဉ်ကျေးသော လူငယ်လူရွယ်များ ဖြစ်လာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး အမျိုး၊ ဘာသာ၊ သာသနာနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဗဟုသုတနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်ကောင်းများကိုလည်း ဆက်လက်ထုတ်ဝေသွား မည်ဖြစ်ပါသည်။

 မောင်မျိုး
မြင့်မိုရ်မေမေစာပေ

Publisher's Goodwill

I have tried to the best of my abilities for this color cartoon illustration to the young people especially for the children so that they can read religious books.

My intention is for the children and the young readers this book and get spirit and knowledge and to become clever and polite persons.

I will continue to publish the best books concerned with nationality, religion and help, teaching and culture.

 Maung Myo
Myint Moh Maymay Literature

မာတိကာ

Contact

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

Subject

P

ချစ်ခင်တောင်းကျိုက်စမ်းသလို	၅	Grib one's lion and catch a snail
ချစ်မာလည်းအဆန် လူမာလည်းအပြန်	၈	The Snail has a core and man has intelligence as well
ချစ်လတ်ထိမှအမိတ	၁၁	When a person bumps against a snag, he used
ချစ်ချင်ကောင်မာန်ကြီး တောင်ကြီးမြို့စယ်ကြို သိကမသန်	၁၄	to yearn for his mother
ချစ်တောင်းကျိုက်တလွဲ စင်တလွဲ	၁၈	However the haughty red-ant tries to demolish the moutain, its waist is weak
ခုစာကလေးကြော် ခုဆီထမင်း	၂၁	Girb of one's loin is out of anus
အခုခုရတွင်းတူးပြီး အခုခုကြည်သောက်လို့ရ	၂၆	Now the fried sparrows then the oily glutinous rice
ခဲလေသမျှ သံရေတူ	၂၈	You cannot drink clean water, as soon as you have dug the well
ခိုးချင်တာလည်းပုဂံလို့ လက်နှေးလိုက်တာလည်း ချာလို့	၃၁	All the strives turn into failure
ခိုးစားတော့ ငွေဟောင်း လုပ်စားတော့ မိုးခေါင်	၃၅	Too eager to steal but daze in doing so
ခေါင်းတစ်လုံးက အိုးနှစ်လုံးခွက်နိုင်	၃၉	When a person steals, the dog barks, and when he works there is a drought
ခုတ်ရာတိုင်း ခုတ်တလွဲ	၄၂	One head cannot carry two pots
ခတ်တွင်းပြင်တာနဲ့ စွဲသစ်ပြိုင်ရောက်	၄၅	Hack at one part, but cut at another part
အိုးမွှေးနှစ်ခုရက် ကံရဲ့နှစ်ခုရက်	၄၈	By preparing the loop of rowlock, it drift up to the vilage Ywa Thit
ကျွေးမွှေးနဲ့ နားထောင်	၅၂	Praising is lasted only 7 ady and blaming is lasted only 7 day
ချိုတပ်ဖိုရာ ချိုတပ်လာ	၅၆	The fang of a barking deer can cut-off the thigh of a tiger
ခြင်းကြားရေတင်	၅၉	The catle with curved horn gather to an ox with curved horns
ချောင်းခိုမြောင်းခိုသတ်စိကော လူမျိုးခိုးမတိမ်ကော	၆၂	
ချစ်ခေလို ခံတွင်းသတ်လေးသစ် မှန်းခေလို ခံတွင်းလက်လေးသစ်	၆၆	The water cannot be kept in the basket Although the course of stream fade away but the gene of man is not fade
ချစ်တီးခေါင်း သန်းစာသလို	၇၀	
ချစ်သီးခေါင်းအောက် ချစ်သီးစား	၇၃	The mouth makes you to get love and loathsome
ခြေနှစ်ချောင်းလည်းကောင်း ဝမ်းလှေပျောလည်း မသယ်နဲ့	၇၆	Just like searching hair-lice on Chittia's head Sour fruit is rare udner sour tree
ငွေကလေးအရောင် ပါးလျက်နားလျက်	၈၀	Don't rescue two legged creature, dont pick up the drifting boatof
ငွေကိိုရိုက်ခွင် ငွေခွင်မျက်နှာကြည့်ရ	၈၃	If you favour, it will lick your face
ငွေကြီးမှလတ်လေးသင်	၈၇	If you want to strike a dog, you must look at the face of its owner
ငွေပါစိတ်က နတ်စကားထွက်	၉၀	The old dog is taught to handout
ငွေဖြူလူတောစိုင်း	၉၃	The word deva comes out from the dog
ငွေဖြူတောင် ကျည်တောင်စွပ်	၉၇	The white dog dares not enter among the people
ငွေစူးကောင်စား တစ်ခွန်းတည်	၁၀၀	Put the hollow bamboo tube on the curl tail of dog
ငွေစူးနဲ့ဝက်ကိုက် ငွေကောင်နားရွက်ပြတ်ခံရ	၁၀၃	A mad dog lasts only a noon
ငွေလေးခုန်လို့ ဝန်းမထ	၁၀၇	When a god dog fights with a mad dog his ear will be cut-of
ငွေဟောင်တိုင်းထကြည့်က အိပ်ရေးပျက်	၁၁၀	When a puppy jumps, thee dust won't rise up - Don't aware whenever the dog barks

ခရုခါးတောင်းကျိုက်မိသောရန်

Get one's loin and catch a snail

ခရုလေးတစ်ကောင်ကိုဖမ်းတာ ခါးတောင်းကျိုက်ပြီး အသည်းအသန်လုံ့လ ထုတ်ဖမ်းစရာ မလိုပါဘူး။ အဲဒီလို မလိုအပ်ဘဲ လုံ့လအရှိထုတ်တတ်သူ တွေကို သရော်တဲ့အနေနဲ့ ဒီစကားပုံကို အသုံးပြုလေ့ရှိပါတယ်။

To catch a small and slow moving snail is too easy to do it. But use excess force without need to use such a strength. In such a case this proverb is used.

သား မောင်ကျော်လင်းရေ ဒီအပိုက်အိတ်လေးကို လမ်းထိပ်က အပိုက်ကန်မှာ သွားပစ်လိုက်ပါကွယ်

Son, Maung Kyaw Lin discard this package of rubbish at the rubbish stored tank.

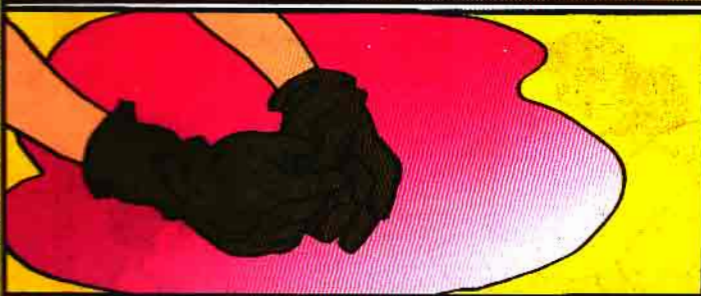
ဟုတ်ကဲ့ အမေ

Yes, mother.

အမှိုက်အိတ်ငယ်ကို ပစ်ဖို့အတွက်
ကျော်လင်းဟာ ဘောင်းဘီတိုလဲဝတ်
ပြီး သားရေလည်ရှည်ဖိနပ်ကို
စီးလိုက်ပါတယ်။

To discard a package of rubbish,
Kyaw Lin wears a pant and tall
boots.

သားရေလက်အိတ်နှစ်ဖက်စွပ်
ခါးမှာ ပဝါစည်းပြီးတဲ့အပြင်

He also wears leather gloves
and ties the towel at his waist.

နာခေါင်းနဲ့ပါးစပ်ကို ပဝါစည်းလိုက်ပါတယ်။
ပြီး ခေါင်းကိုပါ ပဝါအုပ်စည်းလိုက်တယ်။

He covers his mouth and nose and head
covers with towels.

သား မောင်ကျော်လင်း
မင်းဟာ တော်တော်
စာချဲ့ပါလားဟင်
Son Maung Kyaw Lin, you
are too exaggerate.

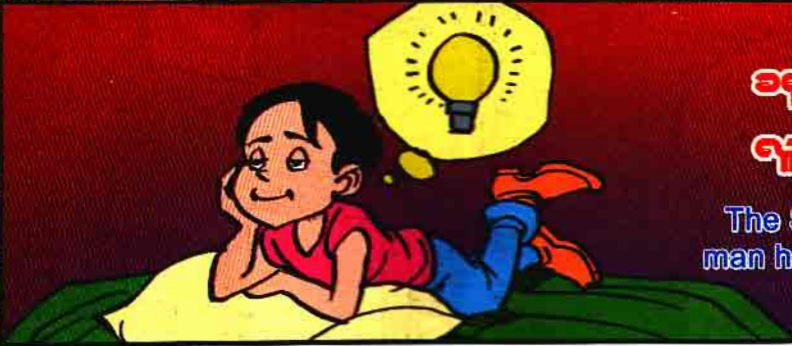

တစ်တောင်လောက်ရှိတဲ့
အပိုက်အိတ်လေး ပစ်ခိုင်းပါတယ်၊
တစ်ကိုယ်လုံး ပဝါတွေစည်းလို့
I ask you only a small bundle of
rubbish, the whole of your body
has been covered
with towels.

မင်းဟာက
‘ခရုခါးတောင်းကျိုက်
ဖမ်းသလို’ ဖြစ်နေပါလားကွယ်
As if you gurb the loin
and catch a fish.

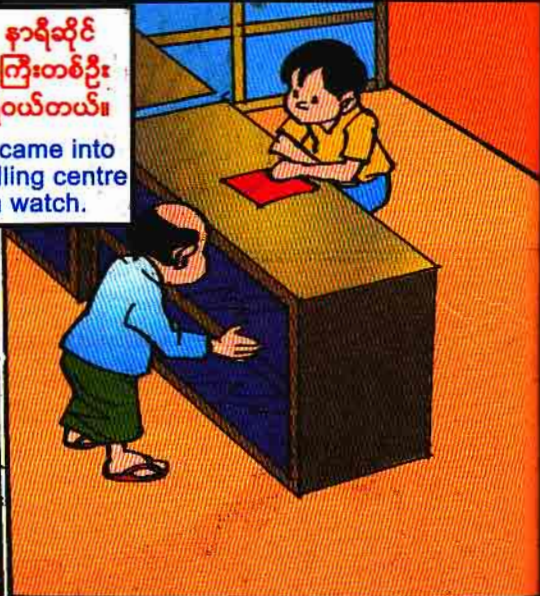
**ခရုမှာလည်းအဆံနဲ့
လူမှာလည်းအကြံနဲ့**

The Snail has a core and man has intelligence as well

ခရုမှာ အဆံရှိသလို လူမှာလည်းအကြံရှိပါတယ်။ အခက်အခဲပြဿနာတွေနဲ့ကြုံလာတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ်ကျခြင်းမရှိဘဲ ဉာဏ်ရှိသလောက် အကြံထုတ်ပြီး အဲဒီပြဿနာအခက်အခဲတွေကို ဖြေရှင်းကျော်လွှားကာ အောင်မြင်မှုရယူနိုင်တယ်လို့ အားတက်စိတ်နဲ့ ပြောတတ်တဲ့စကားပုံပါပဲ။
As the snail has core, man has intelligence and solve the problems he encounters with it. That is the encouraging proverb.

တစ်ခါမှာတော့ နာရီဆိုင် တစ်ဆိုင်ထဲ လူကြီးတစ်ဦး ဝင်လာပြီး နာရီဝယ်တယ်။
Once a man came into the watch selling centre and bought a watch.

အရောင်းစာရေးလေး ဝင်းဖေက တစ်သိန်းနဲ့ ရောင်းပြီး ဘောက်ချာမှာ အာမခံကြောင်း စာရေးပေးလိုက်တယ်။

The salesboy Maung Win Pe sold the watch with one lakh kyats and gave him the warranty card.

သုံးလအတွင်း မပျက်စေရန် အာမခံသည်
I guarantee that it will be good within three months.

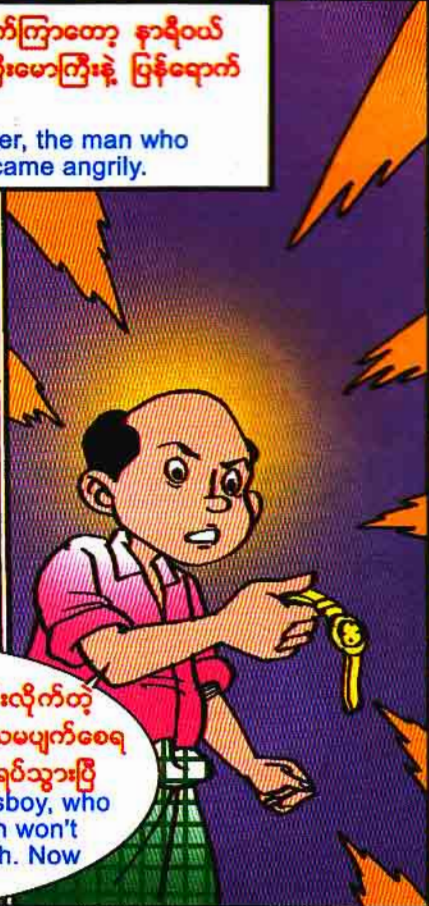

နောက် ငါးရက်လောက်ကြာတော့ နာရီဝယ် သွားတဲ့လူကြီး ဒေါကြီးမောကြီးနဲ့ ပြန်ရောက် လာတယ်။

About five days later, the man who bought the watch came angrily.

ဟေ့ ငါ့ကို ဒီနာရီညှာရောင်းလိုက်တဲ့ ကောင်လေး ဘယ်မှာလဲ သုံးလမပျက်စေရ ဆိုပြီး ငါးရက်ထဲနဲ့ ဒီနာရီ ရပ်သွားပြီ
Hey! Where is the salesboy, who cheats me that watch won't defect within 3 month. Now it stops.

အရောင်းစာရေးလေး ဝင်းမေဟာ ကြောက်လို့တုန်နေတယ်
The salesboy Win Pe was trembling with fear.

မပူပါနဲ့ကွာ 'ခရုမှာလည်းအဆံနဲ့၊ လှမှာလည်း အကြံနဲ့'ပါ ငါကြည့်ရှင်းလိုက်ပါမယ်
Don't worry. I'll clear it just as the snail has core, I have intelligence.

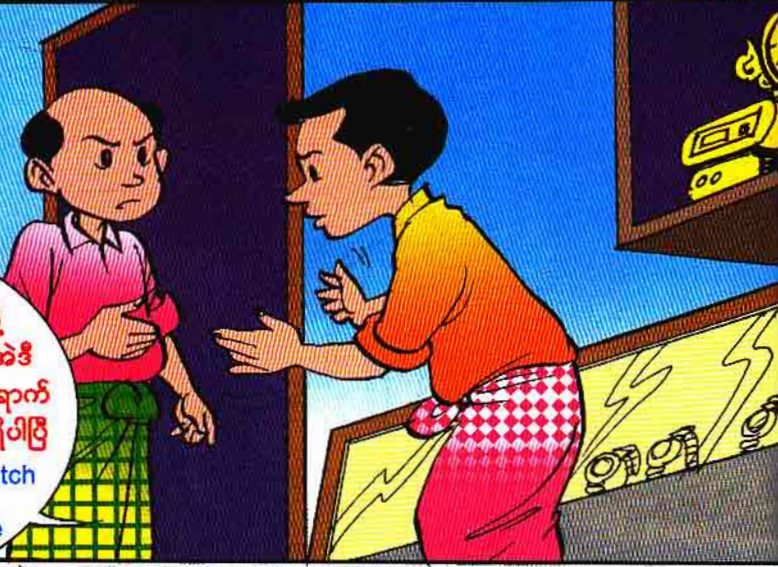

မန်နေဂျာ ကိုချမ်းမြေ့
ဆိုင်ရွှေထွက်လာတယ်။

The manager
Ko Chan Myai went out.

အန်ကယ် အဲဒီနာရီကို
သုံးလအတွင်း မပျက်စေရလို့
အာမခံလိုက်တာ မှန်ပါတယ်။ အဲဒီ
နာရီဟာ ကျွန်တော်တို့ဆိုင်ပေါ်ရောက်
နေတာ နှစ်လနဲ့နှစ်ဆယ့်ငါးရက်ရှိပါပြီ

It's like that uncle, this watch
had been here for two
months and twenty-five
days.

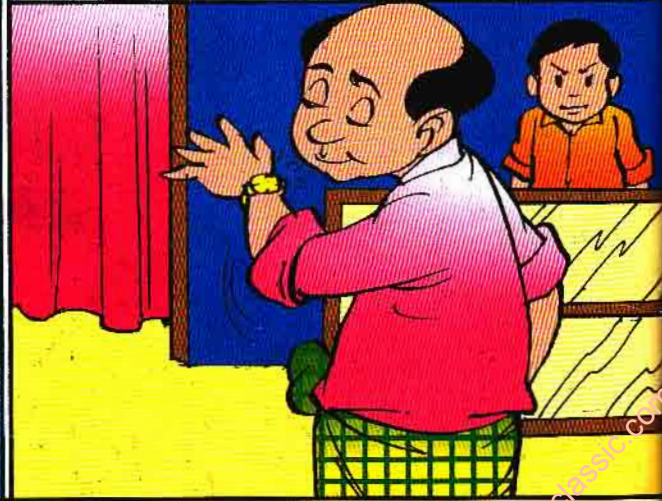
အန်ကယ်ဆီမှာ ငါးရက်
ကြာတာနဲ့ဆိုတော့ သုံးလ
တင်းတင်းပြည့်မှ စက်ရပ်
သွားတာပါခင်ဗျာ
When it was five days in
your hand, it lasts exactly
three months.

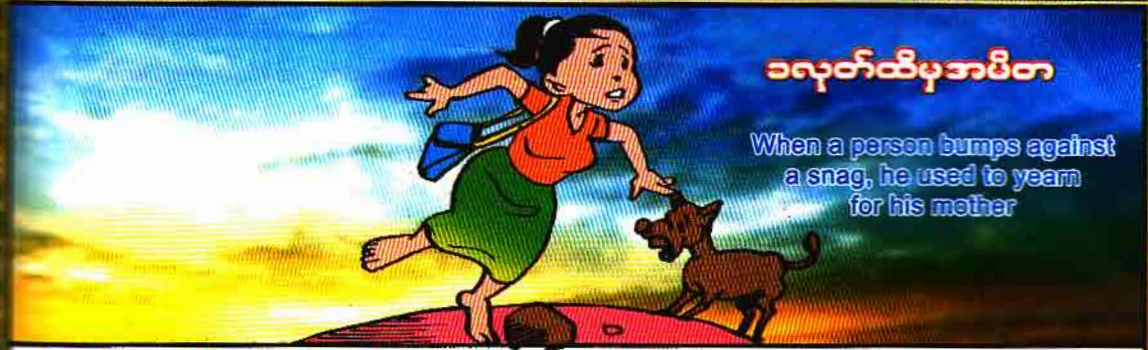
ဟေ
Hey!

အဘိုးကြီး ဝေဝေဝေ ခေါ်သံတွေပြောသွားမှ နောက်ထပ်
နာရီအသစ်တစ်လုံးနဲ့ လဲပေးလိုက်တယ်။

When the old man was out of anger, he gave
him another new watch.

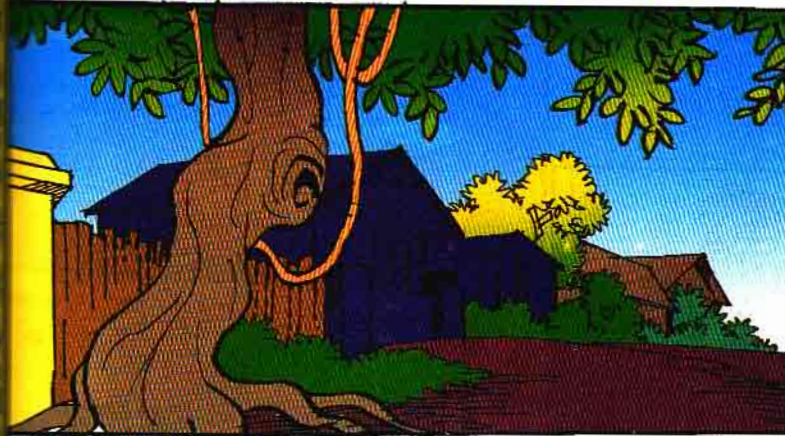

ခလုတ်ထိမှအပိတ

When a person bumps against a snag, he used to yearn for his mother

မိခင်ကို ဂရုမစိုက် ပစ်ပယ်ထားတဲ့သားသမီးဟာ ခလုတ်တိုက်လဲတော့မှ 'အို အမေ' 'အမယ်လေး အမေရယ်' စသည်ဖြင့် ယောင်ယမ်းတတ်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ် ဒုက္ခရောက်တော့မှ မိဘကိုသတိချပြီး အပူကပ်တတ်တဲ့သူမျိုးကို ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

A person who ignores his mother and when he bumps against something, he used to yearn "Oh! Mother". This proverb refers to such a person.

ကျော့နန္ဒာဟာ မောက်မာတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ဦးဖြစ်ပြီး မိဘ စကားလည်း နားထောင်လေ့ မရှိဘူး။

Kyawt Nandar was a haughty girl and she did not heed her parents' word.

လုပ်ချင်ရာလုပ်မယ် လာမပြောနဲ့
I'll do what I want. Do not disturb.

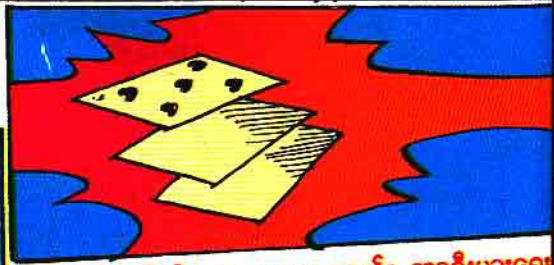

မိဘတွေဆုံးမ တားမြစ်တဲ့ကြားက ပညာရေးခရီး မဆုံးခင်မှာဘဲ ကျော့နန္ဒာဟာ ရည်းစားနောက် လိုက်ပြေးတော့တယ်။
However her parents forbode, before her education was not finished, she was eloped away by her lover.

လောင်းကစားသမား သူ့ယောက်ျားက ကျော့နန္ဒာမှာ ပါလာတဲ့ လက်ဝတ်လက်စားတွေ ရောင်းချပြီး Her husband was a gambler and he gambled with Kyawt Nandar's jewelries.

သုံးဖြုန်းဖဲရိုက်လို့သာ နေတော့တယ်။ ဘာစီးပွားရေး လုပ်ငန်းမှ မလုပ်ဘူး။ မူးလာရင် ကျော့နန္ဒာကို နှိပ်စက်သေးတယ်။
He spent and gambled and when he was intoxicated he tortured Kyawt Nandar.

ချွတ်စမ်း အဲဒီ လက်ကောက် ချွတ်စမ်း
Take off those jewelries.

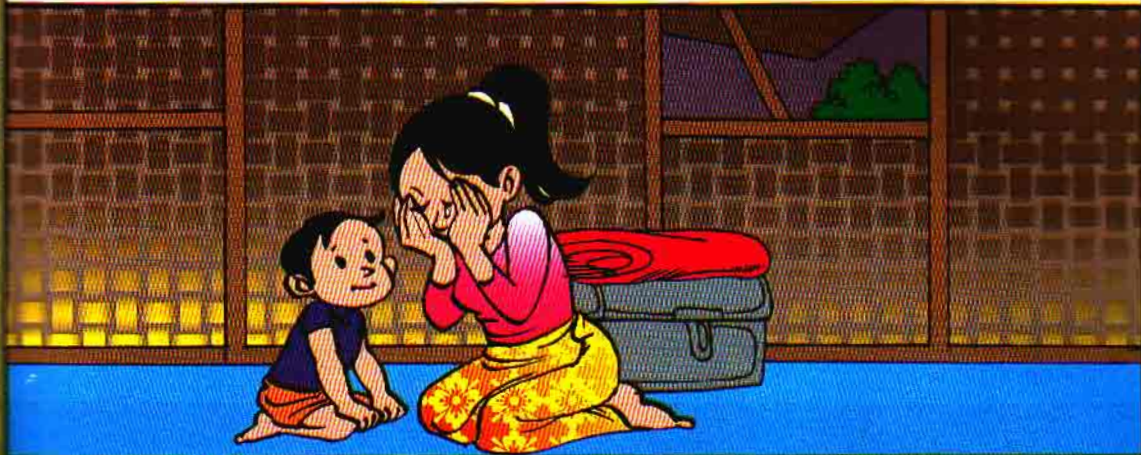
ကဲဟာ
Take that!

အမယ်လေး
Oh! Mother.

ဒီလိုနဲ့ ကျော့နန္ဒာမှာ ပါသမျှကုန်ပြီး ကလေးတစ်ယောက်မွေးပြီးချိန်မှာ ယောက်ျားလုပ်သူဟာ ကျော့နန္ဒာကို စွန့်ခွာထားရစ်ကာ နောက်မိန်းမတစ်ယောက်ကို ခိုးယူထွက်ပြေးသွားတော့တယ်။

So, Kyawt Nandar's jewelries had been spent by her husband. When she had a son, her husband abandoned her and lived with another woman.

ဒုက္ခကြီးစွာ ရောက်မှ ကျော့နန္ဒာဟာ မိဘကို သတိရပြီး မိဘရဲ့အိမ်ထဲ ပြန်လာတော့တယ်။

Only when she was in trouble, she remembered her parents, and went back to her parents.

မေမေရယ် သမီးမှာပါတယ် သမီးကိုခွင့်လွှတ်ပါ ဟင့် ဟင့် ဟင့်
Pardon me, mother. I've done wrong.

အင်း သမီးမိုက် သမီးမိုက် 'ခလုတ်ထိမှ အမိတ'ဆိုတာလို ဒုက္ခရောက်မှ မိဘကို သတိရတော့တာပါလား
Em! How foolish you are. Just like 'when a person bumps against a snag, he used to yearn for his mother'.

ခါချဉ်ကောင်ဟန်ကြီး
တောင်ကြီးမြို့ဖယ်ကြံခါကမသန်

However the haughty red-ant
tries to demolish the mountain,
its waist is weak

ခါချဉ်ကောင်ဟာ ဘယ်လောက်ပဲ ဟန်ကြီးပြီး တောင်ကိုဖြိုဖို့ကြံပေမယ့် ခါးမသန်တဲ့အတွက် မဖြစ်
မြောက်နိုင်သလို လူဟာလည်း ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဘယ်လောက်ပဲ အထင်ကြီး ဟန်ကြီးပေမယ့် တကယ်တမ်း
ကိုယ်မှန်းတဲ့အရာကို ရယူရာမှာ မိမိရဲ့ချွတ်ယွင်းချက် အားနည်းချက်ကြောင့် အောင်မြင်မှုမရနိုင်တာကို
ခိုင်းနှိုင်းပြဆိုတဲ့စကားပုံပါပဲ။

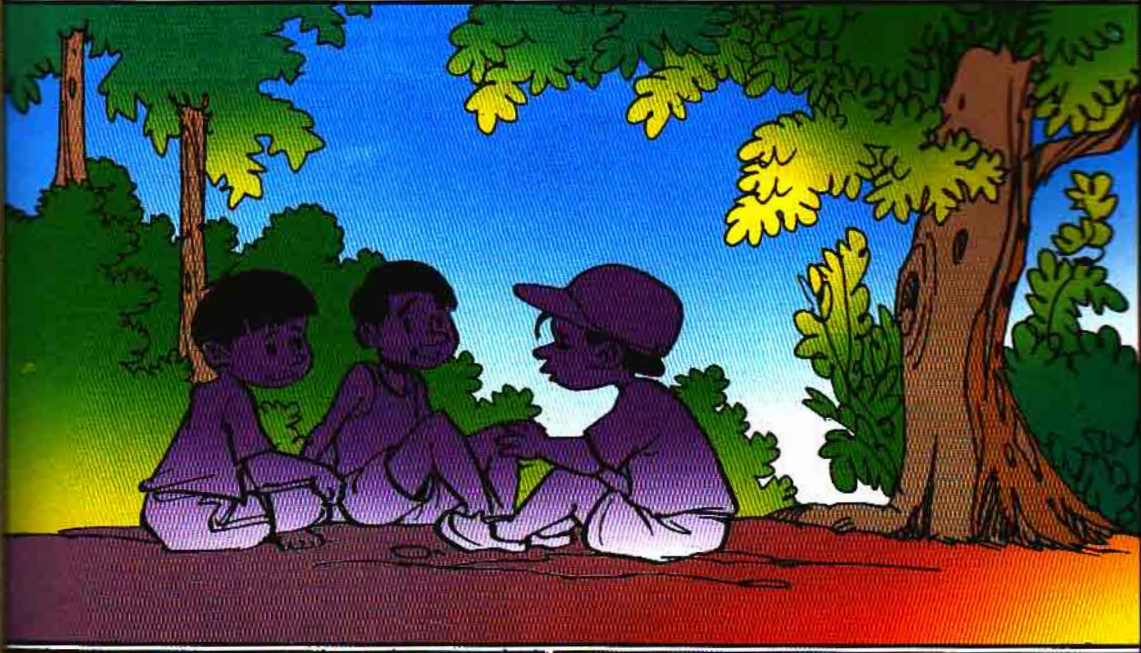
However the red-ant is haughty to demolish the mountain, because of its weak waist it
cannot be done. So people must think of himself if he is able to do. So this proverb used
to a haught person.

မောင်ငယ် ပြုံးချိုနဲ့ကျော်လင်းတို့ ပါဝင်တဲ့ ရပ်ကွက်လူငယ်ဘောလုံးအသင်းဟာ တစ်ဖက်ရပ်ကွက်က နာမည်ကြီး ရပ်ကွက်ပေါင်းစုံ ချန်ပီယံအသင်းနဲ့ ပြိုင်ပွဲတစ်ခုမှာ ထိပ်တိုက်တိုးတော့တယ်။

The youth's football team in which Maung Ngai, Pyone Cho and Kyaw Lin consisted and this team had to play against the champion team.

ငါတို့ အဲဒီကောင်တွေကို နိုင်ကိုနိုင်ရမယ်ကွ
We will be winner definitely.

ဟုတ်တယ် အဲဒီကောင်တွေကို ချန်ပီယံအသင်းဆိုပြီး ဂရုစိုက်စရာ မလိုဘူး။
I don't care this champion team.

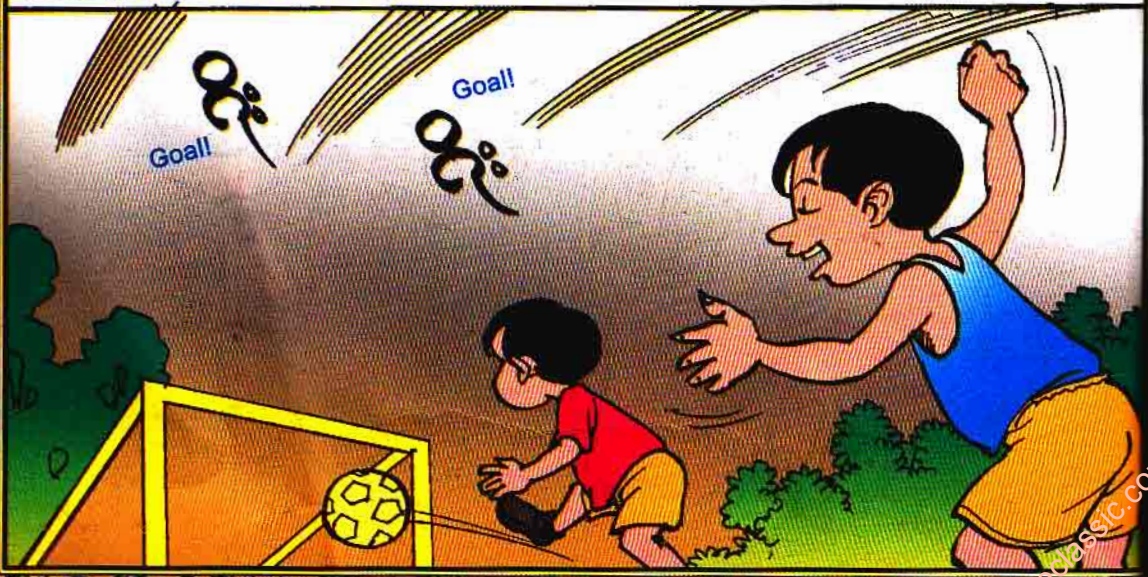

ဒီလိုနဲ့ စုစည်းမှုအားကောင်းသလောက် လေ့ကျင့်သား ပြည့်ဝနေတဲ့ တစ်ဖက်ရပ်ကွက်က ဘောလုံးသင်းနဲ့ မောင်ငယ်တို့အသင်း ရင်ဆိုင်တွေ့ကြတဲ့အခါ ...

So, Maung Ngai's team played against the other team which could play unitedly and well-practised met at the football ground.

မောင်ငယ် ပြုံးချိုနဲ့ကျော်လင်းတို့ ဘယ်လောက်ကြိုးစားကန်ကန် သူတို့ထက် လေ့ကျင့်သားပြည့်ဝပြီး ကြံ့နိုင်လှတဲ့ တစ်ဖက်အသင်းကို ဘယ်လိုမှ မယှဉ်သာဘဲ အရှုံးကြီး ရှုံးပါတော့တယ်။

However Maung Ngai, Phone Cho and Kyaw Lin tried hard they became loser in playing with rival team which was superior to them.

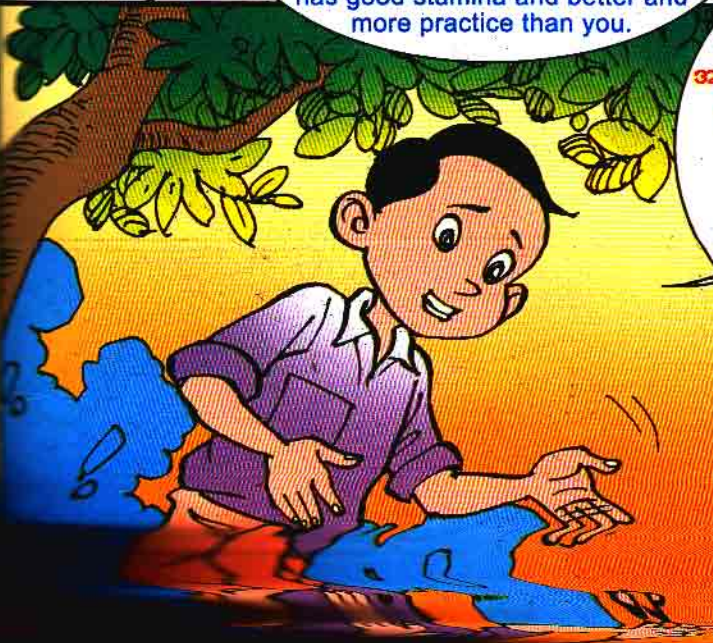
ပွဲလည်းပြီးရော ဂိုးပြတ်ရှုံးသွားတဲ့ မောင်ငယ်တို့တစ်တွေ ဘောလုံးကွင်းထဲ ခြေပစ်လက်ပစ် ထိုင်နေကြတုန်း သူငယ်ချင်းတွေက မှတ်ချက်စကားလာပြောကြတယ်။

When the football game was over, the loser Maung Ngai and his friends sat down in despair. One of his friends remarked.

မောင်ငယ် မင်းတို့ရှုံးမှာပေါ့ကွ၊ မင်းတို့ရဲ့ အသင်းက တစ်ဖက်အသင်းလို ကောင်းကောင်းလည်း လေ့ကျင့်မထားဘူး၊ သက်လုံကလည်း သူတို့ကိုမမီဘူး။
Maung Ngai, you become loser because the rival team has good stamina and better and more practice than you.

အေး ဟုတ်တယ်ကွ၊ မင်းတို့ရဲ့အဖြစ်က နိုင်လိုစိတ် တော့ရှိပါရဲ့၊ ကြိုနိုင်မှုနဲ့လေ့ကျင့်မှု အားနည်းနေတော့ 'ခါချဉ်ကောင်မာန်ကြီး' တောင်ကြီးဖြိုမယ်ကြို ခါးကမသန်' ဆိုတာလို ဖြစ်သွားတာပေါ့ကွ
You want to be a winner, but you have no exercise and just like the haughty red-ant tries to demolish the mountain but its waist is too weak.

ခါးတောင်းကျိုက်တလွဲ
ပင်တလွဲ

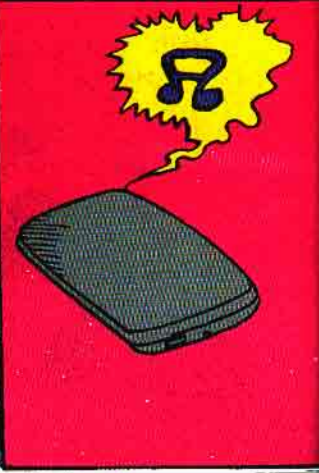
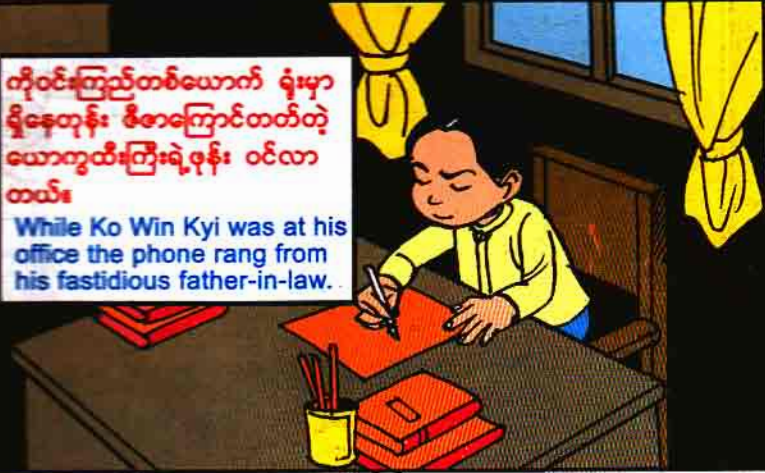
Gift of one's loin is out of anus

လုပ်ဆောင်ချက် တလွဲတချော်ဖြစ်နေတဲ့သူကို သရော်လှောင်ပြောင်တဲ့အခါ အသုံးပြုတတ်တဲ့ စကားပုံပါပဲ။

This is the satirical proverb which misses the intended work.

ကိုဝင်းကြည်တစ်ယောက် ရုံးမှာ
ခွဲနေတုန်း ဖီစာကြောင်တတ်တဲ့
ယောက္ခမကြီးရဲ့ဖုန်း ဝင်လာ
တယ်။

While Ko Win Kyi was at his
office the phone rang from
his fastidious father-in-law.

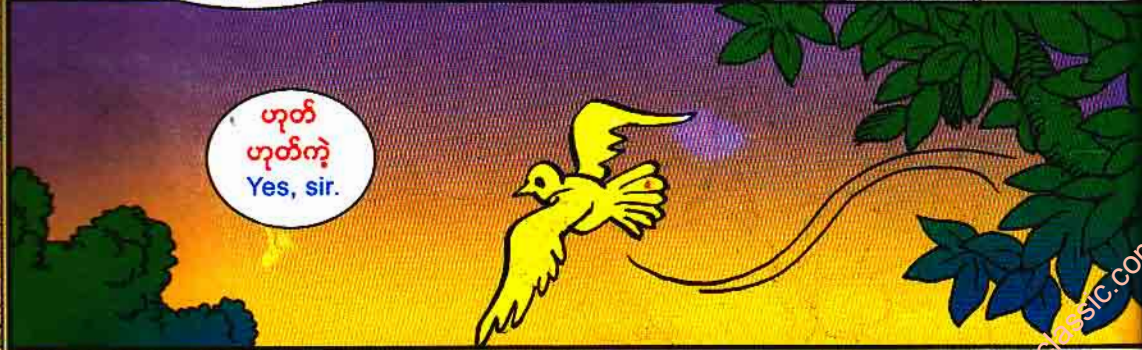

မောင်ဝင်းကြည်
မနက်ဖြန်မနက်
အဖေ မော်လမြိုင်ကျွန်းကို ပြန်မယ်၊
အဲဒါ မင်းရုံးကအပြန်မှာ အဖေအတွက်
လက်မှတ်ဝယ်ခဲ့စမ်းကွာ

Maung Win Kyi, tomorrow, I'll return
to Mawlamyaing Kyun. Buy the
ticket for me when you
come back.

ဟုတ်
ဟုတ်တဲ့
Yes, sir.

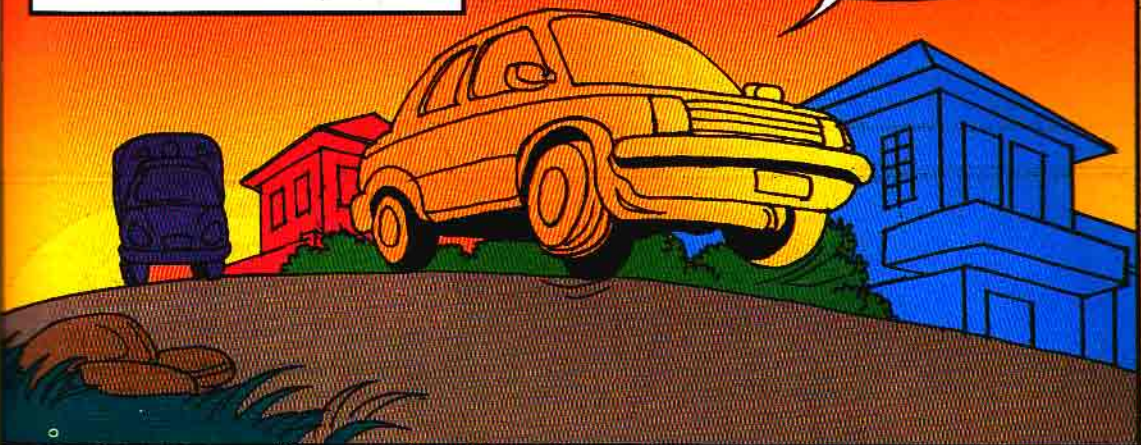

နောက်နေ့ မနက်မှာတော့ ကိုဝင်းကြည်
ဟာ ယောက္ခမီးကြီးကို ကားလေး
မောင်းပြီး လိုက်ပို့တယ်။

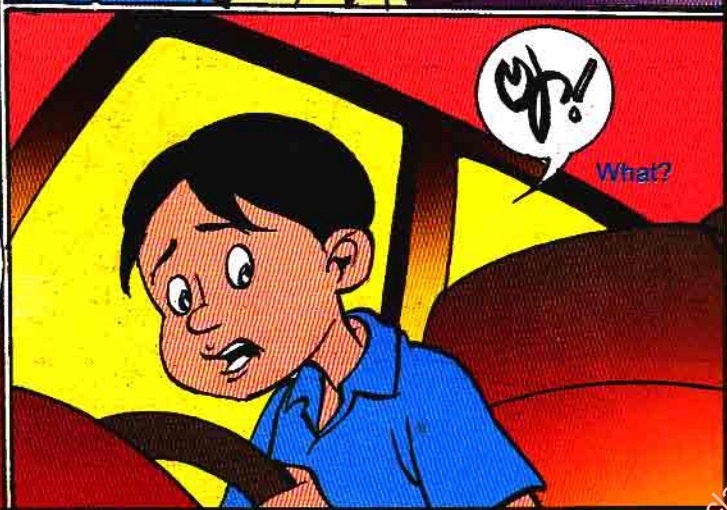
Next morning, Ko Win Kyi saw off
his father-in-law with a car.

ဟော့ကောင် မောင်ဝင်းကြည်
တယ့်နယ် သင်္ဘောဆိပ်ဆီ
မောင်းလာရတာလဲကွ
Maung Win Kyi, why do
you drive to steam-ship
harbour?

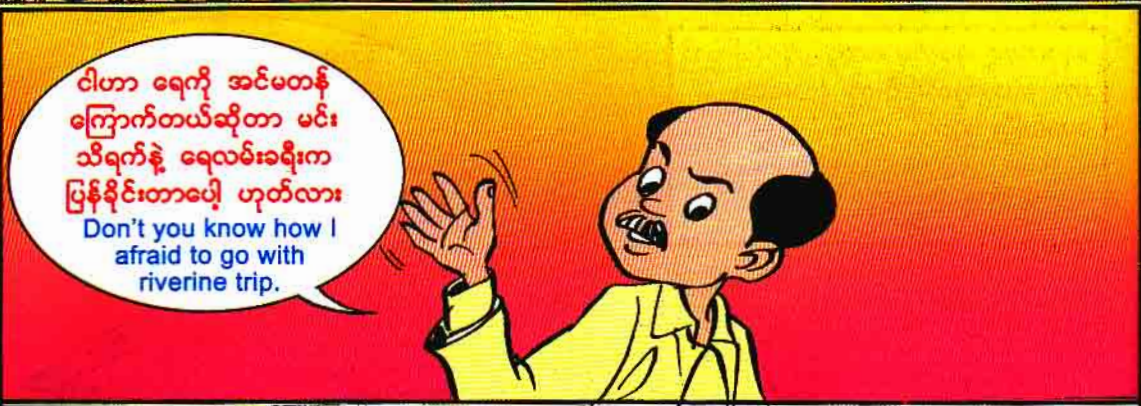

ဟင် မင်း မင်း ငါ့ကို
သေကြောင်းကြိုတာပေါ့လေ
Are you planning
me to die?

အဖေ
မုန်းဆက်မှာလို့ ကျွန်တော်
မနေ့က သင်္ဘောလက်မှတ်
အဖေအတွက်ဝယ်လာတာလေ၊
ပထမတန်းအိပ်ခန်းကကို
ဝယ်လာတာ
Yesterday, I bought
ticket for travel
by ship.

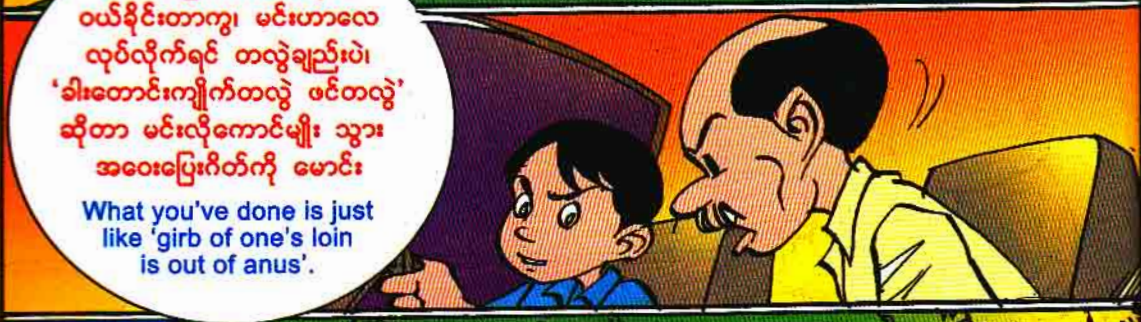

ငါဟာ ရေကို အင်မတန်
ကြောက်တယ်ဆိုတာ မင်း
သိရက်နဲ့ ရေလမ်းခရီးက
ပြန်ခိုင်းတာပေါ့ ဟုတ်လား
Don't you know how I
afraid to go with
riverine trip.

သင်္ဘောခုတ်သံ
လှိုင်းပုတ်သံကြားတာနဲ့ ငါ့နှလုံးက
အရမ်းခုန်လာတာကွ၊ ဒါကြောင့်
ငါဘယ်တုန်းက ရေလမ်းခရီးသွားဖူးလို့လဲ
Whenever I hear the sound
of ship and wave, my
heart-beat runs up.

မင်းကို
အဝေးပြေးကားလက်မှတ်
ဝယ်ခိုင်းတာကွ၊ မင်းဟာလေ
လုပ်လိုက်ရင် တလွဲချည်းပဲ၊
'ခါးတောင်းကျိုက်တလွဲ ဖင်တလွဲ'
ဆိုတာ မင်းလိုကောင်မျိုး သွား
အဝေးပြေးဂိတ်ကို မောင်း
What you've done is just
like 'gurb of one's loin
is out of anus'.

ငါ့အဖြစ်က မျက်နှာမရ
ခြေထောက်ရတဲ့အဖြစ်ပါလား ဟရိ၊
As for me I don't get
any favour, but
blame.

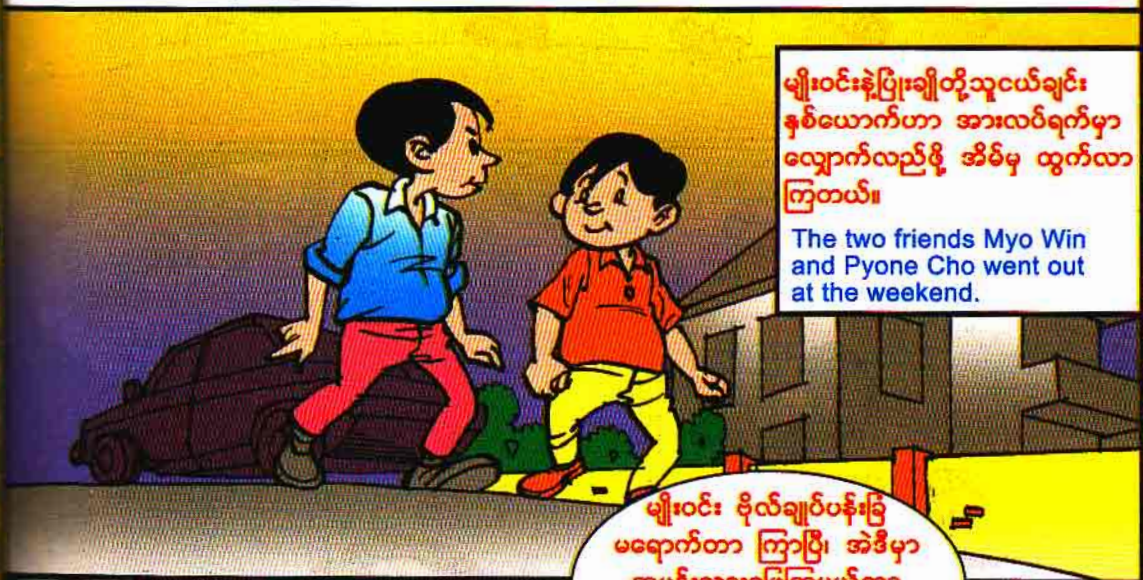
ခုစာကလေးကြော်

ခုဆီထမင်း

Now the fried sparrow,
then the oily glutinous rice

အခုပဲ စာကလေးကြော်စားချင်တယ်ပြောပြီး အခုပဲ ဆီထမင်းစားချင်တယ်ဖြစ်ပြန်ရော၊ အဲဒီလို စိတ်အပြောင်းအလဲမြန်တတ်သူတွေကို သရော်လှောင်ပြောင်တဲ့အခါ အသုံးပြုတတ်တဲ့ စကားပုံပါပဲ။

When a person asks for fried sparrow and then he asks for oily glutinous rice. Such a sudden changing person is mocked with this proverb.

မျိုးဝင်းနဲ့ပြူးချိုတို့သွယ်ချင်း နှစ်ယောက်ဟာ အားလပ်ရက်မှာ လျှောက်လည်ဖို့ အိမ်မှ ထွက်လာကြတယ်။

The two friends Myo Win and Pyone Cho went out at the weekend.

မျိုးဝင်း ဝိုက်ချုပ်ပန်းခြံ မရောက်တာ ကြားပြီး အဲဒီမှာ အပန်းသွားဖြေကြမယ်ကွာ
Myo Win, we haven't been to Bogyoke park. Let's relax there.

အေး၊
Yes.

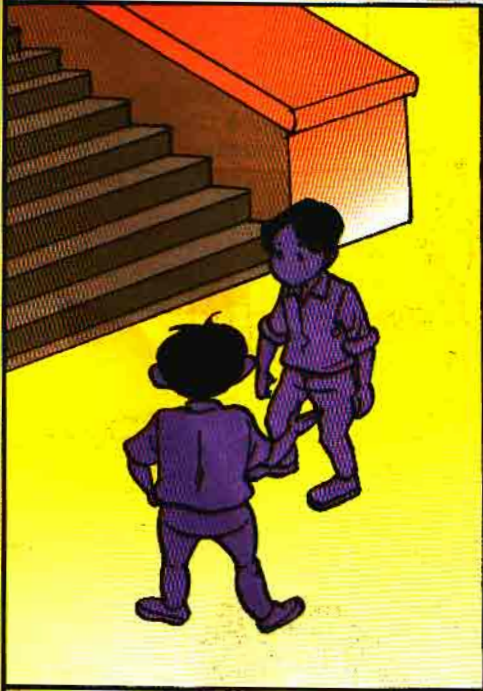
ပန်းခြံနားရောက်တော့ ပြုံးချိုဟာ
စိတ်ပြောင်းသွားတော့တယ်။

When they arrived at park,
Pyone Cho's mind changed.

ရွှေတိဂုံဘုရားအရင်
သွားမယ်ကွာ၊ ဘုရား
မဖူးဖြစ်တာ ကြာပြီကွ
Let's go to Shwe Dagon.
We haven't been there
for a long time.

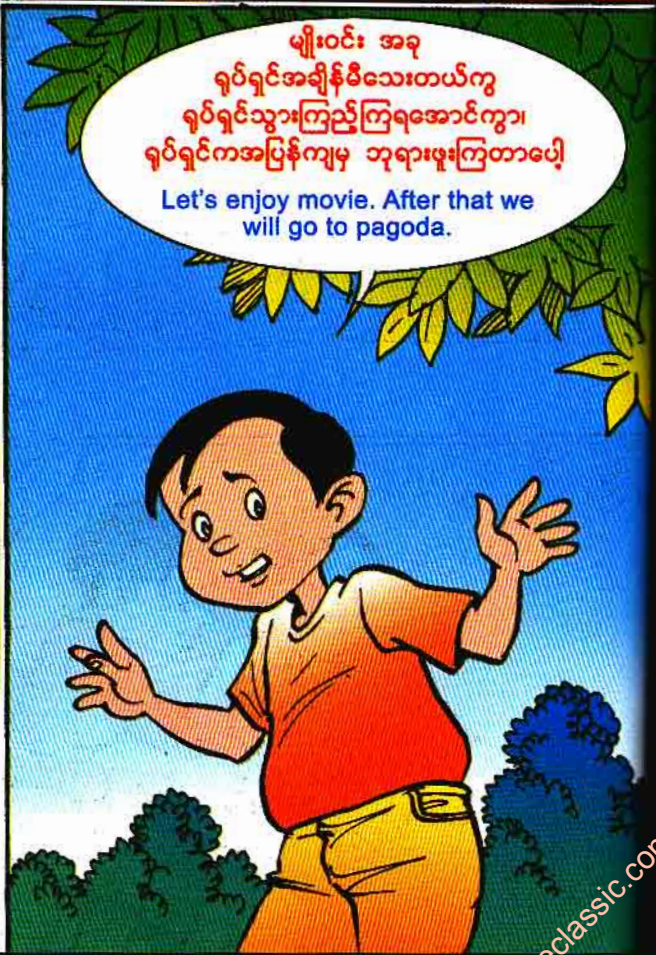
အေးလေး
သွားပေါ့
Yes.

ဘုရားခြေရင်းရောက်တော့ ပြုံးချိုဟာ
စိတ်ထပ်ပြောင်းသွားတယ်။

When they arrived at the foothill
of Shwe Dagon, Pyone Cho's
mind changed.

မျိုးဝင်း အခု
ရုပ်ရှင်အချိန်မီသေးတယ်ကွ
ရုပ်ရှင်သွားကြည့်ကြရအောင်ကွာ၊
ရုပ်ရှင်ကအပြန်ကျမှ ဘုရားဖူးကြတာပေါ့
Let's enjoy movie. After that we
will go to pagoda.

မြူးချို မင်းဟာ
 'ခုစာကလေးကြော်
 ခုဆီထမင်း' ဆိုတာလို စိတ်အပြောင်း
 အလဲတော်တော်မြန်ပါလားကွ ဟင်
 Pyone Cho your mind changes
 from this and that just like
 now fried sparrow then
 oily glutinous rice.

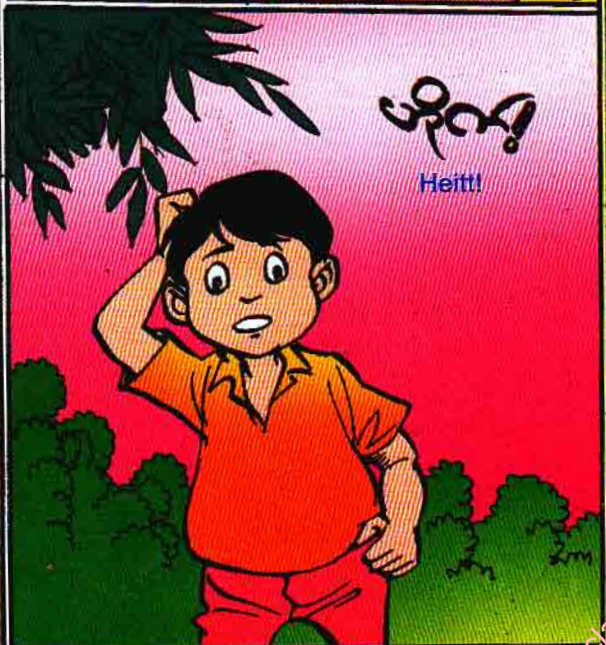

ဒီလိုသာ စိတ်အပြောင်းအလဲမြန်ရင်
 ဘယ်လိုအလုပ်မျိုးကိုမှ မဟုတ်ဘူး
 အဲဒီလိုအပြောင်းအလဲမြန်တတ်သူဟာလည်း
 စိတ်ချယုံကြည်ရသူ မဟုတ်ဘူး
 If your mind changes like that, no work
 can be up to accomplishment.
 You won't be reliable.

ဒါကြောင့် မင်းနဲ့ငါ တိုင်ပင်ထား
 တဲ့စစ်တူ ရှယ်ယာလုပ်မယ့် အလုပ်
 ကိုလည်း လုပ်လို့မဖြစ်တော့ဘူး
 အဲဒီအစီအစဉ် ဖျက်သိမ်းတယ်
 So we can't work together.
 So let's retract our
 share.

ဟိတ်!
 Heit!

**အခုရေတွင်းတူးပြီး
အခုရေကြည်ထောင်လို့ရ**

You cannot drink clean water,
as soon as you have dug the well

ရေတွင်းတူးပြီးပြီးချင်း ထွက်လာတဲ့ရေက မကြည်လင်သေးတာမို့ အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ စောင့်စားပြီးမှ ရေကြည်ကို သောက်သုံးလို့ရပါတယ်။ ဒီလိုပဲ အလုပ်တစ်ခုကို ချက်ချင်းလုပ်ပြီး ချက်ချင်းအကျိုးအမြတ်ယူချင်လို့ မရဘူးဆိုတာကို ဖော်ညွှန်းတဲ့စကားပုံပါ။

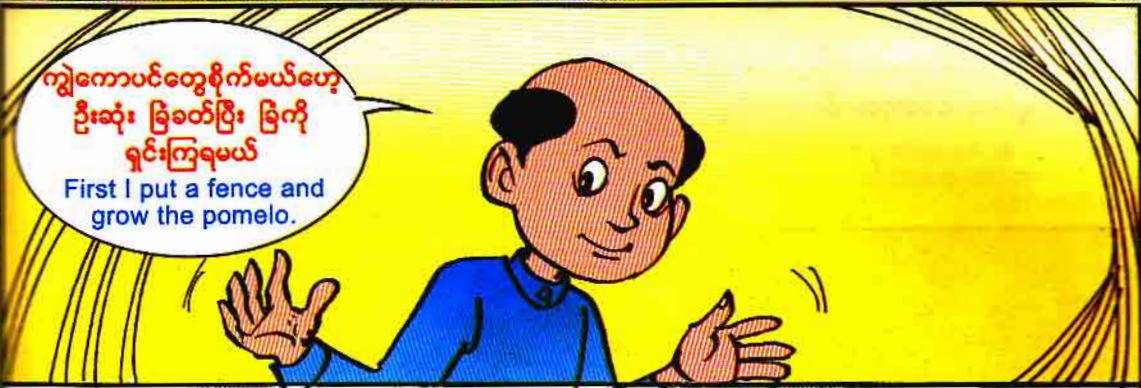
As soon as the well is dug, the water is not clean enough to drink. Just like that when one establish a company, he cannot get interest soon.

ဦးစိုးသူဟာ အလုပ်ကနေ အငြိမ်းစားယူပြီးတဲ့နောက် မင်္ဂလာဒုံဘက်မှာ မြို့ကျယ် ကျယ်ဝယ်ကာ ...
When U Soe Thu retired from his work, he bought a wide plot of land in Mingaladon.

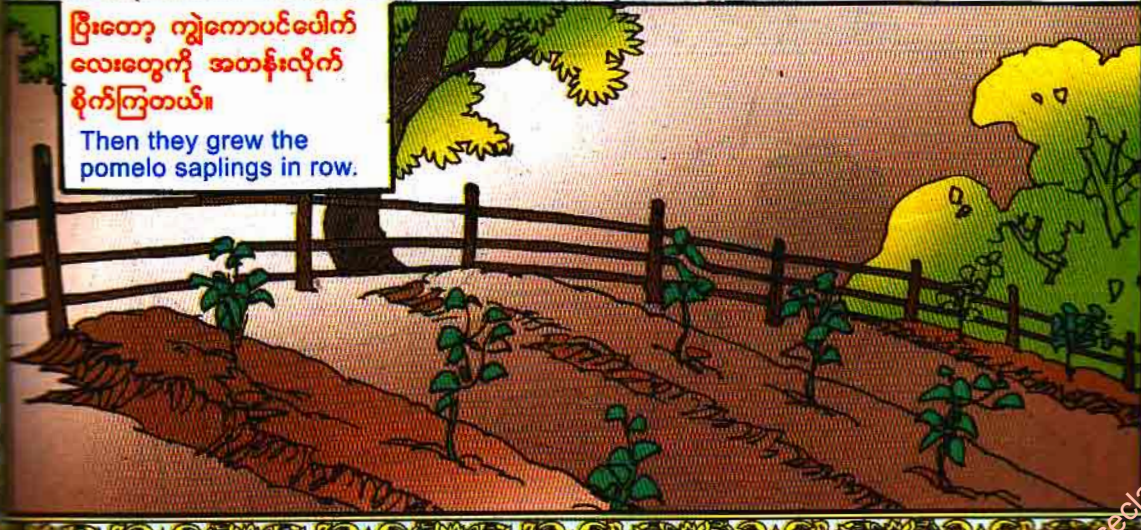
ကျွဲကောပင်တွေစိုက်မယ်ဟေ့
 ဦးဆုံး ခြံခတ်ပြီး ခြံကို
 ရှင်းကြရမယ်
 First I put a fence and
 grow the pomelo.

ဦးစိုးသူရဲ့ သားတွေ သမက်တွေ တူတွေ မြေးတွေပါ ခြံကို စိုင်းရှင်းကြတယ်။

U Soe Thu's son, son-in-law, nephews and grandchildren cleared the compound.

ပြီးတော့ ကျွဲကောပင်ပေါက်
 လေးတွေကို အတန်းလိုက်
 စိုက်ကြတယ်။
 Then they grew the
 pomelo saplings in row.

ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ အဘိုးနဲ့ဦးလေးတွေ အစ်ကိုတွေကိုကြည့်ကာ မြေးမလေး ချိုမာက ဦးစိုးသူ ကို မေးခွန်းထုတ်တော့တယ်။

Looking at the toiling grandpa, uncle and brothers, the granddaughter Cho Mar asked U Soe Thu.

ဘိုးဘိုးရယ်
ဝိုက်ဆံအကုန်ခံပြီး
ခြယ် အခုလို အပင်တွေစိုက်ပြီး
လေးငါးနှစ်အတွင်းလည်း ငွေပြန်
ဝင်လာမှာမှမဟုတ်ဘဲ၊ ဒီပြင်
ငွေပေါ်မြန်တဲ့စီးပွားရေးပဲ လုပ်ပါလား

Grandpa, you buy plot of land, clear it and grow the trees. It won't get any income within a few years. Do other brisk business.

မြေးရဲ့ညယျာဉ်ခြံ စိုက်ပျိုးရေး ဆိုတာ ချက်ချင်းတော့ ငွေဘယ်ပေါ်ပါ့မလဲကွယ်

Gardening and growing do not get money immediately.

အချိန်တန်တော့ သူ့ဘာသာ လည်ပတ်ပြီး ဝင်ငွေတွေ ဆက်တိုက်ရလာမှာပေါ့

When it is at the due time, it can get regular income.

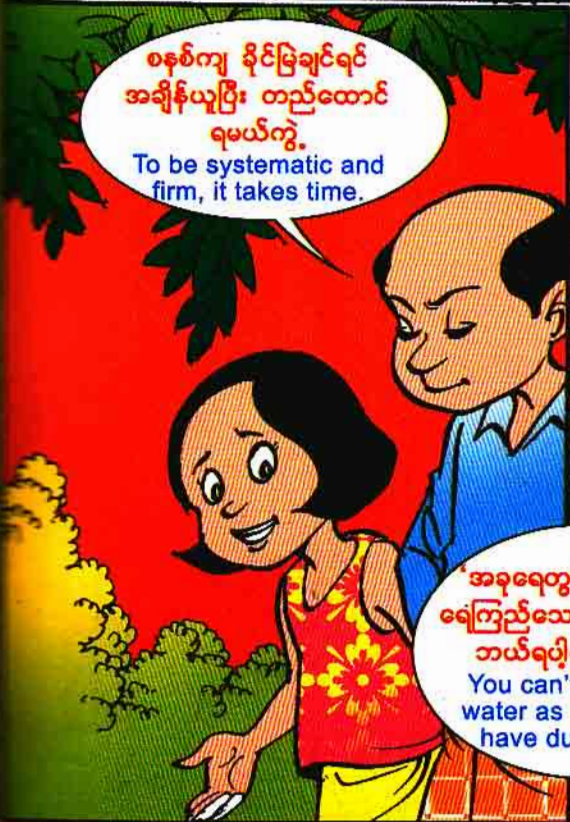

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ဖြစ် စက်မှုလုပ်ငန်းဖြစ်ဖြစ် စနစ်တကျ ပျိုးထောင်ပြီးလုပ်မှ အခြေခိုင်ခိုင်နဲ့ ကြီးပွားလာနိုင်တယ်ကွဲ့.

Agriculture or industry, when work systematically, they can be prospered.

စနစ်ကျ ခိုင်မြဲချင်ရင် အချိန်ယူပြီး တည်ထောင် ရမယ်ကွဲ့.

To be systematic and firm, it takes time.

'အခုရေတွင်းတူးပြီး အခု ရေကြည်သောက်ချင်လို့တော့ ဘယ်ရယူမလဲ' မြေးရဲ့.

You can't drink clear water as soon as you have dug the well.

ခဲလေသမျှသိရေကျ

All the strives turn into failure

သံထဲကျရောက်သွားတဲ့ရေဟာ ဘယ်တော့မှ အဖတ်မတင်ဘဲ အချည်းနှီးပျောက်ဆုံးသွားရလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ကြိုးစားတည်ဆောက်ထားသမျှ အချည်းနှီး ပျက်သုဉ်းသွားရတဲ့အခါမျိုးမှာ ဒီစကားပုံနဲ့ ခိုင်းနှိုင်း ပြောကြလေ့ရှိပါတယ်။

When water is poured into the sand it disappears immediately. Just like that all of the establishment are admolished. This proverb is used in such a case.

သောင်းဟန်ဆိုတဲ့ လူငယ်တစ်ဦးဟာ အင်မတန် ကြိုးပွားချမ်းသာချင်သူ ဖြစ်တယ်။

A young man named Thaug Han wanted to become a prosperous man.

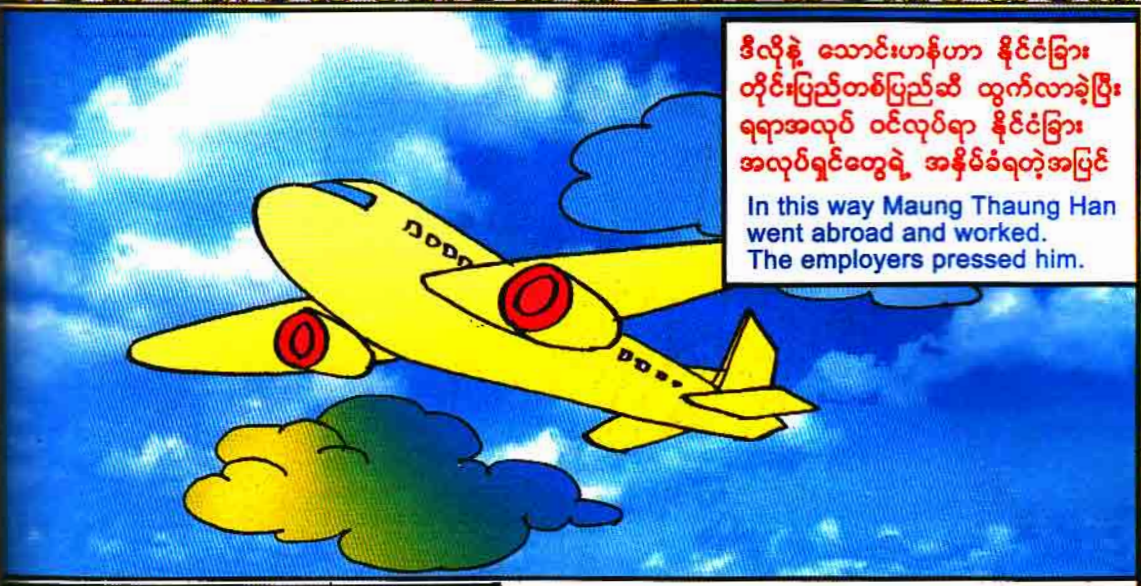
အဖေ အမေတို့ ထားရစ်ခဲ့တဲ့ လယ်နဲ့နွားရောင်း မြို့တက်ပြီး နိုင်ငံခြားထွက်နိုင်အောင် လုပ်ရမယ်

If I go to foreign land, I'll be prospered.

နိုင်ငံခြားထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်မှ ငါကြိုးပွားမှာ I'll sell my paddy field and oxen and I'll go abroad.

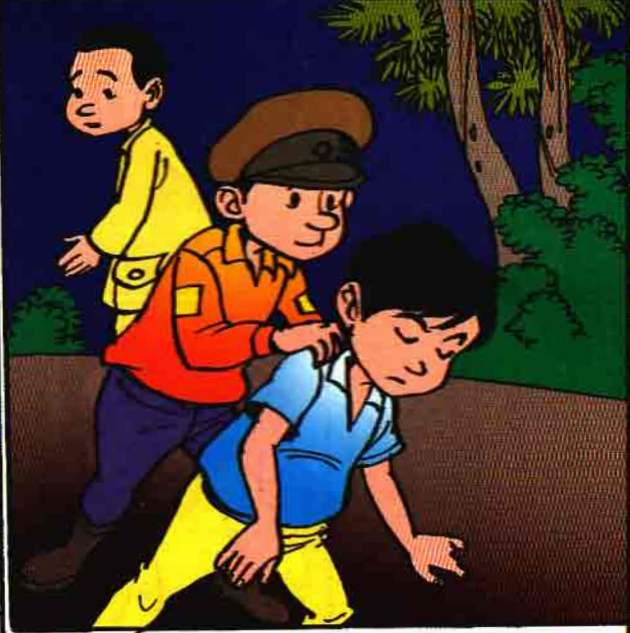
ဒီလိုနဲ့ သောင်းဟန်ဟာ နိုင်ငံခြား
တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ဆီ ထွက်လာခဲ့ပြီး
ရရာအလုပ် ဝင်လုပ်ရာ နိုင်ငံခြား
အလုပ်ရှင်တွေရဲ့ အနှိမ်ခံရတဲ့အပြင်

In this way Maung Thaung Han
went abroad and worked.
The employers pressed him.

ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်ရသလောက် လစာကိုပုံမှန်ရှင်းမပေးဘဲ
ခေါင်းပုံဖြတ်ခံရလေတယ်။

He was not paid regularly and exploited his
earning.

သူတို့နိုင်ငံမှာ နေထိုင်ခွင့်ကာလ ကုန်ဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ
တော့ အဖမ်းပါခံရပြီး ထောင်ထဲရောက်သွားရတော့တယ်။

When the date of visa was overdue, he was
arrested by police.

နောက်မှ သံရုံးရဲ့အကူအညီနဲ့
မြန်မာပြည်ကို လက်ချည်းပလာ
ပြန်လာရတော့တယ်။
Eventually, with the help
of the embassy, he returned
to Myanmar.

တောက် နိုင်ငံခြားက ပြန်လာရင်
တိုက်နဲ့ကားနဲ့ ကြီးပွားရမယ်လို့ မှန်း
ထားတာ၊ ခုတော့ 'ခဲလေသမျှ
သဲရေကျ' ဖြစ်ရပြီ
I am day-dreaming with brick building
and motor-car. But now it is just
like pour the water onto
the sand.

ကိုယ့်နိုင်ငံမှာကိုယ်
ရိုးရိုးသားသား ကြီးကြီးစားစား
လုပ်ကိုင်စားသောက်ရင်တောင်
မိဘရဲ့အမွေအနှစ်ကုန်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ မှားပါတယ်ဗျာ
If I invest with my inheritance
in my own country, I'll be
prospered. But now I've
done wrong.

နှိုးချင်လိုက်တာလည်း များလို့ လက်နှေးလိုက်တာလည်း ချားလို့

Too eager to steal but daze in doing so

သူတစ်ပါးရဲ့ပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးဝှက်ယူချင်သူဟာ လက်နှေးနေလို့ မရပါဘူး။ လျင်မြန်သွက်လက်စွာ ထုပ်ရွားနိုင်မှဖြစ်မှာပါ။ အဲဒီလိုပဲ မဟုတ်တာလုပ်ချင်သူဟာ နှေးကွေးနဲ့ချာနေရင် အဆင်မပြေတတ်ပုံကို နှိုင်းနှိုင်းပြောဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

If a person wants to steal other's property, he must be quick. If he is dull, he won't be able to do it. This proverb is used in this case.

တန်ဆောင်တိုင် လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ညမှာ မောင်ငယ်တို့ ကာလသား တစ်သိုက်ဟာ ကျီးမနိုးပွဲခွဲရင်း ကြက်သားနဲ့ဘူးသီး ကာလသားချက် ချက်စားဖို့ တိုင်ပင်ထားကြပါတယ်။

On the first waning night of Tazaungmon, Maung Ngai and his friends were preparing to cook chicken and gourd as friendly stealing.

ဦးမျိုးက ကြက်တစ်ကောင် ဝယ်ပေးမယ်တဲ့ကွ။ ကျော်လင်း ငါတို့ ဘူးသီးပဲရွာရမယ်ကွ
U Myo will give us a chicken. We need only gourd.

ဘူးသီးများကွာ
ခက်တာမှတ်လို့ လမ်းထောင့်က
ဦးသာစိုးရဲ့ခြံထဲမှာဘူးသီးတွေ သီးနေ
တယ်လေကွာ၊ သွားခိုးကြတာပေါ့၊
အပျော်ပဲဟာ မဟုတ်ဘူးလား ပြုံးချို
There are gourds in U Thar Moe's
compound. Let's steal it.

အေး မောင်ငယ်ပြောတာ
မှန်တယ်ကွ
ဦးသာစိုးရဲ့ဘူးစင်မှာ သီးနေတာမှ
ဘူးသီးကြီးတွေ နည်းတာမဟုတ်ဘူး
What Maung Ngai says is right.
There are gourds in U Thar Moe's
compound.

ဦးသာစိုးကြီးက
ဒေါသကုမ္မာရကြီးကွ
ညဘက်လည်း တော်ရုံနဲ့အိပ်တာ
မဟုတ်ဘူး၊ သူ့ခြံထဲ ဘယ်သူ
ဝင်ခိုးမလဲ၊ ငါတော့ဝင်မခိုးရဲဘူး
U Thar Moe is short-tempered,
and he sleeps slightly. I am
afraid. Who will risk at
it.

ငါ ဝင်ခိုးမယ်ကွာ
I'll steal it.

ဒီလိုနဲ့ အဲဒီနေ့ည သန်းခေါင်ယံ
လည်းရောက်ရာ ကျော်လင်းက
ကြက်သားအိုးတည်ထားတဲ့အချိန်မှာ

So, at night while Kyaw Lin was
cooking the chicken...

မောင်ငယ်နဲ့ပြုံးချိုဟာ
ဦးသာမိုးကြီးရဲ့ခြံနား
ကပ်လာကြတော့တယ်။

Maung Ngai and
Pyone Cho approached
U Thar Moe's
compound.

ဝင်လေကွာ
မောင်ငယ်
Maung Ngai,
enter into it.

ဟေ့ကောင် ဟိုမှာက ကြက်သားက
နီးတော့မယ်၊ ဘူးသီး ပြန်ပြန်ရဖို့
အရေးကြီးတယ်၊ မင်းပဲ ဝင်ခိုးရဲတယ်ဆိုဝင်လေကွာ

The chicken is about to be cooked, we
must get gourd in time. You said
you dare to steal.

အေး အေးပါ ငါ ငါ
ခြေဖျားလက်ဖျားတွေ
အေးနေလို့
Yes, but hands
are cold.

ပြူးချို အတင်းတိုက်တွန်းလို့ ခြံထဲမရဲတရဲ
ဝင်ခဲ့တဲ့ မောင်ငယ်ဟာ

Maung Ngai, as he was urged by
Pyone Cho, he entered into the
compound reluctantly.

ဘူးစင်အောက်ရောက်တော့ လက်တုန်နေလို့
ဘူးသီးရဲ့အညွှာကို တားနဲ့ဖြတ်လို့မရဘူး ဖြစ်နေ
တော့တယ်။

When he was about to pluck the gourd
he could not steady his hands.

အာ ဒီကောင်
'ခိုးချင်လိုက်တာလည်း
ပျာလို့ လက်နှေးလိုက်တာလည်းချာလို့'
ဆိုသလို ဖြစ်နေပြီ
He is just like 'too eager to
steal, but daze to do so'.

ဟေ့ကောင် မြန်မြန်
လုပ်ပါဟ
Hey! Do quickly.

ပြူးချိုရဲ့အော်သံကြောင့် ဦးသာမိုးကြီး
နိုးလာပြီး တုတ်နဲ့လိုက်တော့တယ်။
Because of Pyone Cho's voice,
U Thar Moe woke up and chased
them with the stick.

သူခိုး သူခိုး
ဘူးသီး သူခိုး
Thief! Gourd thief!

**ဒိုးစားတော့ခွေးဟောင်
လုပ်စားတော့မိုးခေါင်**

When a person steals, the dog barks,
and when he works there is a drought

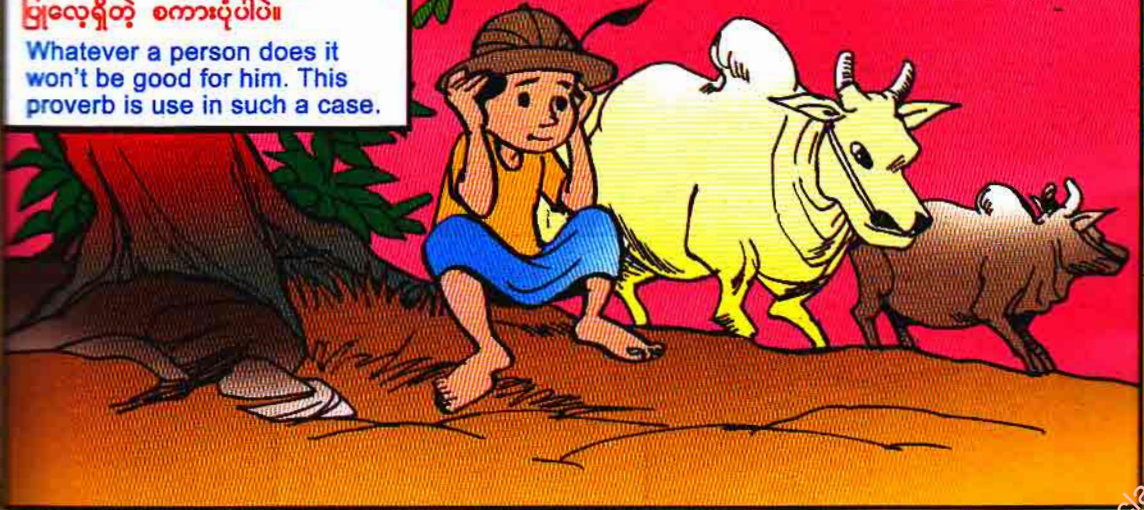
ဒိုးစားဖို့ သူတစ်ပါးရဲ့အိမ်ရာနား ချဉ်းကပ်သွားတော့လည်း ခွေးအဟောင်းခံရတယ်။ မိုးမိုးသားသား
စိုက်ပျိုးစားသောက်ဖို့ ကြိုးစားပြန်တော့လည်း မိုးခေါင်တာနဲ့ ကြုံပြန်ပါရော...

To steal something, when a person approaches, the dog barks at him. When he cultivates
the crops, there is a drought.

အဲဒီလို ဘာလုပ်လုပ် အဆင်မပြေ
ဖြစ်ရတဲ့အခါ ညည်းညူရာမှာ အသုံး
ပြုလေ့ရှိတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

Whatever a person does it
won't be good for him. This
proverb is use in such a case.

ကလေးလေးယောက်မိခင် မုဆိုးမ ဒေါ်မြစ်ဟာ လင်သားသေဆုံးကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါ သားသမီး
လေးယောက်ကို ကျွေးမွေးဖို့ အကြော်ရောင်းရရှာတယ်။
The widow Daw Myit had four children. When her husband died, she looked after her
children by frying the snack.

ကားလမ်းနံဘေးက ကုက္ကိုပင်ကြီးအောက်မှာ
အကြော်တဲလေးထိုးပြီး အကြော်ကြော်ရောင်း
ရာ ပထမပိုင်းမှာတော့ အတော်လေး အဆင်
ပြေပါတယ်။
She fried and sold the snacks under
the rain tree and earned her living well.

ဒါပေမဲ့ ဆီဈေးက တဖြည်းဖြည်း
တက်လာတော့ အကြော်ရောင်း
ရတာသိပ် မကိုက်ရတော့တဲ့ကြား
ထဲ ...
But when the price of oil
rose up, she face some
difficulties.

စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းတွေက
အကြော်တဲကို လာရွှေ့ခိုင်းတော့တယ်။
Members of city development
asked her to move her makeshift
hut.

ဒါ စည်ပင်မြေဗျ ကျူးကျော်
ပြီး ဈေးဆိုင်ဆောက် ရောင်းခွင့်မရှိဘူး။
This place is under the
management of city development
committee. You don't have the
right to sell your snack.

ပြီးတော့ လမ်းလည်းချဲ့မှာမို့
အဖော်ကြီးရဲ့အကြော်တဲကို
တစ်ပတ်အတွင်း ရွှေ့ပေးပါ
And the road will be
expanded. So move
your shop within
a week.

ကောင်းပါပြီကွယ်
ကောင်းပါပြီ
Well, I'll move
to other place.

အကြော်ကြော်ဖို့ အခက်အခဲဖြစ်သွားတဲ့ ဒေါ်မြစ်ဟာ လုပ်ငန်းပြောင်းတဲ့အနေနဲ့ ဆယ်နှစ်သားအရယ်သားကြီး မောင်တီးနဲ့အတူ ဂြိုပြင်လယ်ကွင်းထဲမှာ မိုးတွင်းဘက် အလှေကျပေါက်နေတဲ့ ကန်စွန်းရွက်တွေခူးပြီး ...

She changed her vocation by plucking convulvulus with her ten years old Maung Tee in the field outside the town.

ဈေးထဲမှာ ရောင်းချကာ ဘဝဝမ်းရေကို ပြေရှင်းရလေတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူမ ကန်စွန်းရွက်ခူးနေတဲ့ ကွင်းပြင်ကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုက ဝယ်ပြီးသွားပြီမို့ ခြံခတ်ကာလိုက်ရာ ဒေါ်မြစ်ခမျာ ကန်စွန်းရွက်လည်း ခူးခွင့်မရတော့ပါဘူး။

She sold them in the market. But the field in which she picked up the convulvulus was bought by a company and fenced it. So she could not rely on it.

အင်း ငါတို့သားအမိတွေရဲ့အဖြစ်က 'ခိုးစားတော့ခွေးဟောင် လုပ်စား တော့မိုးခေါင်' ဆိုတာလို ဖြစ်နေပါလား
Em! What we encounter is just like, when we steal the dog barks, when we grow there is drought.

ခေါင်းတစ်လုံးက အိုးနှစ်လုံးမရွက်နိုင်

One head cannot carry two pots

ချေပြည့်အိုးကို ခေါင်းပေါ်တင်ရွက်တဲ့အခါ အိုးတစ်လုံးပဲ တင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ အိုးနှစ်လုံးကို ခေါင်းပေါ် တစ်ပြိုင်နက် တင်မရွက်နိုင်ပါဘူး။

One head can carry only one water-pot, not two cannot carry simultaneously.

ဒီလိုပဲ လူတစ်ယောက်ဟာ တာဝန်ကြီးမားတဲ့အလုပ်ဆိုရင် အလုပ်တစ်ခုကိုပဲ အာရုံစိုက်တာဝန်ယူလုပ်သင့်ပြီး အလုပ်နှစ်မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက် မလုပ်သင့်ဘူးလို့ ပြောလိုတဲ့အခါ ဒီစကားပုံက သုံးလေ့ရှိပါတယ်။

Like this when a person does his work, he must concentrate only one job. This proverb is used in such a case.

တို့မြဆောင်ဟာ ဖခင်ကြီး ထွယ်လွန်သွားပြီးတဲ့နောက် ဒီသားစုပိုင် သစ်စက်ကို တာဝန်ယူဦးစီးရသလို ...

Myo Saung took responsibility of timber mill when his father died.

မုံရွာနဲ့မော်လိုက် ပြေးဆွဲနေတဲ့ ခရီးသည်တင် မော်တော်နှစ်စင်းကိုပါ ကြီးကြပ်နေရလို့ အင်မတန် ပင်ပန်းလျက်ရှိတယ်။
He supervised two motorised boats which navigated between Monywa and Mawlaik. So he was very busy.

ဆရာ ကိုမြဆောင်ရေ ကလေးဝဆိပ်ကမ်းမှာ မော်တော်ပျက်နေလို့ လိုက်ခဲ့ပါဦး
Ko Mya Saung, the boat is out of function in Kalewa. Come with us.

ဟာ ခက်တာပဲဗျာ၊ ဒီမှာ သစ်စက်မှာ အော်ဒါယူထားတဲ့ သစ်လုံးတွေ အချိန်မီခွဲပေးဖို့ကလည်း အရေးကြီးနေတယ်ဗျ
What a trouble! I've received orders to mill timber just in time.

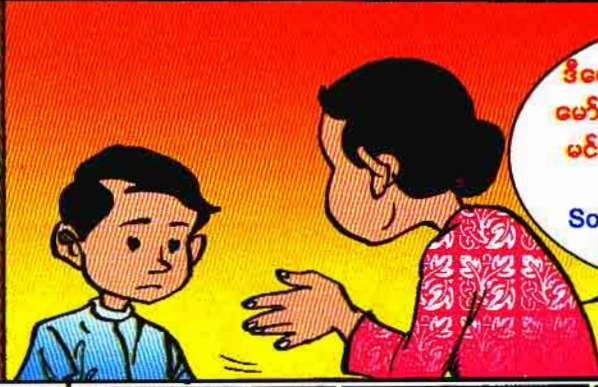
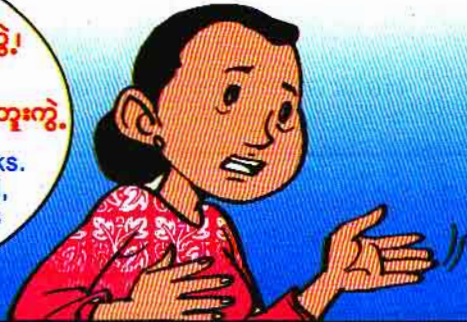
ဗျာများနေတဲ့ ကိုမြဆောင်ကို မိခင်ဖြစ်သူက အကြံဉာဏ်ပေးတယ်။
His mother advised, Ko Myo Saung.

သားကြီး မင်းဟာ
 အလုပ်လောဘ တယ်ကြီးတာကိုးကွဲ့၊
 မင်းဘယ်လောက်ပဲ တော်တော်
 'ခေါင်းတစ်လုံးက အိုးနှစ်လုံးမရွက်နိုင်ဘူးကွဲ့။

Son, you're greedy on your works.
 Although you can manage well,
 you can't carry two water-pots
 on your head.

ဒီတော့ သစ်စက်လုပ်ငန်းနဲ့
 မော်တော်လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို
 မင်းရဲ့ညီ သားလတ် ဦးစီး
 ပါစေကွယ်

So transfer one of your
 two works to your
 brother.

သူ မကျွမ်းကျင်သေးရင်လည်း
 သားကြီးကသင်ပြပြီး တဖြည်းဖြည်း
 ထုပ်ငန်းလွှဲလိုက်ပေါ့ကွယ်၊ ဒါမှ သားကြီး
 သက်သာမှာကွဲ့။

If he is not skillful at first,
 you show him how to
 manage.

ဟုတ်ကို သား သဘော
 ပေါက်ပါပြီ မေမေ

Yes, I realize,
 mother.

ခုတ်ရာတခြားရှုရာတလွဲ

Hack at one part, but cut at another part

ရည်ရွယ်တာကတစ်မျိုး လုပ်ဆောင်မိတာကတစ်မျိုး ဖြစ်တဲ့အခါ လုပ်ဆောင်ချက်နဲ့ ရရှိတဲ့အကျိုးဖလ
လွဲသွားတဲ့အခါမျိုးတွေမှာ ဒီစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိပါတယ်။

The intention is one, but actuality tualt is other. This proverb is used in such case.

အမယ်လေး အမှုန့်ကို
ရှူမိတာနဲ့တင် ခိုက်က
ရစ်လာပါလား
Alas! When I inhale it,
I suffer stomach pain.

မေစိ အိမ်သာထဲ ပြေးဝင်သွားတုန်းမှာပဲ
When May Si rushed to the
latrine.

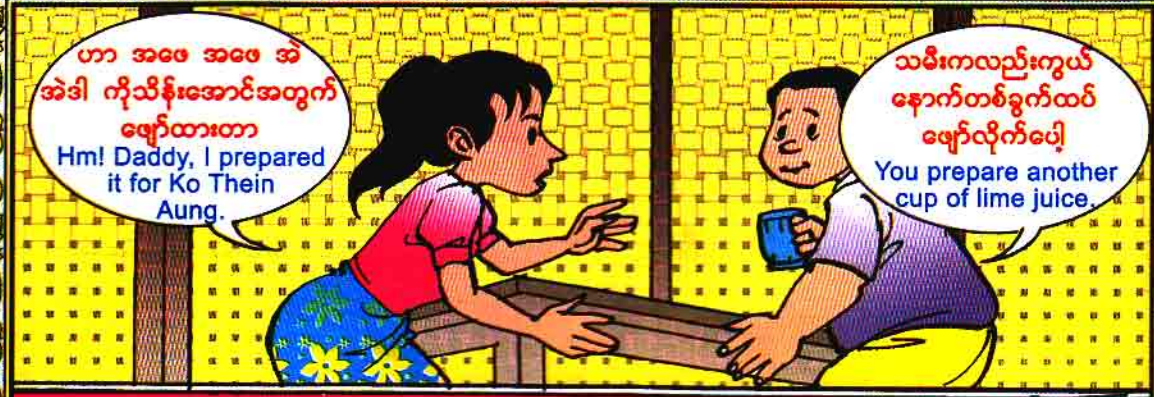
မေစိရဲ့အဖေ ဦးဖြူလှဟာ ဂေါက်
ရိုက်ရာက ပြန်လာတော့တယ်။
Her father U Phyu Lu returned
from golf-course.

ဟာ သံပုရာရည်လေးက
မွှေးနေတာပဲ၊ သမီးဖျော်ထား
တာထင်တယ်၊ အမောပြေ
သောက်လိုက်မှ
Huh! Lime juice is fragrant.
Possibly my daughter
prepare it. I'll drink it.

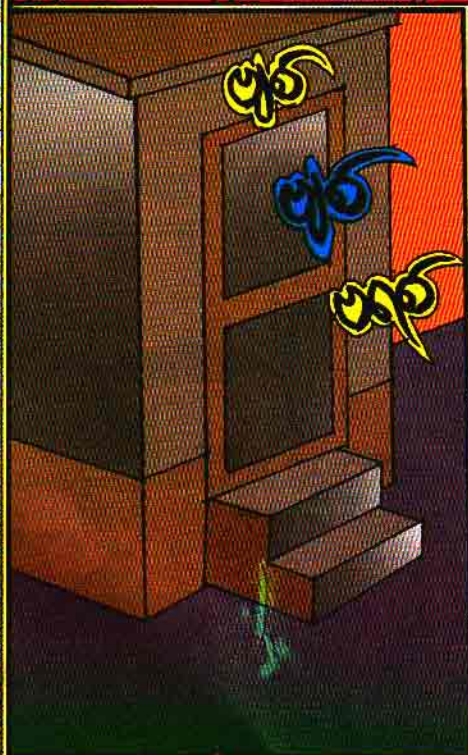
ဟာ အဖေ အဖေ အဲဒါ ကိုသိန်းအောင်အတွက် ဖျော်ထားတာ
Hm! Daddy, I prepared it for Ko Thein Aung.

သမီးကလည်းကွယ် နောက်တစ်ခွက်ထပ် ဖျော်လိုက်ပေါ့
You prepare another cup of lime juice.

အဲ အား ခိုက်က ရစ်လာပါလား
Err! I suffer stomachache.

အလိုလေး လေး အိမ်သာပြေးမှ
Oh! I must rush to the latrine.

သွားပါပြီ ခုတော့ 'ခုတ်ရာတခြား ရှုရာတလွဲ' တော့ဖြစ်ပါပြီ သေဟ
I've done. I hack one part but it cuts another part.

ခတ်ကွင်းပြင်တာနဲ့ ရွာထစ်ကြီးရောက်

By preparing the Loop of rowlock,
it drift up to the village Ywa Thit

လှေသမားကို လှော်ခတ်တော့မယ်ဆိုရင် လှော်တက်ကို ခတ်ကွင်းမှာ သေချာချည့်နှောင်ပြင်ဆင်ရလေ့ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်က အဲဒီလို ခတ်ကွင်းပြင်နေတဲ့အချိန်မှာ သူများရဲ့ လှေသမားတွေက ရည်မှန်းရာ ရွာထစ်ကြီးဆီ ရောက်သွားကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

When the boat is about to row, the oar is put into the loop of rowlock and prepare it.
Too much preparation. It delay and other arrive at Ywa Thit Gyi.

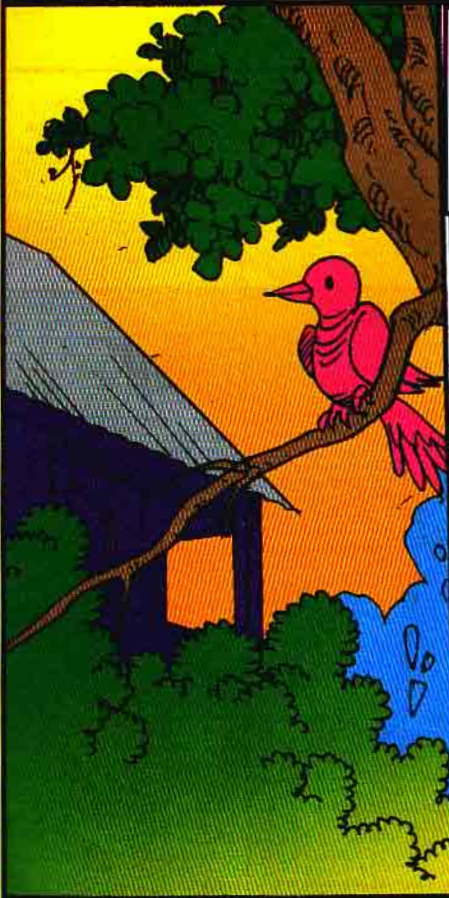
အဲဒီလိုပဲ ကိုယ်က အလုပ်တစ်ခုလုပ်ဖို့ ပြင်ဆင်နေတုန်း မှာပဲ သူများတွေက အလုပ်ပြီးသွားကြပြီဖြစ်တဲ့အခါ မျိုးမှာ ဒီစကားပုံနဲ့ ရိုင်းနှိုင်းပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။
Like this when one is preparing to do, other do it in advance.

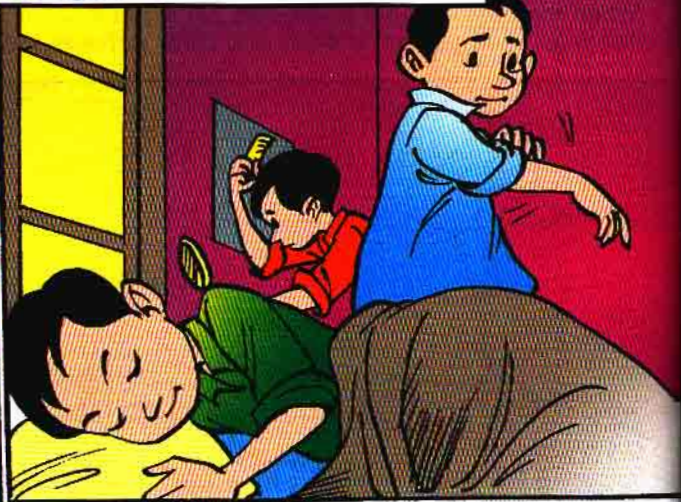
အက္ခရာစကားပုံများ The Proverbs started with alphabet "Kha"

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ဖိုးပြည့်ဟာ လုံ့လ ဝီရိယနည်းပါးသလို လုပ်တဲ့ကိုင်တဲ့နေရာမှာလည်း အင်မတန်နှောင့်နှေးကြန့်ကြာတတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။

The university student Po Pyi was less industrious and slow in doing something as well.

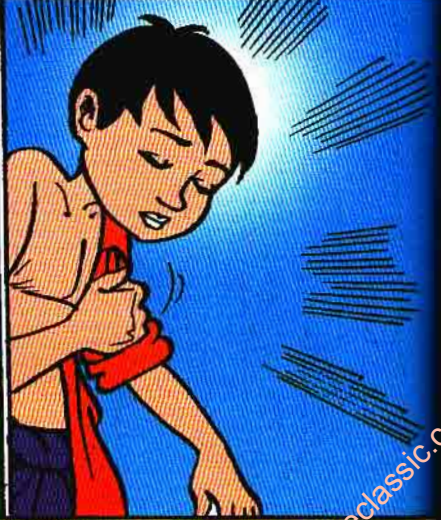
အဆောင်နေသူတို့ သူငယ်ချင်းတစ်စု ပုဂံကို လှေလာရေးခရီးထွက်ဖို့ မနက်စောစော အိပ်ရာက ထကြပြီး ပြင်ကြဆင်ကြရာမှာ ...
The students in hostel woke up early in the morning to go on excursion to Bagan.

ဖိုးပြည့်ဟာ ထုံးစံအတိုင်း တုန့်နှေးတုန့်နှေး လုပ်နေပါတော့တယ်။

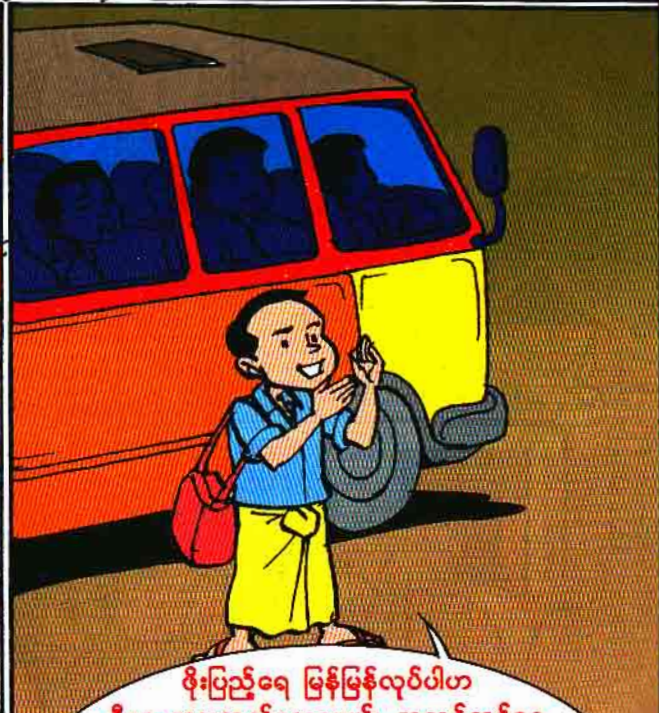
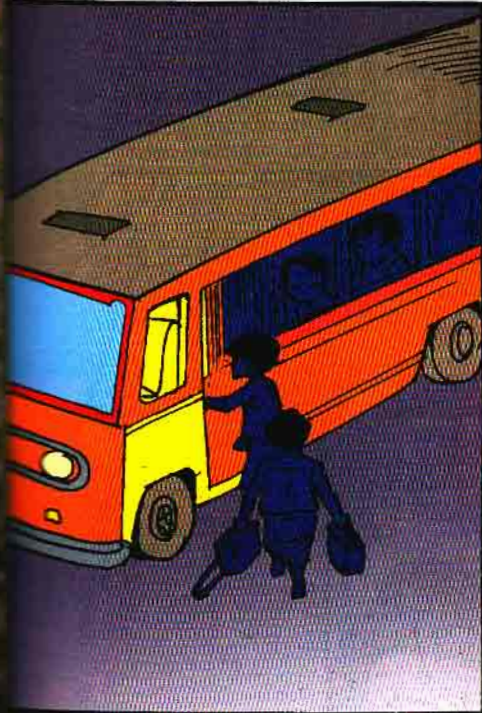
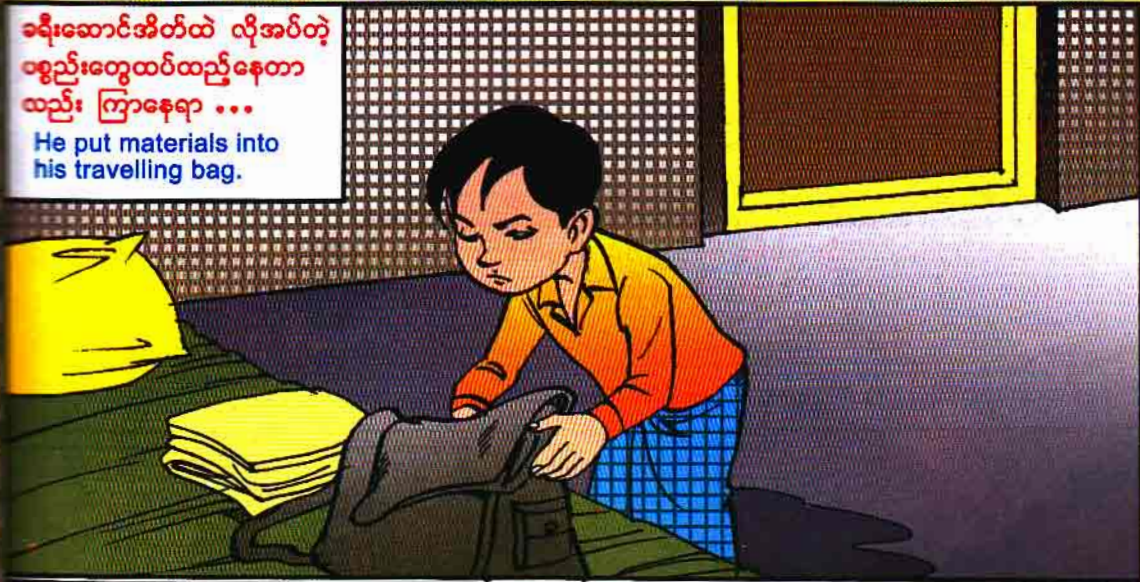
As usual Po Pyi was doing reluctantly.

သူဟာ မျက်နှာသစ်ရင်လည်း ကြာ၊ အဝတ်အစားဝတ်ရင်လည်း ကြာ
He was slow in washing his face and dressing himself.

ခရီးဆောင်အိတ်ထဲ လိုအပ်တဲ့
 ဝတ္ထုဥစ္စာတွေထပ်ထည့်နေတာ
 ထည်း ကြာနေရာ ...
 He put materials into
 his travelling bag.

အဆောင်ရှေ့မှာရပ်ထားတဲ့ အဝေးပြေး
 တာကြီးအပေါ် ကျန်သူငယ်ချင်းတွေ
 အားလုံး ရောက်ပြီးတာတောင် ဖိုးပြည့်က
 ငြင်လို့ဆင်လို့ မပြီးသေးပါဘူး။
 All of his friends had been on a
 highway bus in front of the hostel.
 But Po Pyi was not complete.

ဖိုးပြည့်ရေ မြန်မြန်လုပ်ပါဟ
 ဒီမှာ ကားထွက်တော့မယ်၊ အလုပ်တစ်ခုခု
 လုပ်ရင် အရမ်းကြာတာပဲ၊ ဆရာပြောသလို
 'ခတ်ကွင်းပြင်တာနဲ့ ရွာသစ်ကြီးရောက်'ဆိုတာ
 မင်းလိုကောင်မျိုးပဲကွ ဟား ဟား ဟား
 Po Pyi, do quick! You're too slow
 just like preparing the loop
 of rowlock and others have
 arrived Ywa Thit Gyi.

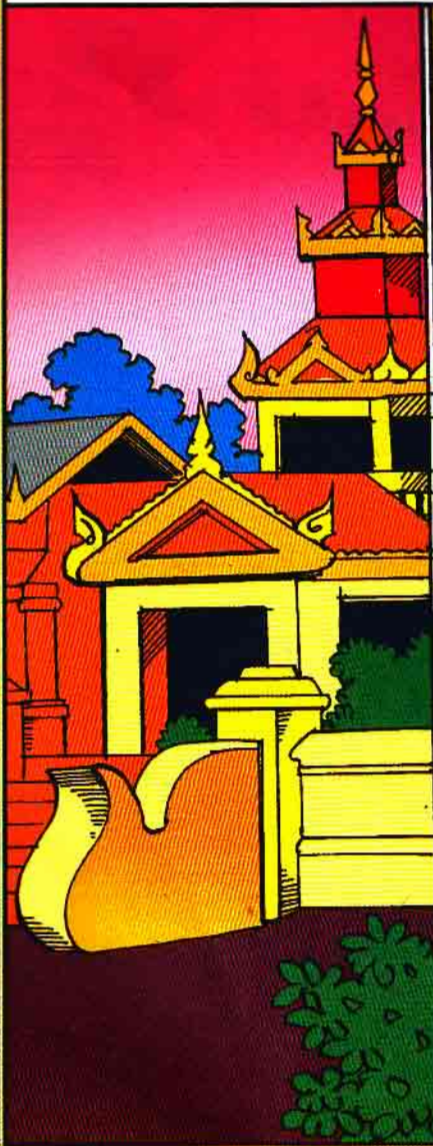

ချီးမွမ်းခုနစ်ရက် တဲ့ကဲ့ခုနစ်ရက်

Praising is lasted only 7 day and
blaming is lasted only 7 day

လူတွေဟာ ချီးမွမ်းရင်လည်း ခုနစ်ရက်လောက်ပဲ ချီးမွမ်းနိုင်ကြပြီး ကဲ့ရဲ့ရင်လည်း ခုနစ်ရက်လောက်ပဲ ကဲ့ရဲ့နိုင်ကြတာမို့ လူတွေရဲ့ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ဖို့မလိုဘူးလို့ ပြောချင်တဲ့အခါ ဒီစကားပုံ သုံးလေ့ရှိကြပါတယ်။

The people can praise someone and it lasts only seven days and blame also lasts only seven days. There is no need to shake up because of praise and blame.

ဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက မာဂဏ္ဍိ ပုဏ္ဏားကြီးဟာ သူ့ရဲ့သမီးကို ဘုရားရှင် နို့လက်ဆက်ပေးဖို့ ကမ်းလှမ်းတဲ့အခါ ဘုရားရှင်က ပြတ်သားစွာ ပြန်ပြောလိုက် တယ်။
During the reign of Lord Buddha, the Marghandy brahmin asked Lord Buddha to marry his daughter. Lord Buddha retorted clearly.

ကျွန်ကြီးကျင်ငယ်တို့နဲ့ ပြည့်နေတဲ့ သင့်ရဲ့သမီးကို ငါ အလိုမရှိ
I don't want your daughter who was filled with dirty matter.

ဘုရားရှင်ရဲ့ငြင်းပယ်စကားကို ပြန်ကြားရတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့သမီးဟာ ဘုရားရှင်အပေါ် နာကျဉ်းသွားပြီး အငြိုးအတေး ထားတော့တယ်။

When the daughter of brahmin heard the denial of Lord Buddha she had a grudge on him.

အဲဒီ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့သမီးဟာ ဘုရင်မိဖုရား မာဂဏ္ဍီ မိဖုရား ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာပဲ ...
When Marghandy who was the daughter of brahmin became the queen.

ဘုရားရှင်ဟာ အရှင်အာနန္ဒာနဲ့အတူ သံဃာတော်တွေကို ဦးဆောင်ပြီး သာသနာတော်မပွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ ကောသလီပြည်ဆီ ဆွမ်းခံကြွလာလေရာ ...

When Lord Buddha, along with Shin Ananda and other disciples went to the country of Kauthanbi which had lack of religion.

မာဂဏ္ဍီမိဖုရားဟာ မင်းချင်းတွေကို တန်ဖိုးလက်ဆောင်ပေး ဩဇာအာဏာ သုံးလျက် ဘုရားရှင်တို့ကို ဆဲရေး တိုင်းထွာစေတယ်။
The queen Marghandy, giving the presents and rewards to the soldiers and ordered them to vituperate Lord Buddha.

ဒီလိုနဲ့ သူမိုက်တွေဟာ
ဘုရားရှင်တို့ကြွရာ လမ်း
တစ်လျှောက် ကဲ့ရဲ့ဆဲရေး
ကြံတော့တယ်။

So the foolish people
congregated along the
way on which Lord Buddha
and his disciples and they
mocked and yelled at
Lord Buddha.

တိရစ္ဆာန်တွေ ခိုးသားတွေ
အလကားဟာတွေ
They are animals,
Useless fellows.

ကြာတော့ အရှင်အာနန္ဒာဟာ
သည်းမခံနိုင်တော့တဲ့အတွက်
ဘုရားရှင်ကို လျှောက်တင်တော့
တယ်။

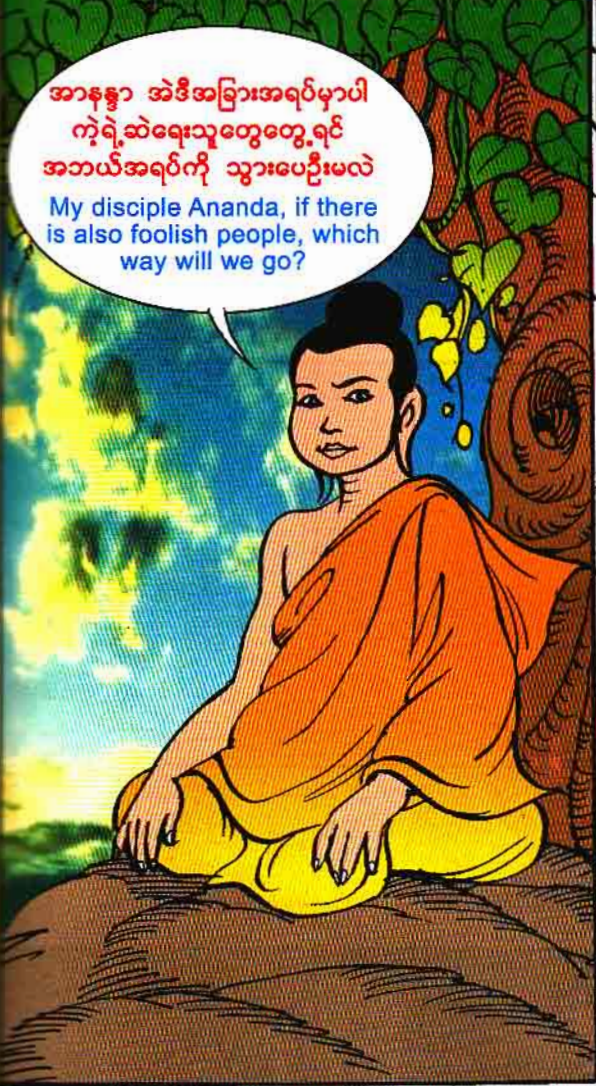
Shin Ananda, no longer
tolerated and asked Lord
Buddha:

အရှင်မြတ်ဘုရား ကဲ့ရဲ့
ဆဲရေးသူတို့နဲ့ဝေးရာ
အခြားအရပ်ဆီ ကြွရောက်
သင့်ပါတယ်ဘုရား

Your Highness, we
should go other
way

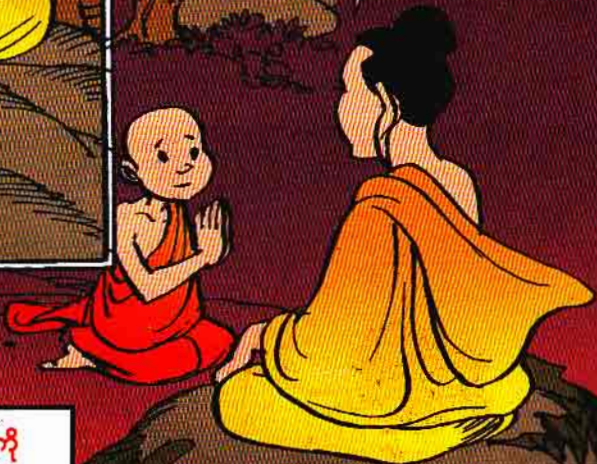

အာနန္ဒာ အဲဒီအခြားအရပ်မှာပါ
ကဲ့ရဲ့ဆဲရေးသူတွေတွေ့ရင်
အဘယ်အရပ်ကို သွားပေးဦးမလဲ
My disciple Ananda, if there
is also foolish people, which
way will we go?

နောက်ထပ်အခြားအရပ်ကို
သွားရမှာပါပဲ ဘုရား
We must choose
another way.

အာနန္ဒာ စိုးရိမ်ပူပန်မှု မရှိလေနဲ့၊
ဤသူတို့ ကဲ့ရဲ့ဆဲရေးနိုင်ပါက
ခုနစ်ရက်ပါပဲ၊ ငါတို့သည်းခံရပေလိမ့်မယ်
Ananda, don't worry about it.
If they blame me they can
blame only seven days.
We must be patient.

ဗုဒ္ဓဝင်လာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဝိနည်းမြှောက်စကားကို
သင်ခန်းစာယူပြီး 'ချီးမွမ်းခုနစ်ရက် ကဲ့ရဲ့
ခုနစ်ရက်' ဆိုတဲ့စကားပုံ ပေါ်ပေါက်လာရတာ
ပဲဖြစ်ပါတယ်။
Referring to Lord Buddha's word,
there is a saying that praise and
blame last only seven days each.

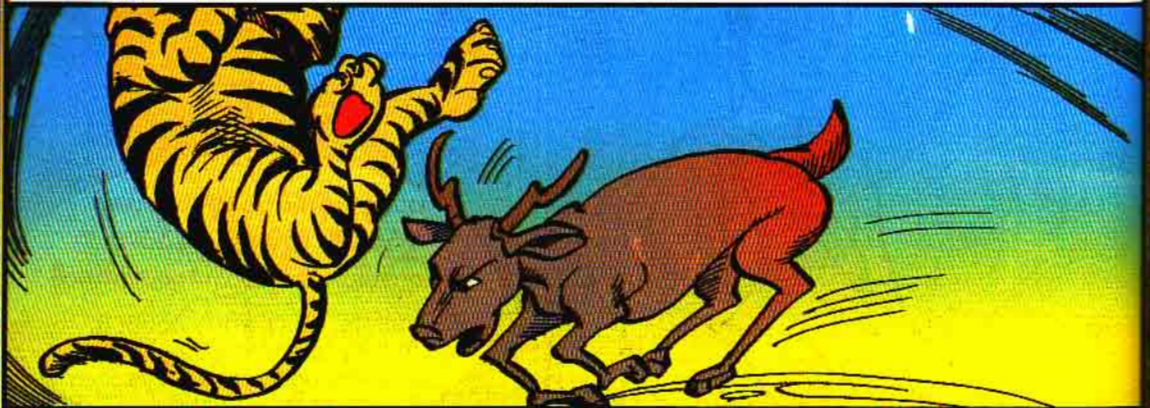

ချေခွယ်နဲ့နဲ့ ကျားပေါင်ပဲ့

The fang of a barking deer can cut-off the thigh of a tiger

အခွယ်နဲ့နေတဲ့ချေခွယ်ပဲဖြစ်ပါစေ ကြောက်ကန်ကန် ခတ်ထည့်လိုက်တဲ့အခါ ချေခွယ်ရဲ့ခတ်ချက် မိသွားပြီး ကျားဟာ ပေါင်ပဲ့ကာ သေပွဲဝင်ရတာမျိုး ကြုံရတတ်ပါတယ်။

The barking deer which has loose fangs and when it had been cornered it could fight the tiger until the tiger died of cut-off its thigh.

ဒီလိုပဲ သူတစ်ပါးကို အထင်သေးလျော့တွက်ပြီး အနိုင်ကျင့်တတ်သူတွေဟာ အနိုင်ကျင့်ခံရသူရဲ့ မမျှော်လင့်သော တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ကျဆုံးရတတ်ကြောင်း၊ အထိနာတတ်ကြောင်း၊ ပြဆိုရာမှာ ဒီစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိပါတယ်။

Like this some people underestimate the other and bullies him. When he fight back, he will be dead.

ရောင်ခြည်ဦး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပိုင်ရှင် ရိုးကျော်ဟာ လူပိုက်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ့ဆိုင်မှာ လက်ဖက်ရည် ထားသောက်တဲ့ ခင်မောင်ရင်ဆိုတဲ့လူငယ်လေးကို ပိုက်ဆံအမ်းတဲ့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး မကြေမလည်ဖြစ်ရာက

Moe Kyaw, who was the owner of Yang Chi Oo cafe was a knavish man. There was a conflict between he and Khin Maung Yin who was the customer, on account of the changes.

မီးရိုက်ခဲလိုက်ရတဲ့ကောင်လေးဟာ မျက်ရည်လည်ရွဲနဲ့ သူ့အိမ် ပြန်သွားရှာတယ်။

The young man who had been slapped returned home with tear in his eyes.

နောက်နှစ်ရက်လောက်ကြာတော့
ခင်မောင်ရင်ဟာ သူ့ဆိုင်ရှေ့က ဖြတ်
လျှောက်သွားရာ မိုးကျော်က လှမ်းခေါ်
လိုက်တယ်။

About two days later, Khin Maung
Yin passed in front of the cafe,
Moe Kyaw called on him.

ဟေ့ကောင်
လာဦး
Hey! Guy!
Come to me.

ဟိုနေ့က မင်းကို ပါးရိုက်
လွှတ်လိုက်တာ မကျေနပ်ဘူးလား
Have you any grudge on me
for I've slapped you.
Don't mention about it.

ကျေ ကျေနပ်ပါတယ်
I've satisfied.

အေး ကျေနပ်ရင်ငါ့ကို
ထိုင်ကန်တော့စမ်း မကန်တော့
လို့ကတော့ ပါးထပ်ရိုက်ပြီသာမှတ်
If so, worship me or I'll slap
you again.

ပါးလည်းအရိုက်ခံရသေး။ လူကြားထဲလည်း
ထိုင်ကန်တော့ခိုင်းသေးဆိုတော့ ကောင်
လေးဟာ အတော်ရှက်သွားရှာတယ်။

As he was slapped and worshipped
him among the crowd, the young
man felt ashamed of it.

ကောင်လေးဟာ မလွှဲမရွှောင်သာစွာ ထိုင်ကန်တော့ လိုက်ချိန်မှာ မိုးကျော်ရဲ့ကုတ်အင်္ကျီအောက် ခါးဘေးမှာ ထိုးထားတဲ့ ဓားမြှောင်မိုးကို သတိပြုမိလိုက်တယ်။

When young man worshipped him, he saw the dagger at the waist of Moe Kyaw.

တန်တော့ရာက ထလိုက်တဲ့အချိန်မှာပဲ ကောင်လေးဟာ မိုးကျော်ရဲ့ခါးကြားက ဓားမြှောင်ကိုဖျတ်ခနဲ ဆွဲထုတ်ယူလိုက်ပြီး မိုးကျော်ကို ထိုးထည့်လိုက်တော့တယ်။

When young man stood up, taking the dagger quickly and thrust Moe Kyaw with it.

မရှုမလှ သေပွဲဝင်သွားရတဲ့ မိုးကျော်ကို နံဘေးဝန်းကျင်ရှိ လူများက ကောင်းချီးထောပဏာ ပြုကြတော့တယ်။

The bystanders applauded when Moe Kyaw died.

အနိုင်ကျင့်လွန်းတဲ့ကောင်ခုတော့ 'ချော့ရွယ်နဲ့နဲ့ကျားပေါင်ပဲ' ဆိုတာလိုဖြစ်ရပြီပေါ့

The man who bullied the other died as the proverb. Loose fangs of barking deer attack the tiger to cut off its thigh.

ချိုကုပ်ရှိရာချိုကုပ်လာ

The cattle with curved horn gather to an ox with curved horns

ဦးချိုကုပ်ကွေးနေတဲ့ ကျွဲခွားကို သူလိုပဲ ဦးချိုကုပ်ကွေးနေတဲ့ ဘဝတူ ကျွဲခွားတွေကပဲ လာပေါင်း လေ့ရှိပါတယ်။

The oxen with curved horns come to an ox whose horns are curve too.

ဒီလိုပဲ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေး ညံ့ဖျင်းသူကို ကိုယ်ရည်ကိုယ် သွေးညံ့ဖျင်းသူတွေကပဲ အပေါင်း အသင်းလာလုပ်လေ့ရှိကြောင်း ပြဆိုတဲ့စကားပုံပါ။
Like this unqualified people come to the unqualified man.

မောင်နိုင်ဟာ လက်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်ပေမယ့် လုံ့လ ဝီရိယ သိပ်ရှိသူမဟုတ်ပေဘူး။ လက်သမား ပညာကိုလည်း ထဲထဲဝင်ဝင် မလေ့လာတဲ့အတွက် လက်ရာကောင်းလှသူ မဟုတ်ဘူး။

Though Maung Naing was a carpenter, he was a less industrious young man. So his workmanship was not good.

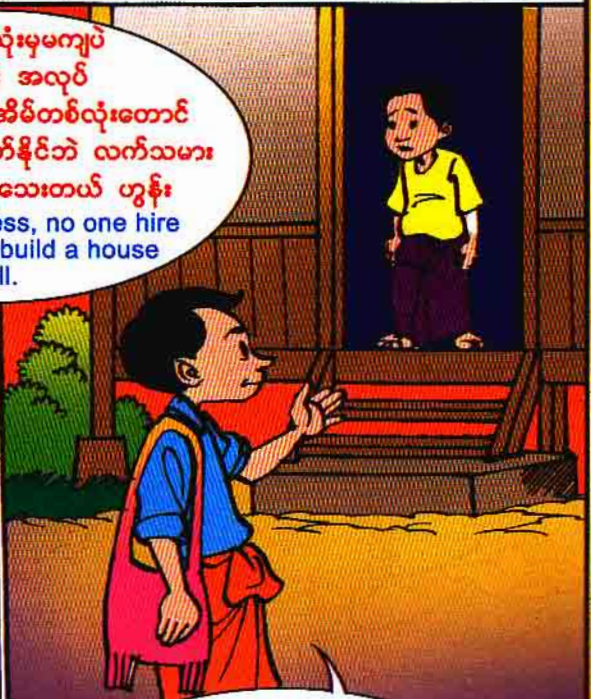

ဒါကြောင့် အိမ်ကောင်းကောင်း
ဆောက်လိုသူတွေဟာ မောင်နိုင်
ကို အလုပ်မအပ်ကြဘူး။ ဒီတော့
မိန်းမဖြစ်သူ မမြခင်က ပူညံ့ပူညံ့
လုပ်တော့တာပေါ့။

The people who wanted to
build good house did not
hire Maung Naing. So his
wife scolded him.

ရှင်က အသုံးမကျပဲ
ဒါကြောင့် အလုပ်
ပြတ်ပြတ်နေတာ၊ အိမ်တစ်လုံးတောင်
ဖြောင့်အောင်မဆောက်နိုင်ဘဲ လက်သမား
ဆရာနာမည်ခံနေသေးတယ် ဟွန်း
As you are useless, no one hire
you. You can't build a house
well.

ဟေ့ကောင် မောင်နိုင်
အုတ်ပတ်ကားတက် အိမ်တစ်လုံးဆောက်ဖို့
ငါလက်ခံလိုက်တယ်ကွ၊ ပန်းရံအပိုင်း ငါလုပ်မယ်၊
လက်သမားအပိုင်း မင်းလုပ်ကွာ၊ အိမ်ရှင်
ကလည်း ငွေသိပ်မတတ်နိုင်ဘူးကွ
Maung Naing, I accept to build a brick
house. You do as carpenter. I am
mosony. The owner has
not enough money.

အင်း၊ ပိုက်ဆံသိပ်မတတ်နိုင်တဲ့
အိမ်ရှင်က လက်ခကြေးကြီးတဲ့
လက်သမားကောင်းကောင်း၊ ပန်းရံ
ကောင်းကောင်းမငှားနိုင်တော့
The owner who can't afford to
hire best quality carpenter
and masonry.

ရှင်တို့လို လက်သမား
ညံ့ညံ့ ပန်းရံညံ့ညံ့ကိုရှာပြီး
အလုပ်အပ်ရတော့တာပေါ့
So as he cannot afford
he hire poor quality
carpenter and
masonry.

ဒီတော့
ပန်းရံခပ်ညံ့ညံ့က
လက်သမားခပ်ညံ့ညံ့ဆီလာပြီး
စပ်တူအလုပ်လက်ခံရတော့
တာပေါ့လေ
So he hires poor quality
carpenter and
masonry.

'ချိုကုတ်ရှိရာ ချိုကုတ်လာ'
ဆိုတာ ဒါမျိုးပေါ့ ဟား ဟား
ဟား ခပ် ခပ် ခပ်
Just like the ox with curve
horn comes to the ox with
curved horn.

ခြင်းကြားရေမတင်

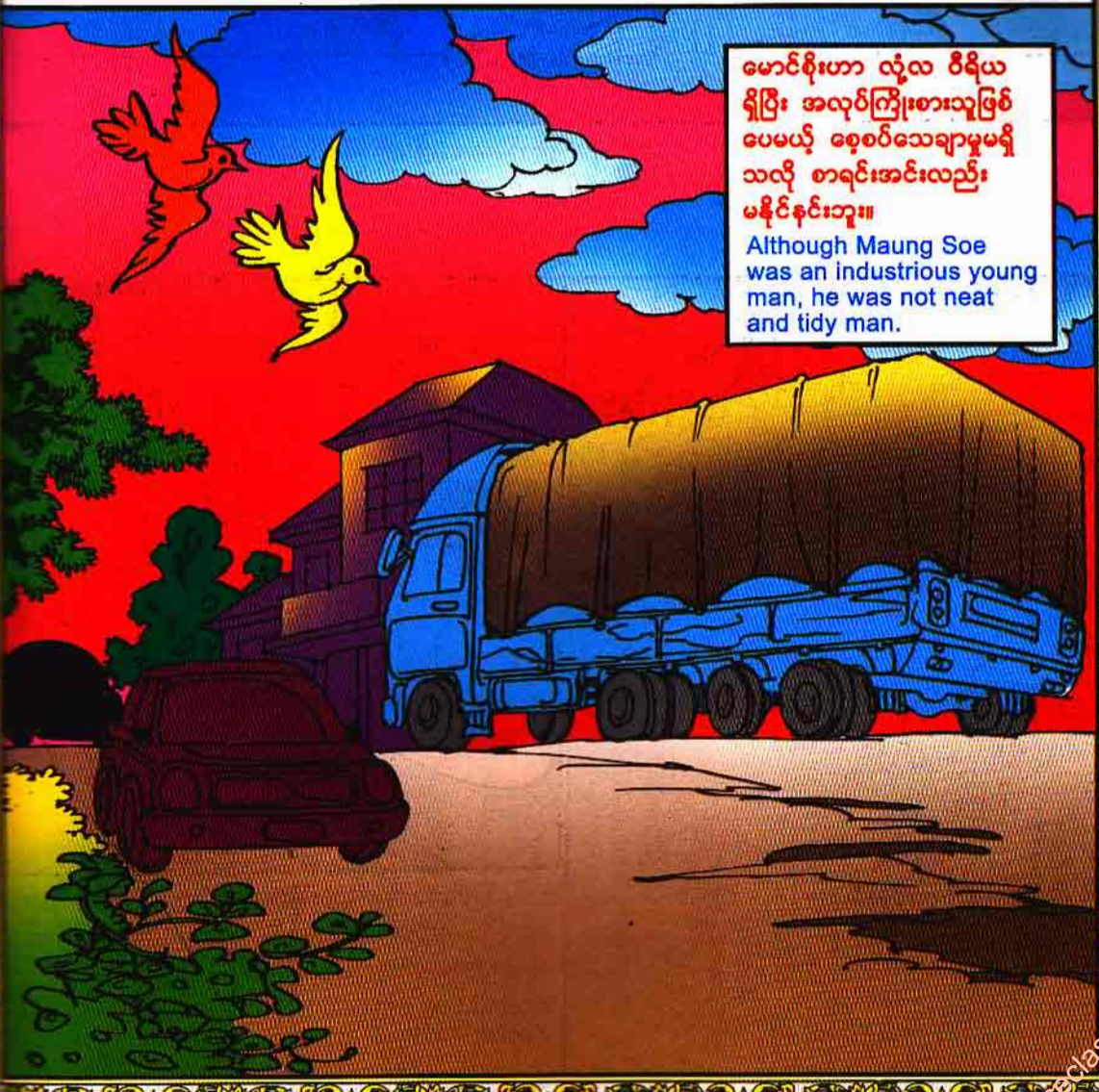
The water cannot be kept in the basket

ခြင်းကြားနဲ့ရေခပ်ရင် ခပ်သမျှရေဟာ ခြင်းအပေါက်ကြားတွေကနေ ပိတ်ယိုကျသွားကြမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ စေ့စပ်သေချာမှုမရှိတဲ့အလုပ်ဟာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများပြီး အကျိုးရလဒ်ကောင်း မရရှိနိုင်ဘူးလို့ ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုလေ့ရှိကြတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

Water cannot be brought with the basket. The water will seep out. Just like that if the work is not well-planned one, it will be in vain.

မောင်စိုးဟာ လုံ့လ ပီရိယာ ရှိပြီး အလုပ်ကြိုးစားသူဖြစ်ပေမယ့် စေ့စပ်သေချာမှုမရှိသလို စာရင်းအင်းလည်း မနိုင်နင်းဘူး။

Although Maung Soe was an industrious young man, he was not neat and tidy man.

ယောက္ခမဖြစ်သူက ကော်ဇော
ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းမှာ မောင်စိုး
ကို အဝယ်တော်တာဝန် ပေးတယ်။
His mother-in-law assigned
Maung Soe to buy carpet.

မောင်စိုးဟာ အထက်အညာတစ်ခွင်နဲ့နယ်စပ်မှာ ကော်ဇောအမျိုးမျိုး၊ ဖုံခင်းအမျိုးမျိုး၊ ဖယောင်းပုဆိုး
အမျိုးမျိုး စတာတွေကိုဝယ်ပြီး ဆယ်နှစ်ဘီးကားကြီးနဲ့ တင်လာရတယ်။

Maung Soe bought various designs and colour of carpet from upper Myanmar and brought with twelve wheeled car.

အဲဒီလို မောင်စိုး ဝယ်ခြမ်းလာတဲ့ စာရင်းအင်းတွေဟာ
ရန်ကုန်ရောက်လို့ ယောက္ခမကြီးက စစ်ဆေးလိုက်ရင်
အလွဲလွဲအချော်ချော်ဖြစ်ပြီး ...

Maung Soe's list were not tallied when his
mother-in-law checked.

ဟ ဒီစာရင်းအတိုင်းဆို
ရှုံးတောင်ရှုံးနေပါလားဟေ့
According to this list,
we have lost.

သမီး နင့်ယောက်ျားကို
အဝယ်တော် အဖြစ်ခိုင်းရတာ
စိတ်ကိုမချရပါလား ပစ္စည်းဝယ်တဲ့နေရာမှာ
စေ့စပ်မှုမရှိ၊ စာရင်းတွေကမှားနဲ့
Daughter, your husband is not
reliable in buying the commodities.
His list are wrong ones.

ဒီကောင်နဲ့ကတော့
'ခြင်းကြားရေမတင်' သလို
စီးပွားဖြစ်မှာမဟုတ်ပါဘူးကွယ်
It is just like bring
the water with
basket.

ချောင်းရိုးပြောင်းရိုးသမာတိမ်ကော

လူမျိုးရိုးမတိမ်ကော

Although the course of stream fade away
but the gene of man is not fade

ချောင်းတို့မြောင်းတို့ဟာ ရာသီဥတုကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် ကောသွား
တတ်ပါတယ်။ လူရဲ့မျိုးရိုးမိကောတော့ ပျောက်ပျက်သွားလေ့မရှိကြောင်း နှိုင်းယှဉ်ပြောဆိုလေ့ရှိတဲ့
စကားပုံပါပဲ။

On account of weather condition, the course of stream will fade away. But the genetic
lineage does not fade.

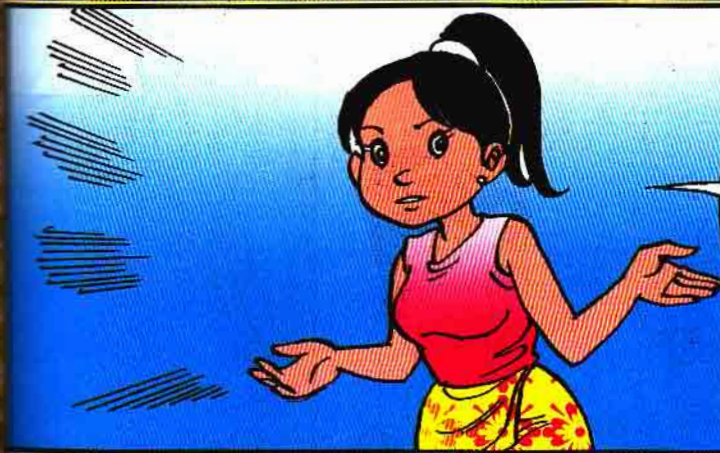
ချစ်သူ စိုးမြတ်နဲ့သင်းသင်းဝေ
ကို သင်းသင်းဝေရဲ့မိဘတွေက
သဘောမတူဖြစ်နေတဲ့အတွက်
ချစ်သူနှစ်ဦး အခက်ကြီးကြုံနေ
ရတော့တယ်။
The parents of Thin Thin Wa
did not agree with her lover
Soe Myat. So the two lovers
faced the difficulty.

မေမေတို့က ကိုစိုးမြတ်နဲ့
သမီးကို ဘာဖြစ်လို့
သဘောမတူရတာလဲ
Why don't you agree
Ko Soe Myat with
me?

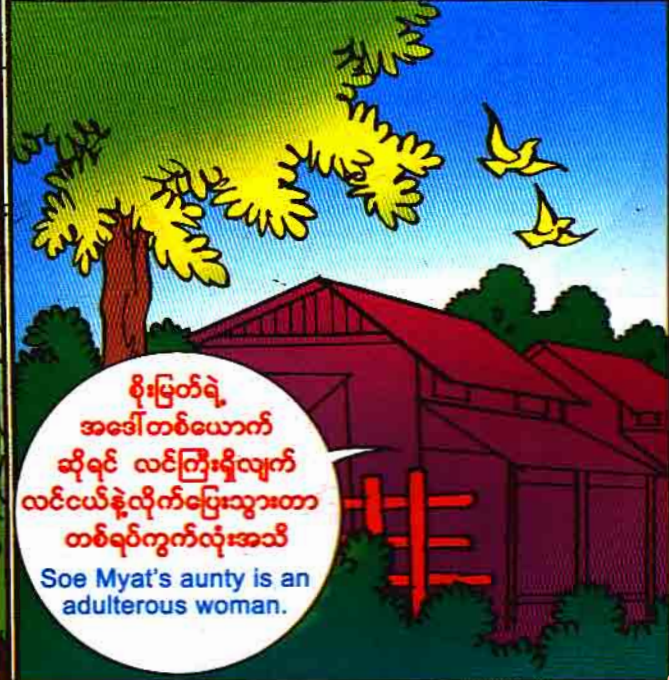
ကိုစိုးမြတ်က
မကြာခင် နိုင်ငံခြား
သင်္ဘောလိုက်မယ့်သူ ဘွဲ့ရမညာ
တတ် ဘီယာလေးနည်းနည်းသောက်
တတ်တာကလွဲလို့ ဘာမှဆိုးဆိုးဝါးဝါး
မရှိဘူး
Ko Myat Soe is graduate.
He is going to be sailor. He
drinks small amount of
beer. That's the
exception.

အေး ညည်းက ဒါပဲသိတာကိုး၊
စိုးမြတ်ရဲ့အဖေဟာ မယားငယ်ထားပြီး
ပြောင်ကို လက်ထပ်ယူထားတာ
You knew only that. Soe Myat's
father has lesser wife.

စိုးမြတ်ရဲ့
ဦးလေးကလည်း
မယားကို မှီလိုပေါက်နေတာ
Soe Myat's uncle
has lots
of lesser wives.

စိုးမြတ်ရဲ့
အဒေါ်တစ်ယောက်
ဆိုရင် လင်ကြီးမို့လျက်
လင်ငယ်နဲ့လိုက်ပြေးသွားတာ
တစ်ရပ်ကွက်လုံးအသိ
Soe Myat's aunty is an
adulterous woman.

ဒီလိုအကုန်သိလ
မကောင်းတဲ့မျိုးရိုးကမို့
မေမေတို့ သဘောမတူတာပဲသမီး
So the genetic trait of their
relatives are not good, so we
don't agree with him.

ဒါကြောင့်
ရေလျှော့ကြီးတွေက ပြော
ခဲ့တာ 'ချောင်းရိုးမြောင်းရိုးသာ
တိမ်ကောမယ် လူမျိုးရိုးက မတိမ်
ကော'ဘူးတဲ့
So there is a saying that the course
of stream will fade away,
but the genetic lineage
doesn't fade.

မိုးမြတ်ကိုယ်တိုင်ကလည်း
သမီးနဲ့ သမီးရည်းစားမဖြစ်ခင်က
ဒီပြင်ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို
ကျူးကျူးလွန်လွန်ဖြစ်ပြီးမှ သူက စွန့်ပစ်
ခဲ့တယ်လို့ မေမေတို့ ကြားပြီးသား
Before you love him, Soe Myat
has other girl and he
abandoned this girl.

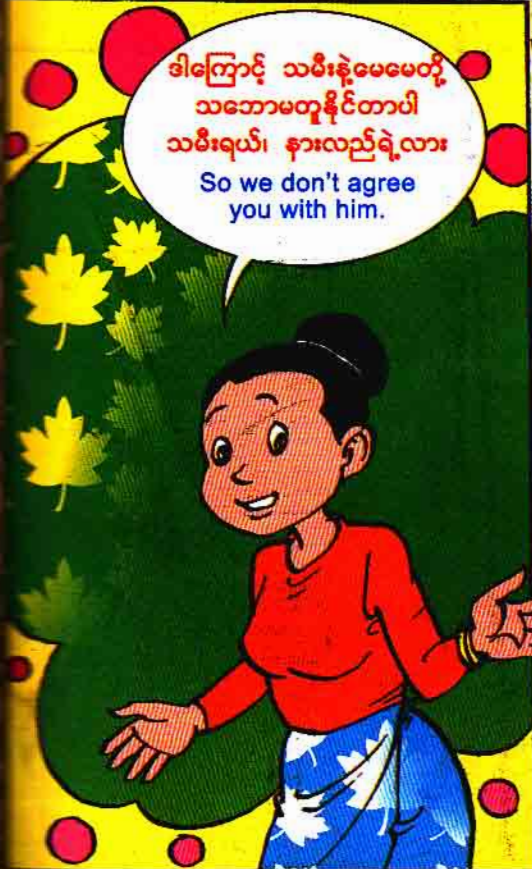

ဒီလို မျိုးရိုးမကောင်းသူဟာ
 ဘယ်လောက်ပဲ ချမ်းသာချမ်းသာ ပညာ
 တတ်တတ် မကောင်းတဲ့အကျင့်
 စရိုက် ပါလာစမြဲပဲ သမီး
 However he is rich,
 his character is not good.

ဒါကြောင့် သမီးနဲ့မေမေတို့
 သဘောမတူနိုင်တာပါ
 သမီးရယ်၊ နားလည်ရဲ့လား
 So we don't agree
 you with him.

ဟုတ် ဟုတ်ကို
 နားလည်ပါပြီ မေမေ
 Yes, I understand,
 mother.

ရင်လေး ခံတွင်းလက်လေးသစ်
မုန်းလေး ခံတွင်းလက်လေးသစ်

The mouth makes you to get love and loathsome

လူရဲ့ခံတွင်းဟာ လက်လေးသစ်လောက်ပဲ ပမာဏရှိပါတယ်။ အဲဒီ ခံတွင်းပါးစပ်နဲ့ လူချစ်လူခင်များအောင် ချိုသာစွာပြောဆိုနိုင်သလို လူမုန်းအောင်လည်း ပြောဆိုမိလေ့ရှိကြောင်း သတိပေးလိုတဲ့အခါ ဒီစကားပုံကို သုံးလေ့ရှိပါတယ်။

The depth of the mouth region is only four inches. By using this mouth you will be loved by other or you will be hated it. This proverb warn you in social dealing.

ဝက်သားသည် မိစန်းကြည်ဟာ စိတ်ထားမဆိုးလှပေမယ့် စကားပြောကြမ်းလှတဲ့ ဈေးသည်မ တစ်ဦးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

The pork-seller Mi Sann Kyi, though her conscience was good, she used to say rude words.

အစ်မ အလေးချိန် ဖြည့်ဖြည့်လေး ပေးနော်
Sister, give me the pork with equal weight.

ဒီမှာ ကျွန်က
သူ့ခိုးမဟုတ်ဘူး
အလေးချိုးမယ်ထင်ရင် လာမဝယ်နဲ့
You know, I am not a thief.
If you don't believe me,
don't buy from me.

သူမဆိုင်ရဲ့ မျက်စောင်းထိုးက
ဝက်သားသည် ခင်မိကတော့
လက်တိုသလောက် နှုတ်ချို
သူလေးဖြစ်တယ်။
Across her shop, the
pork-seller Khin Mi
though she reduced
weight, she used to
say politely.

ညီမ အသားကောင်း
ကောင်းပေးနော်
Sister, give me
good flesh.

အာ စိတ်ချ အစ်မ၊ အစ်မက
အသားကောင်းကောင်းကြိုက်
တတ်မှန်းသိလို့ သီးသန့်ကို
ဖယ်ထားတာ
Don't worry, sister. I know
you like good flesh. So
choose it for you.

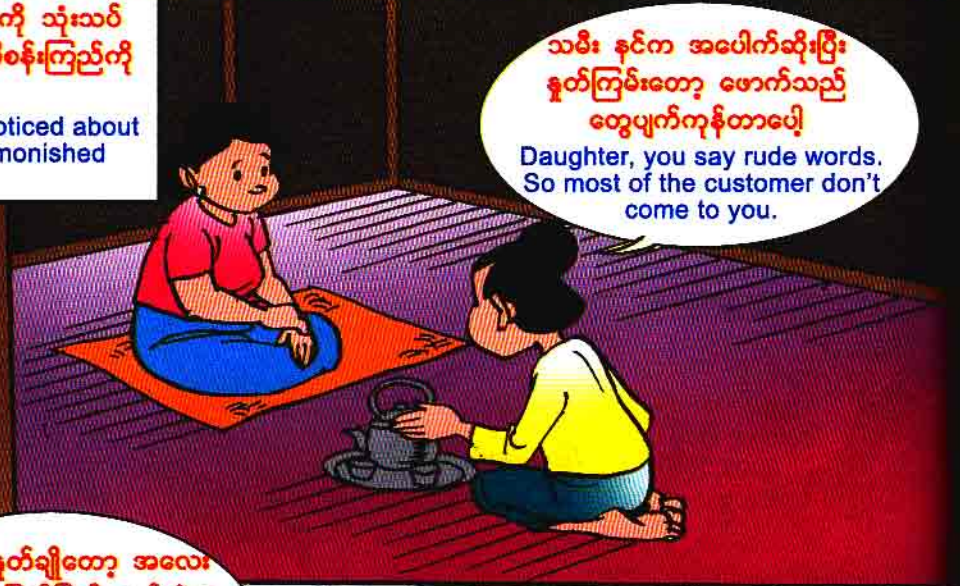

ကြာတော့ မိခန်းကြည်ရဲ့ဆိုင်မှာ
 ဝယ်သူသိပ်မရှိတော့ဘဲ ခင်မိရဲ့
 ဆိုင်မှာပဲ လူအုံနေတော့တယ်။
 Later, no one buys Mi Sann Kyi's
 shop and most of the customers
 came to Khin Mi.

အဲဒီအခြေအနေကို သုံးသပ်
 မိတဲ့ မိခင်က မိခန်းကြည်ကို
 ဆုံးမတယ်။
 Her mother noticed about
 it and she admonished
 Mi Sann Kyi.

သမီး နှင်က အပေါက်ဆိုးပြီး
 နှုတ်ကြမ်းတော့ ဖောက်သည်
 တွေပျက်ကုန်တာပေါ့
 Daughter, you say rude words.
 So most of the customer
 don't come to you.

ခင်မိက နှုတ်ချိုတော့ အလေး
 ပြည့်ပြည့်မပြည့်ပြည့် ဝယ်တဲ့သူ
 က စိတ်ချမ်းသာတော့ သူ့ဆီပဲ
 ဝယ်ကြတာပေါ့
 As Khin Mi says sweet word,
 most of the customer
 come to her.

လူ့ရဲ့ ပါးစပ်ဟာ
ကိုယ့်ကို လူတွေချစ်အောင်လည်း
စွမ်းဆောင်နိုင်တယ်၊ မုန်းသွား
အောင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းတယ်ကွဲ့။

Mouth of human can
make love by others
and hate by other
as well.

ဒါကြောင့် ရှေးလူကြီးတွေက
ပြောခဲ့တာပေါ့၊ 'ချစ်စေလို
ခံတွင်း လက်လေးသစ်၊ မုန်းစေလို
ခံတွင်း လက်လေးသစ်' လို့
So the ancient people used
to say that the mouth makes
you to get love and to
be hated.

သ သမီး မှားပါပြီ အမေ
သမီး ဆင်ခြင်ပါတော့မယ်
I've done wrong, mother.
I behave myself.

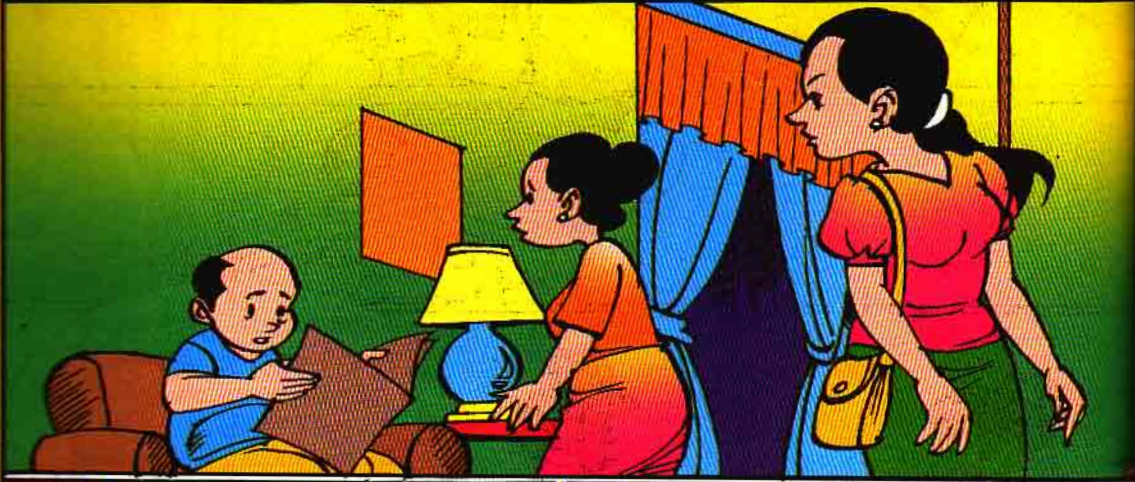

ချစ်တီးခေါင်း သန်းရှာသလို

Just like searching hair-lice on Chittia's head

ချစ်တီးခေါင်းမှာ ဆံပင်မရှိပါဘူး။ အဲဒီလို ဆံပင်မရှိတဲ့ချစ်တီးခေါင်းမှာ သန်းရှာသလို အရေးအရာ မဟုတ်တဲ့အလုပ်ကို အရေးအရာလုပ် အလုပ်ရှုပ်ခဲပြီး လုပ်တတ်သူတို့အား သရော်လှောင်ပြောင်လို တဲ့အခါ အသုံးပြုလေ့ရှိတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

Most of the Chittia's head are bald. So doing unimportant work is wasting the time. So this proverb is sarcastically used.

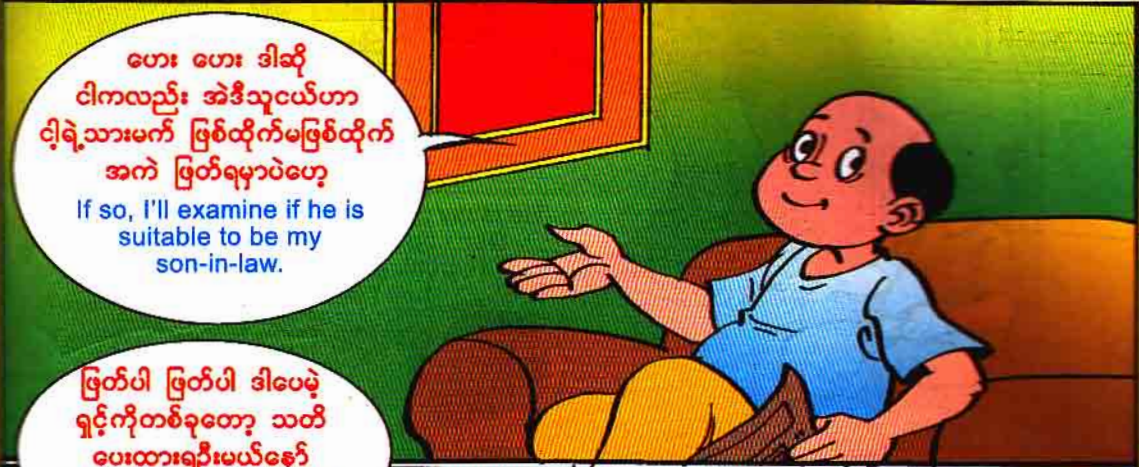
အဖေကြီးရေ မနက်ဖြန်ကျရင် သမ်းနဲ့ကျွန်မ သဘောတူထားတဲ့ မန္တလေးက ရွှေကုန်သည် ဒေါ်နီနီလွင် ရဲ့သား မောင်သိန်းမြင့် လာလိမ့်မယ် သိလား
Hubby, tomorrow, Maung Thein Myint, to whom we agree with our daughter. He is the son of gold merchant Daw Ni Ni Lwin from Mandalay.

ကျွန်မတို့အိမ်မှာ တစ်ရက် နှစ်ရက်နေရင် လူငယ် ချင်း အကဲခတ်ကြမှာပေါ့ရှင်
While he is here both of them will exchange their view.

ဟေး ဟေး ဒါဆို
ငါကလည်း အဲဒီသူငယ်ဟာ
ငါ့ရဲ့သားမက် ဖြစ်ထိုက်မဖြစ်ထိုက်
အကဲ ဖြတ်ရမှာပဲဟေ့

If so, I'll examine if he is
suitable to be my
son-in-law.

ဖြတ်ပါ ဖြတ်ပါ ဒါပေမဲ့
ရှင့်ကိုတစ်ခုတော့ သတိ
ပေးထားရဦးမယ်နော်

You can judge him, but
I've something to tell
you.

ဘာတုန်းဟ
What?

မောင်သိန်းမြင့်ဟာ ဥစ္စာပေါ
ရုပ်ချောလေး အကျင့်စာရိတ္တကလည်း
ကောင်းမှကောင်း၊ ကျွန်မ မန္တလေး
သွားတုန်းက သေချာလေ့လာအကဲခတ်ပြီးသား

Maung Thein Myint is a handsome
young man of good natured. He is
wealthy too. I know him well
when I went to Mandalay.

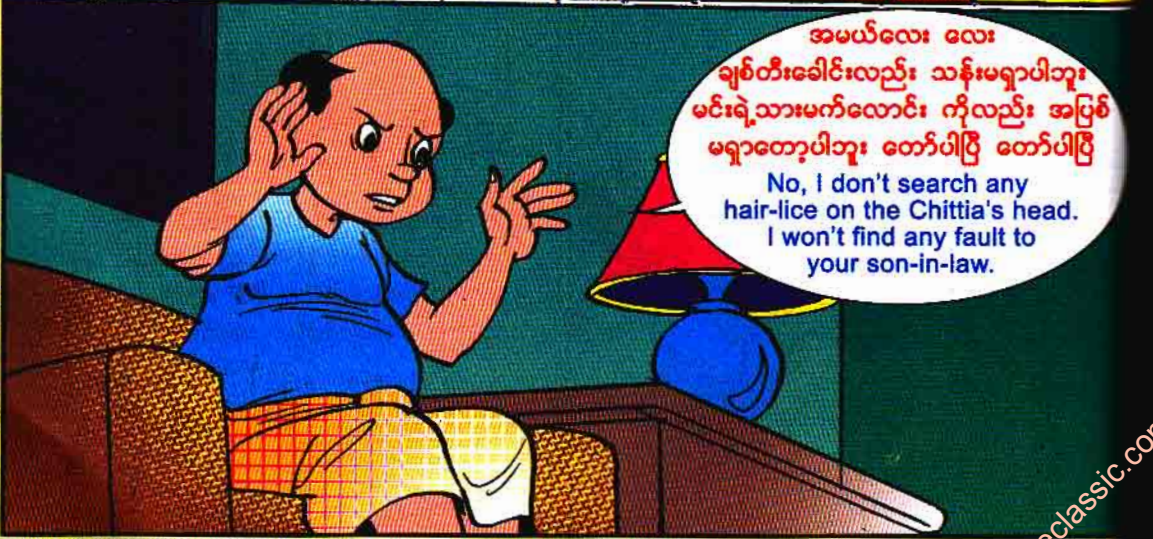

စင်းလုံးချောသို့ ကျွန်မက သားမက်လောင်း ရွေးထားတာကို ရှင်က အနီးကပ်လေ့လာပြီး 'ချစ်တီးခေါင်း သန်းရွာသလို' မရမက အပြစ်ရှာတာမျိုးတော့ မလုပ်နဲ့နော် ဟင်း

He is my choice as my son-in-law. Don't be inquisitive just like searching hair-lice on the head of Chittia.

ကျွန်မနဲ့တွေ့သွားမယ် Don't you afraid of me?

အမယ်လေး လေး ချစ်တီးခေါင်းလည်း သန်းမရှာပါဘူး မင်းရဲ့သားမက်လောင်း ကိုလည်း အပြစ် မရှာတော့ပါဘူး တော်ပါပြီ တော်ပါပြီ

No, I don't search any hair-lice on the Chittia's head. I won't find any fault to your son-in-law.

ချဉ်သီးပင်အောက်ချဉ်သီးရှား

Sour fruit is rare under sour tree

ချဉ်သီးပင်အောက်ရောက်ပါလျက် သူ့အပင်ကသီးတဲ့ ချဉ်သီးကို ရှာမတွေ့လောက်အောင် ရှားပါးနေတာမျိုး ကြုံရတတ်သလို ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်တဲ့နေရာဌာနမှာ အဲဒီနေရာဌာနက ထုတ်လုပ်တဲ့ ကုန်ပစ္စည်းမတွေ့ရဘဲ ရှားပါးနေတာမျိုး ကြုံရတတ်ကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းပြဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

Though a person is under the sour tree, he cannot find any sour fruits. The product is rare in the production firm. In such a case this proverb is used.

ပန်းပုဆရာလေး ကိုဝေသာဟာ အင်မတန် လက်ရာမြောက်သူနို့ သူ့ဆီမှာ ပန်းပုရုပ်တုအပ်သူတို့များလှတယ်။
The sculptor Maung Wai Thar's craftsmanship was very good. So most of the customer came to him.

ဒါ ကျွန်တော့်အဖေရဲ့ဓာတ်ပုံပါ ဒီဓာတ်ပုံထဲကနဲ့တူအောင် ပန်းပုရုပ်တု ထုလုပ်ပေးပါဗျာ၊ လက်ခဲကြိုက်သလောက်တောင်းပါ
That's the photograph of my father. Please sculpt the likeness of my father.

နှစ်အတန်ကြာအောင် ပန်းပုကို လက်မလည်အောင် ထုလုပ်နေရာက
He had sculpted for so many years.

တစ်နေ့မှာတော့ ချောမောလှပတဲ့ သူ့ရဲ့ဇနီးချောလေးဟာ အပူရှုပ်ရာက ရုတ်တရက် သေဆုံး တွယ်လွန်သွားတော့တယ်။

One day his beautiful wife died of heat exhaustion.

နွယ်
ဖြစ်ရလေ နွယ်ရယ်
Nwe, what has happened to you?

ဇနီးဖြစ်သူ ရက်လည်တဲ့နေ့မှာပဲ နယ်က ရောက်နေတဲ့ ယောက္ခမကြီးက မေးလာတယ်။
On seventh day after her funeral, his mother-in-law came and asked him.

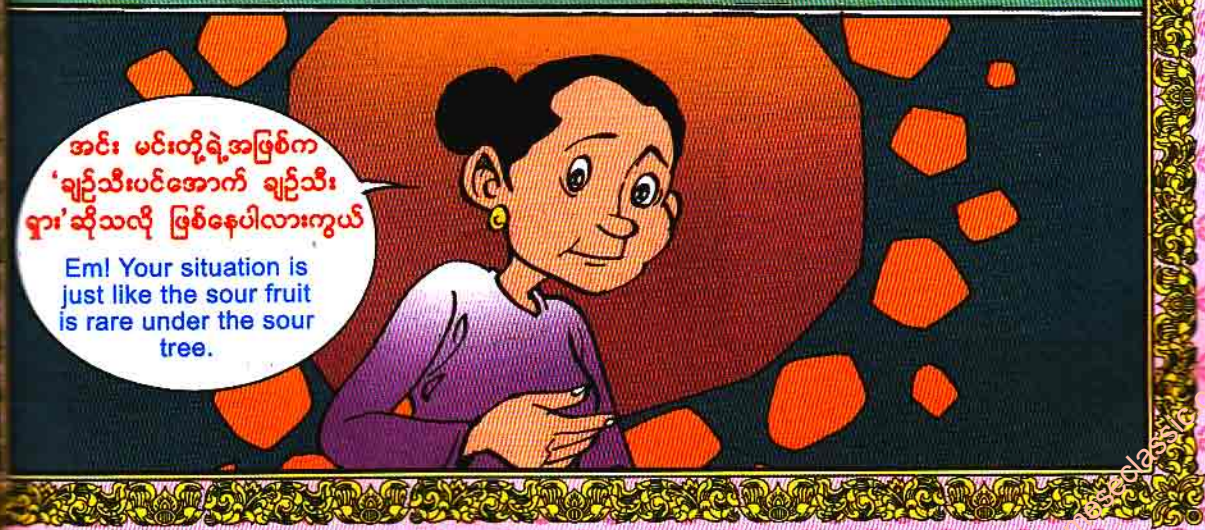

မောင်ဝေသာ
မင်းဟာ သူများတွေ
အတွက်တော့ ပန်းပုရုပ်တု
အမျိုးမျိုး ထုဆစ်ပေးခဲ့တယ်၊
မင်းရဲ့မိန်းမ ငါ့ရဲ့သမီးလေးကို
အလွမ်းပြေကြည့်ဖို့ သူ့ရဲ့ပုံတူရုပ်တု
ရော ထုဖြစ်ရဲ့လား
Maung Wai Thar, you've
sculpted other's images.
Do you have your
wife's image?

ဟာ မထု မထုဖြစ်ခဲ့ဘူး အမေ
ကျွန်တော်ကလည်း အလုပ်ကများတော့
နွယ်ရဲ့ပုံတူထုပေးဖို့ မေ့နေခဲ့တယ်၊
ခက်တာက နွယ်ရဲ့ဓာတ်ပုံကောင်း
ကောင်းလည်း မကျန်ရစ်ခဲ့ဘူး၊
နွယ်ရဲ့ပုံတူ ထုရခက်သွားပြီ
Huh! As I am too busy, I haven't
sculpted my wife's image.
Her photograph is
not found.

အင်း မင်းတို့ရဲ့အဖြစ်က
'ချဉ်သီးပင်အောက် ချဉ်သီး
ရှား'ဆိုသလို ဖြစ်နေပါလားကွယ်
Em! Your situation is
just like the sour fruit
is rare under the sour
tree.

ခြေနှစ်ချောင်းလည်းမကယ်နဲ့၊ မင်းကျေပျောလည်းမဆယ်နဲ့။

Don't rescue two legged creature,
don't pick up the drifting boat

ဘုရင်မင်းစကားတို့ပိုင်တဲ့လှေကို ဆယ်ပေးမိရင် အမှုပတ် ရာဇဝတ်ဘေးသင့်တတ်သလို ခြေနှစ်ချောင်း ချီတဲ့လူကို ကယ်မိရင်လည်း ကျေးဇူးကန်းမှု ဒုက္ခဘေးတွေ့တတ်တယ်လို့ သတိပေးပြောဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။
If a person takes out the royal barge, he will be condemned. If a person rescue a human, he will be ungrateful response. This proverb gives warning to you.

အဲဒီစကားပုံဖြစ်ပေါ်လာပုံက ဒီလိုပါ ရှေးအခါက မင်းသား တစ်ပါးဟာ မြစ်ကမ်းစပ်မှာ အခြေအရံတွေနဲ့ ရေကစားနေတုန်း၊
This proverb evolved like this. In ancient time, a prince took a bath with his retinues.

မိုးလေ ရုတ်တရက်ကျလာပြီး ရေစီးနဲ့ပျော်ပါသွားရာ အခြေအရံ တွေနဲ့လည်း ကွဲသွားတော့တယ်။
When sudden squall of rain and storm drifted the prince from his retinues.

အဲဒီ မင်းသားဟာ ကံအားလျော်စွာ သစ်တုံးတစ်တုံးကိုဖက်တွယ်မိသွားပြီး ဆက်လက်မျောပါသွားရက ...

Luckily, the prince grabbed a log and drifted along the current.

ရသေ့တစ်ပါးက ကယ်တင်ဆယ်ယူလိုက်တယ်။

A hermit rescued him.

အဲဒီနောက် ရသေ့ဟာ မင်းသားကို နီးလှုံစေတယ်။

The hermit let the prince to warm himself.

မင်းသား ပီးလာလို့ပါ Prince, warm yourself.

မင်းသား ကျုပ်မှာတော့ ဒီသစ်သီးတွေပဲရှိတယ် စားပါ I've only fruits and eat them.

မင်းသားဟာ မာန်ကြီးသူဖြစ်တဲ့ အတွက် ရသေ့က သူ့ကိုပီးလှုံစေတဲ့အခါ သစ်သီးတွေကျွေးတဲ့အခါ မင်းသားရယ်လို့ ရှိသေကျိုးနွံစွာ ကျွေးတာကို အတော် မခံချင် ဖြစ်ပြီး ရင်ထဲမှာ ဒေါသပွားနေ တော့တယ်။

As he was a haughty prince, he felt a grudge on hermit for lacking due respect.

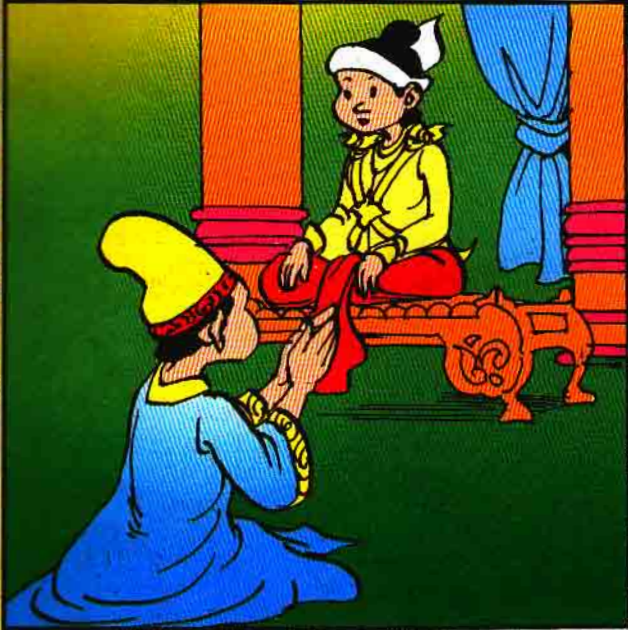

မင်းသားဟာ သူ့ရဲ့အသက်ကယ်ခဲ့တာကို ကျေးဇူးမတင်တဲ့အပြင် ရာမောက်တက်ပြီး ရသေ့အပေါ် အငြိုးထားလေတယ်။

The ungrateful prince had a grudge on his saviour the hermit.

အဲဒီနောက် မင်းသားဟာ ဗြူတော်ဆီ ပြန်ရောက်သွား တဲ့အခါ ဖခမည်းတော် ကွယ်လွန်သွားတဲ့အတွက် ဘုရင် ဖြစ်လာတော့တယ်။ သူ ဘုရင်ဖြစ်လာချိန်မှာပဲ ရသေ့ဟာ ရွှေဗြူတော်ဆီ ကြွရောက်လာတော့တယ်။

When his father died, the prince became a king. At that time, the hermit came to his country.

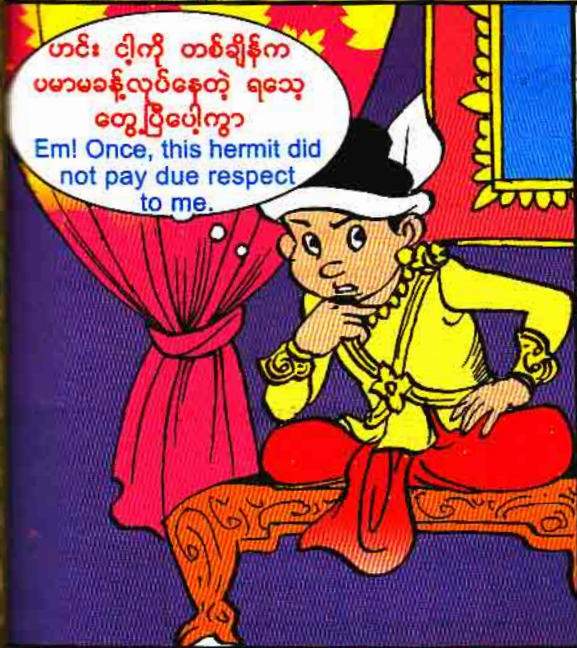

ဘုရင်ဟာ ဆင်နဲ့တိုင်းခန်း လှည့်လည်ရင်း ရသေ့ကို မြင်လိုက်ရာ အငြိုးအတေး ထားသူပီပီ ...

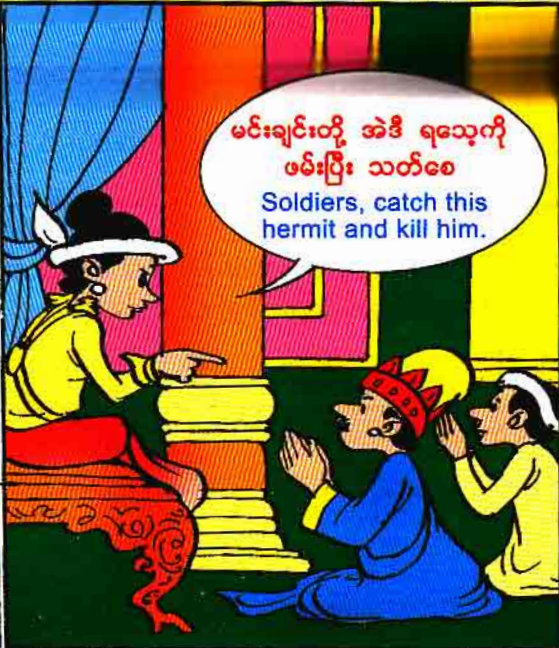
When the king toured his country on elephant back and he saw the hermit.

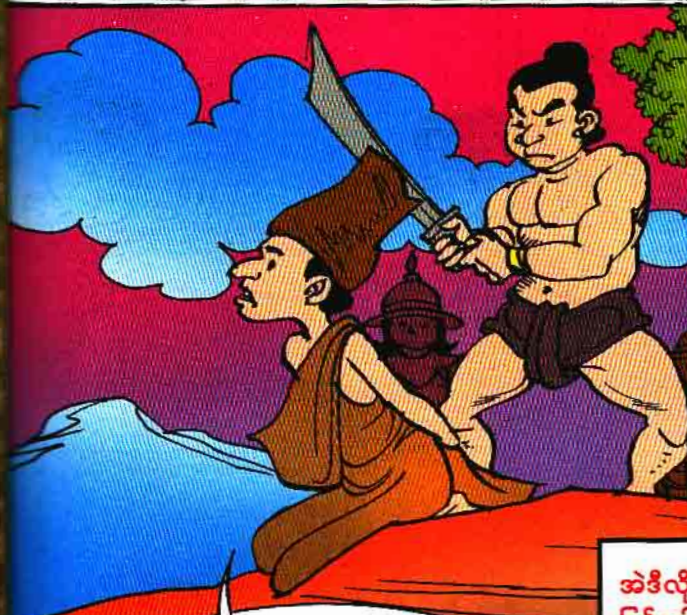

ဟင်း ငါ့ကို တစ်ချိန်က ပမာမခန့်လုပ်နေတဲ့ ရသေ့ တွေ့ပြီပေါ့ကွာ
 Em! Once, this hermit did not pay due respect to me.

မင်းချင်းတို့ အဲဒီ ရသေ့ကို ဖမ်းပြီး သတ်စေ
 Soldiers, catch this hermit and kill him.

မင်းချင်းတို့ဟာ ရသေ့ကိုဖမ်းပြီး လူသတ်ကုန်းဆီ ပို့ကြရာ ရသေ့ဟာ နောင်တစကားကို ကြွေးကြော်တော့တယ်။
 When the hermit was about to be killed, he announce a word.

အင်း ငါဟာ ခြေနှစ်ချောင်းကို ကယ်မိသလို မင်းလှေမျောကို ဆယ်မိလို့ အခုလို ဘေးဒုက္ခတွေ့ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် နှောင်းလူ တို့ရေ ခြေနှစ်ချောင်းလည်း မကယ်နဲ့၊ မင်းလှေမျော လည်း မဆယ်ကြနဲ့ကွဲ့။
 I am in peril because I've save the two legged creature. Don't pick the royal barge up too.

အဲဒီလိုနဲ့ အဲဒီစကားပုံ ဖြစ်ပေါ်လာတာပါပဲ။
 In this way, this proverb evolved.

ခွေးကလေးအရောင်ပေးလျက်နားလျက်

If you favour a puppy, it will lick your face

ခွေးငယ်လေးကို အရောင်တင်လုပ်မိရင် လူရှေ့သူရှေ့မရောင် ပါးလျက်နားလျက် လုပ်တတ်သလို ကိုယ့်ထက်ငယ်ရွယ်သူ ဂုဏ်နိမ့်သူကို အရောင်တင် ဆက်ဆံမိရင် ကိုယ့်ကိုပမာမခန့် အတင့်ရဲရဲ ပြန်လည်ပြောဆိုပြုမူတတ်ကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းပြဆိုတဲ့ စကားပုံပါ။

If a person favours a puppy, it will lick his face. Just like that if a person favour a young and man of lower status, he will become unrespectful man.

ဒေါ်သီတာသိမ့်ဟာ အရာရှိမတစ်ဦးဖြစ်ပေမယ့် အဆင့်အတန်းမခွဲခြားတတ်တဲ့ စိတ်ရင်းအင်မတန် ကောင်းတဲ့ အမျိုးသမီးပါ။
Daw Thida Theint was an officer and she associated without differentiating the status.

သူမဟာ လက်အောက်ဝန်ထမ်းအားလုံးအပေါ်မှာ ညီအစ်ကို မောင်နှမလို ရင်းနှီးခင်မင်စွာ ဆက်ဆံပြောဆိုလေ့ရှိတယ်။
She dealt her assistants as if they were her relatives.

လက်အောက်ဝန်ထမ်းတွေကလည်း
ဒေါ်သီတာသိမ့်ကို ချစ်ခင်လေးစား
ကြပါတယ်။

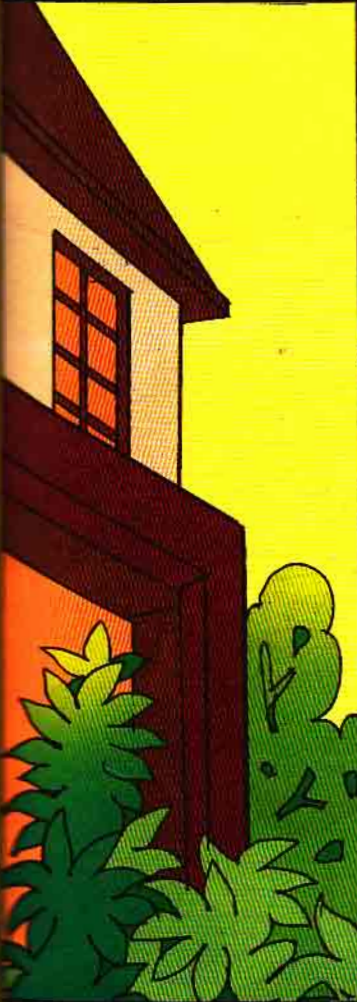
Her assistants loved and
gave due respect.

ဒါပေမဲ့ ပညာသိပ်မတတ်သလောက် စရိုက်နည်းနည်းကြမ်းတဲ့
ပေးဒါဆိုတဲ့ ရုံးလုလင်လေးကတော့ ဒေါ်သီတာသိမ့်ရဲ့ အရော
တဝင်ဆက်ဆံမှုအပေါ် အခွင့်အရေးယူတော့တယ်။

But a peon named Baida, took a chance over Daw
Thida Theint's good nature.

မောင်ပေးဒါ
ဒီနေ့လည်း ထမင်းချိုင့်
မပါရင် မမဆီက
တစ်ဝက်ယူစား မမ သီးသန့်
ခွဲပေးထားမယ်
Maung Baida, if you
don't have tiffin box,
I'll share you half
of my meal.

ဟေ့ကောင်တွေ
အဲဒီအရာရှိမက ငါ့ကိုကြွ
နေတာကွ၊ ငါ့ကိုသူ့ရဲ့ထမင်းချိုင့်
နေတိုင်းတစ်ဝက်ခွဲကျွေးတယ်
Hey! This officer likes and
loves me. So she share
half of her meal.

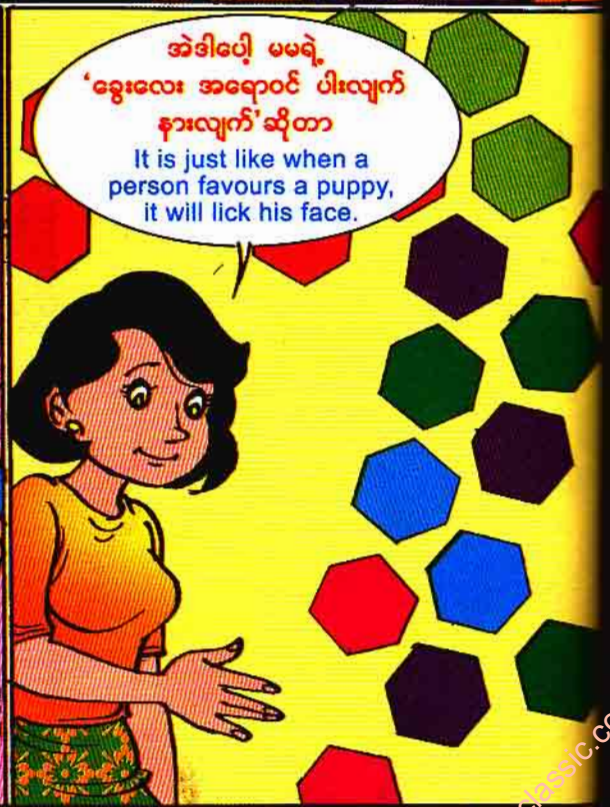
ဒါကြောင့် ငါ ထမင်းချိုင့်
ယူလာစရာမလိုတော့ဘူးကွ
မပိုင်လား ဟား ဟား ဟား
So I don't have to take
tiffin box. How
smart I am.

သူမရဲ့ကွယ်ရာမှာ ဗေဒါပြောတဲ့စကားတွေ ပြန်ကြားရတဲ့အခါ ဒေါသိတာသိမ့်ဟာ အတော်စိတ်မကောင်း ဖြစ်သွားရှာတော့တယ်။

When Daw Thida Theint heard about it, she felt sorry for it.

ခွေးကိုရိုက်ချင်ခွေးရှင်မုက်နာကြည့်ရ

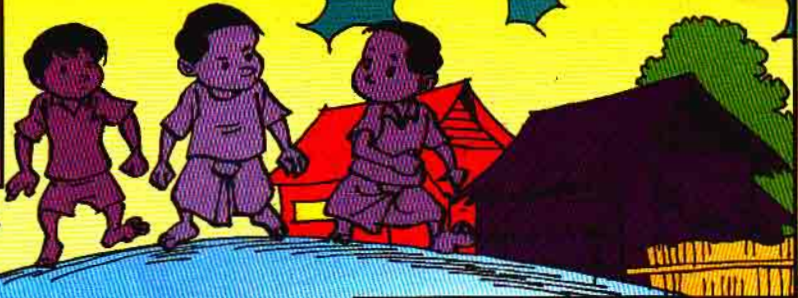
If you want to strike a dog, you must look at the face of its owner

ခွေးကို ရိုက်ချင်ပေမယ့် ခွေးရှင်မဲ့မုက်နာကို ငဲ့ရလေ့ရှိသလို အပြစ်ရှိသူကို အရေးယူချင်ပေမယ့် သူ့ရဲ့အရှင်သခင် မိဘစသူတို့ရဲ့ မုက်နာ ထောက်ထားနေရတတ်တာကို ဒိုင်းနှိုင်းပြုဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

If a person wants to strike a dog, he must aware the face of the owner of the dog. However you want to punish someone, first you must beware his parents.

မောင်ငယ်တို့ ကလေး တစ်စုဟာ ကျောင်းအား ရက်ဆိုရင် ရွာရိုးကိုးပေါက် လျှောက်သွားရင်း ...

Maung Ngai and his friend used to roam about the village during the weekend.

ရွာပြောက်ဘက်စွန်းမှာရှိတဲ့ ဦးသာဘူးဝိုင် ခြံကြီးထဲ ခိုးဝင်ကာ ဩဇာသီးတွေ ခိုးစားလေ့ရှိကြတယ်။

They entered into the compound of U Thar Bu and stole the custard apples.

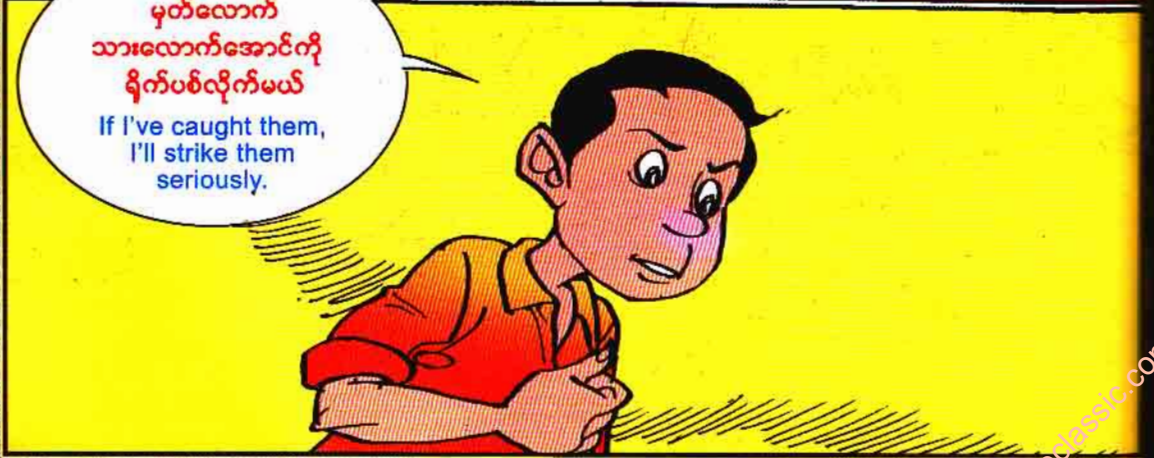

မောင်ငယ်တို့ဟာ ဦးသာဘူးရဲ့အသံကြားတာနဲ့ အရိပ်အရောင်မြင်တာနဲ့ ထွက်ပြေးလေ့ရှိကြတယ်။
 When Maung Ngai heard U Thar Bu's voice, they used to run away.

ဖမ်းမိလို့ကတော့ မှတ်လောက် သားလောက်အောင်ကို ရိုက်ပစ်လိုက်မယ်
 If I've caught them, I'll strike them seriously.

တစ်နေ့မှာတော့ ဦးသာဘူးဟာ
မြကြီးထဲက ချုံကြီးတစ်ချုံထဲ
ဝင်ပုန်းနေပြီး မောင်ငယ်တို့
ဩဇာသီး ဝင်အခိုးမှာ ...

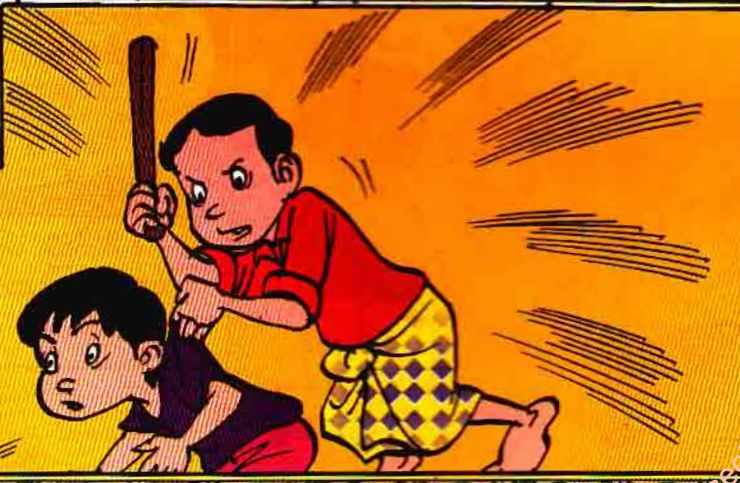
One day, U Thar Bu hid
himself in the bush. When
Maung Ngai stole the
custard apples...

ဟော့ မပြေးနဲ့
Hey! Don't
run away.

ဟာ ဦးလေး
သာဘူးကြီးဟာ ပြေး ပြေး
Huh! Uncle Thar Bu!
Run! Run!

ဦးသာဘူးဟာ ဖမ်းမိလိုက်တဲ့
တလေးကို ရိုက်ဖို့ တုတ်နဲ့
ခွယ်လိုက်တယ်။
U Thar Bu aimed to strike
with his stick.

ဟ မင်းဟာ ဦးမျိုးရဲ့ သားမဟုတ်လား
Huh! Are you the son of U Myo?

ဟုတ် ဟုတ်ပါတယ် ဦးမျိုးရဲ့သား မောင်ငယ် ပါခင်ဗျာ
Yes, I am U Myo's son, Maung Ngai.

တောက် ငါကွာ မင်းကိုရိုက်ချင်လိုက်တာ မင်းအဖေကလည်း မိတ်ဆွေရင်းတွေဖြစ် နေတယ်၊ အဲဒါပေါ့ 'ခွေးကို ရိုက်ချင် ခွေးရှင်မျက်နှာကြည့်ရ'ဆိုတာ
I want to strike you. But your father is my friend. So if a person wants to strike a dog, he must look at its owner.

သွား သွား နောက်ဒီလိုမလုပ်နဲ့ စားချင်ရင် လာတောင်းစား၊ မင်းရဲ့အဖေကိုတော့ ပြန်တိုက်ရဦးမယ် သွား သွားတော့
Don't do like this again. If you want to eat ask me. I'll tell about it to your father.

မောင်ငယ်လည်း တစ်ချိုးတည်း ထွက်ပြေးခဲ့တော့တယ်။
Maung Ngai ran away in fright.

ဆွေးကြီးမှလက်ပေးသင်

The old dog is taught to handout

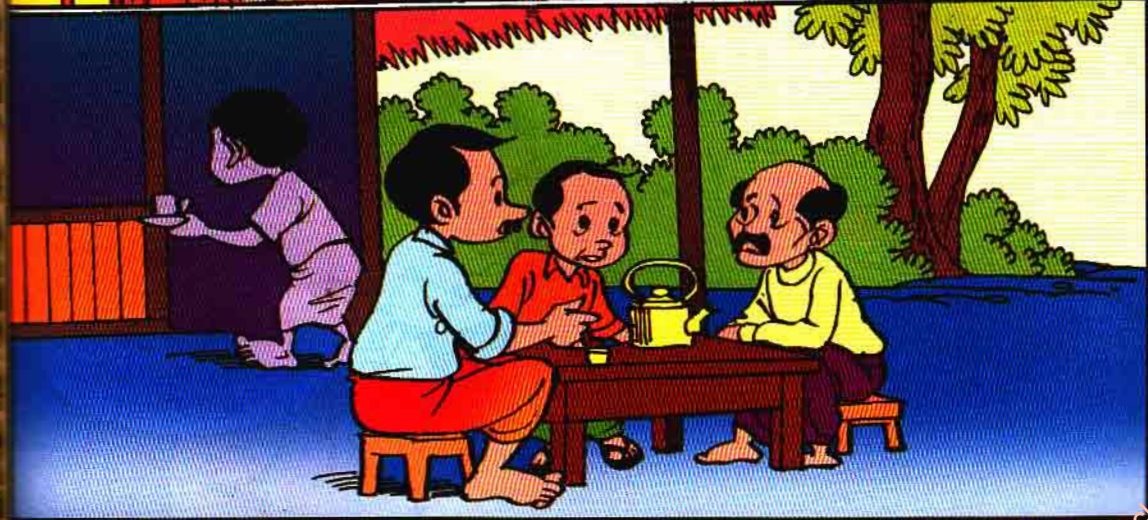
အသက်ကြီးနေပြီဖြစ်တဲ့ ခွေးကို လက်ပေးသင်တဲ့အခါ စာသင်ရခက်ပြီး အကျိုးမများလှသလို အသက်ကြီးပြီးဖြစ်သူကို အတတ်ပညာ အသိပညာ သင်ပေးရခင်လည်း သင်ရခက်တတ်လေ့ရှိကြောင်း ခိုင်းခိုင်းပြဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

When the old dog is taught to handout it is usually difficult. Likewise when the old man is taught the modern technology it will be difficult. Such a case this proverb is used.

ပင်စင်စားထပ်စုခွဲ နံနက် လက်ဖက်ရည် ဝိုင်းဆီ အဘိုးဖြူရောက်တိုင်း အခြား ပင်စင်စား အဘိုးကြီးအိုပေါက်စတို့ကို အားကျမဆုံး ဖြစ်နေတော့တယ်။

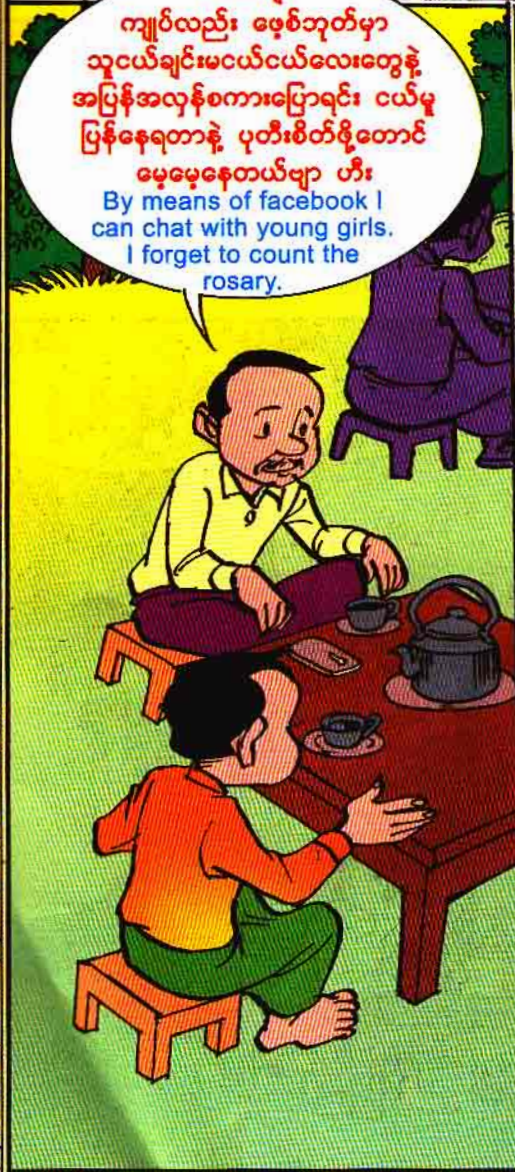
When grandpa Po Phyu arrived at the group of other pensioners envied him at the cafe.

ညဉ့်နက်လေ
 အင်တာနက်က
 မိလေ လိုင်းစုံစမ်းပြီး ကြည့်
 နိုင်လေ ဝိင်ပဲများ ဟဲ ဟဲ
 Deeper at night, clearer
 is the internet. We can
 watch various lines.

အေးများ
 ကျွပ်လည်း မှေ့စ်ဘုတ်မှာ
 သူငယ်ချင်းမငယ်ငယ်လေးတွေနဲ့
 အပြန်အလှန်စကားပြောရင်း ငယ်မှု
 ပြန်နေရတာနဲ့ ပုတီးစိတ်ဖို့တောင်
 မေ့မေ့နေတယ်များ ဟီး
 By means of facebook I
 can chat with young girls.
 I forget to count the
 rosary.

ဒီမှာ ဒီမှာ ကျွပ်ကိုလည်း
 ဖုန်းပွတ်ပုံ ပွတ်နည်း
 သင်ပေးကြပါများ
 Teach me how to find out
 the lines.

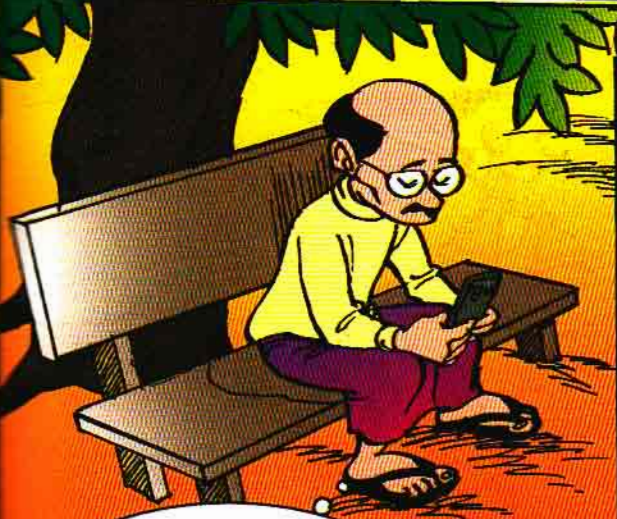

မောင်ဝင်းဖေကို
 သင်ခိုင်း သူကကျွမ်းတယ်
 Ask Win Pe. He is
 skill at it.

အဘိုးဖြူကလည်း အားကျပြီး touch phone လေး
ဝယ်ကာ အင်တာနက်ဖက်နည်းတွေ Facebook ကြည့်
နည်းတွေ လူရွယ်တစ်ယောက်ဆီမှာ သင်ပေးမယ် ...
Grandpa Phyu bought a touch phone and
learnt how to select the line in internet and
facebook from a young man.

ဟူး သင်လိုက်မေ့လိုက်နဲ့
ဘယ်လိုမှလည်း မမှတ်မိပါလား။
အသက်က ခုနစ်ဆယ် ကျော်နေတော့လည်း
မှတ်စိကမဲ့လိုက် တာ မျက်မှန်တပ်တာတောင်
ဝါးတားတားနဲ့
Phew! I forget how to handle it.
As I'm over seventy years old,
my eye-sight is dim.

အင်း ငါ့အဖြစ်က 'ရွေးကြီးမှ
လက်ပေးသင်' ဆိုသလို ဖြစ်နေ
ပါလား အမေရယ်၊ ကျုပ်ကို နှစ်သုံး
လေးဆယ်လောက် နောက်ကျပြီးမှ
မွေးခဲ့ပါလားဗျာ
Em! What I am doing is just
like an old dog is taught
how to handout.

ခွေးပါးစပ်ကနတ်စကားထွက်

The word of deva comes out from the dog

ယုတ်နိမ့်တဲ့ခွေးတစ်ကောင်ရဲ့ပါးစပ်ကနေ မြင့်မြတ်တဲ့ နတ်သားတစ်ပါးရဲ့စကားမျိုး ပြောထွက်သလို နိမ့်ကျတဲ့လူတစ်ယောက်က မတန်မရာ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် စကားမျိုးပြောတဲ့အခါ ရှုတ်ချအပြစ်တင်တဲ့ သဘော ပြောလေ့ရှိတဲ့စကားပုံပါပဲ။

Just like holy word of deva come out from the mouth of a humble dog, honourable word comes out from the humble person. This proverb is sarcastically used in this case.

တစ်ခါတုန်းက ခိုးသားတစ်ဦးကို ဗြို့ဝန်မင်းရဲ့အမိန့်နဲ့ သေဒဏ်စီရင်ဖို့ သူသတ်ကုန်းဆီ အာဏာပါးကွက်သား တွေက ခေါ်သွားကြတယ်။

Once upon a time, a thief who was condemned by township officer, to execute him at the cemetery. The slaughterers brought him.

သေဒဏ်ပေးခါနီးမှာ
သူ့ခိုးကပြောတယ်။
The thief was about
to be executed.

ဒီ ဒီမှာဗျာ
ကျုပ်က သူတစ်ပါး
ပစ္စည်းခိုးတာမို့ အဒိန္နဒါနကပ်ပဲ
ထိုက်တာဗျာ။ သင်တို့က ပါဏာတိပါတာ
ဆိုတဲ့ သူတစ်ပါးရဲ့အသက်ကိုသတ်တဲ့
ကံကြီးထိုက်မှာ
I commit only stealing. But
you commit killing the
other's life.

ဒီတော့ ငရဲကြီးကျစေမယ် ကံကြီး
အထိုက်မခံကြပါနဲ့။ ကျုပ်ကိုလွှတ်ပြီး
ဇိဝိတဒါနကုသိုလ် ယူလိုက်ကြပါလားဗျာ
So don't go to hell and
release me.

တော် တိတ် အဲဒီလောက်
ငါးပါးသီလ ကျိုးပေါက်ခြင်းရဲ့အပြစ်ကို
သိရင်လည်း ဘာဖြစ်လို့ သူ့ခိုးလုပ်နေသေးလဲ
ခုတော့
Stop talking. If you know
the punishment of the
theft, why did you
commit it?

‘ခွေးပါစင်က နတ်စကားထွက်’
ဆိုတာလို သူက တရား
ပြန်ပြနေသေးတယ်

His complaint is just like the word
of deva comes out from
the mouth of dog.

ငါတို့က တာဝန်အရ
မင်းကို စီရင်ရမှာမို့ အပြစ်
ကြီးကြီးမရှိနိုင်ပါ သူ့ကွဲ့၊
မင်းသာရာဝေတ်မှုကျူးလွန်လို့
ရာဝေတ်ပြစ်ဒဏ်ခံရတာပါ

We kill you as order. So
we haven't commit
heavy crime.

အဲဒီနောက်မှာတော့ အာဏာ
ပါးကွက်သားတွေက သူ့မိုးကို
သေဒဏ်စီရင်လိုက်ပါတော့တယ်။

Later, the slaughterer killed
the thief.

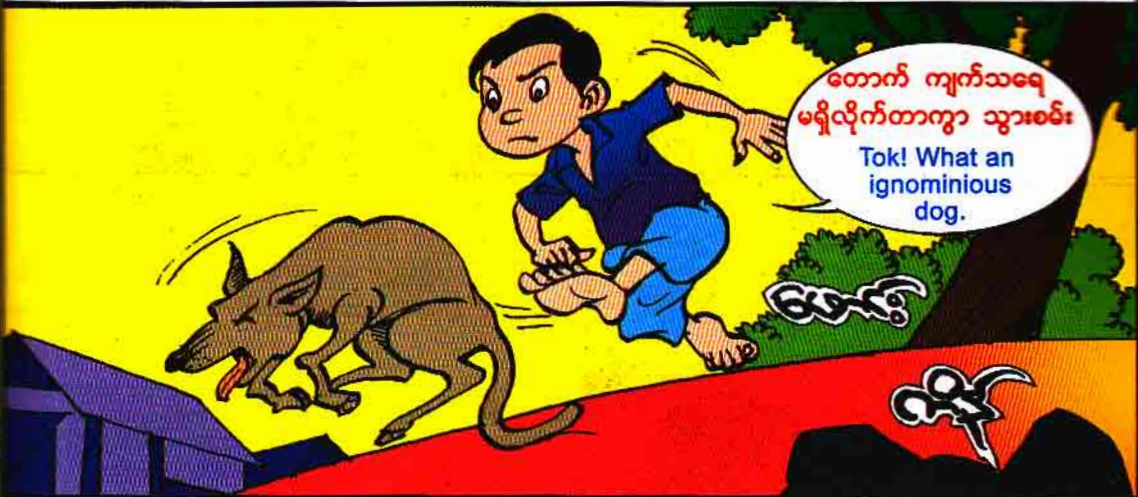

ခွေးဖြူလူတောမတိုး

The white dog dares not enter among the people

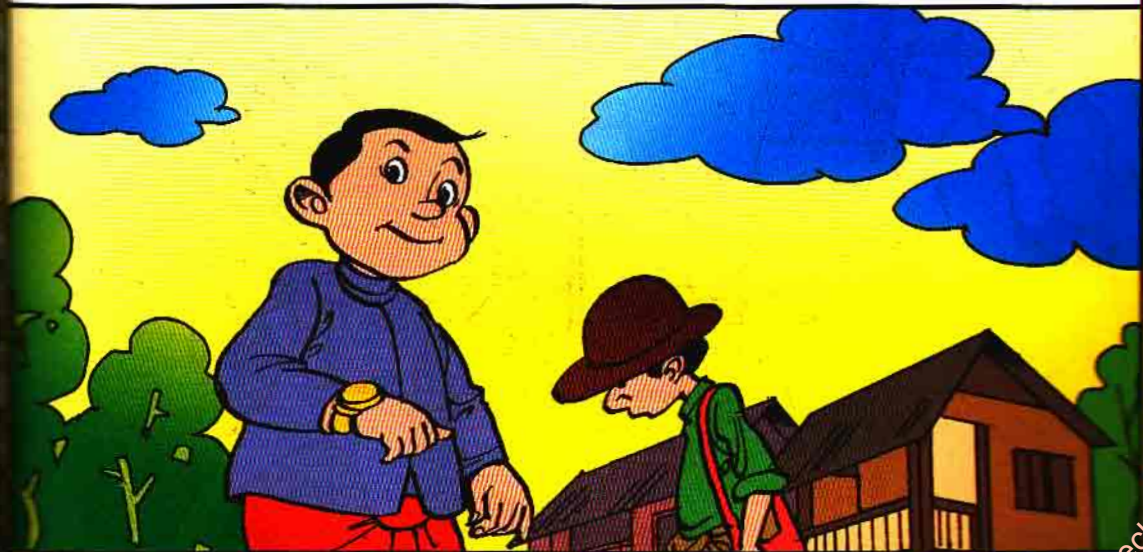
ဖြူစုတ်စုတ်အရောင်အဆင်းရှိတဲ့ခွေးကို လူတွေကနှစ်သက်လေ့မရှိတဲ့အတွက် အဲဒီခွေးဖြူဟာ လူတွေကြားထဲ နေလို့မရသလို ...

White dog is not loved by most people. So the white dog dares not come near the people.

အရည်အချင်းမရှိသူ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနိမ့်ကျသူဟာ လူရာမဝင်တတ်ကြောင်း ပြဆိုတဲ့ စကားပုံပါပဲ။

It indicates that unqualified person cannot be among the qualified people.

မောင်သက်ရဲ့ ဝိသေသမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းတွေဟာ ပညာတတ်အသိုင်းအဝိုင်းပါ ပညာဂုဏ်မြင့်သလောက် အလုပ်အကိုင်ကောင်းတွေ လုပ်ကိုင်ချပြီး လူနေမှုအဆင့်မြင့်သူတွေပါ။

Maung Thet's family was educated milieu. So they got good jobs and their standard of living was higher.

အားလုံးထဲမှာ စုန်းပြုံးဖြစ်နေတဲ့ မောင်သက်တစ်ယောက်သာ ကျောင်းပညာတစ်စိုင်းတစ်စနဲ့ ကျောင်းကထွက်ပြီး အိမ်ပွဲစားယောင်ယောင် ကားပွဲစားယောင်ယောင်နဲ့ အပေါင်းအသင်းရုံရာက အရက်သမားဖြစ်နေသူပါ။

Among them, the exception was only Maung Thet. He relinquished from school without proper education. He worked as car-agent and real-estate broker. In reality he was a drinker.

ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သောက်တာ ဘာဖစ်လဲ ဘာဖစ်လဲ
I drink alcohol because I like it.

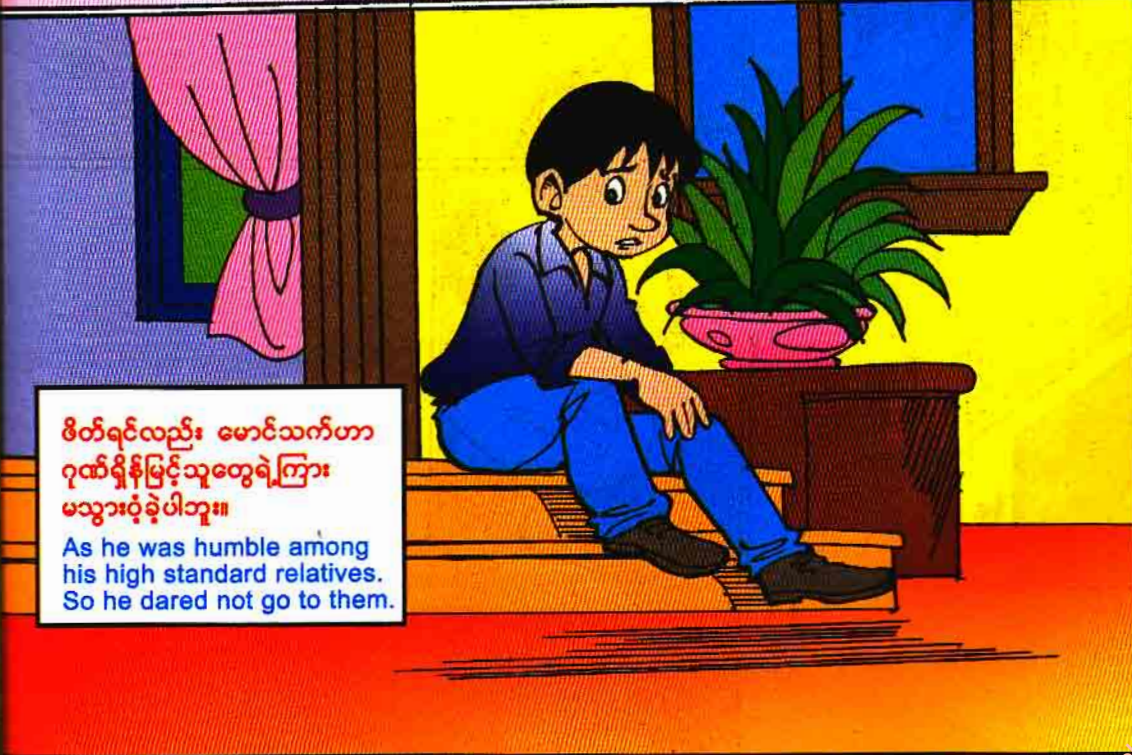

အရက်သမားဘဝ ပညာကမတတ် ဂုဏ်ကမရှိ ရုပ်ရည်ကပ်နံ့ချိုးချည်နဲ့ရတဲ့ကြားထဲ မှုလာရင် ငြိဿနာရှာတတ်လွန်းလို့ ပညာဂုဏ် ရာထူးဂုဏ် နေဂုဏ်ရှိတဲ့ ဆွေမျိုးတွေက သူ့ကိုဝေးဝေး ရှောင်ကြတော့တယ်။

Uneducated, alcoholic and lack of personality, so he was avoided by his relatives.

ဆွေမျိုးတွေကြားမှာ အလှူမင်္ဂလာ ရှိရင် သူ့ကိုမဖိတ်တတ်ကြဘူး။
When there was a donation among his relatives no one invited him.

ဖိတ်ရင်လည်း မောင်သက်တာ ဂုဏ်ရှိန်မြင့်သူတွေရဲ့ကြား မသွားဝံ့ခဲ့ပါဘူး။
As he was humble among his high standard relatives. So he dared not go to them.

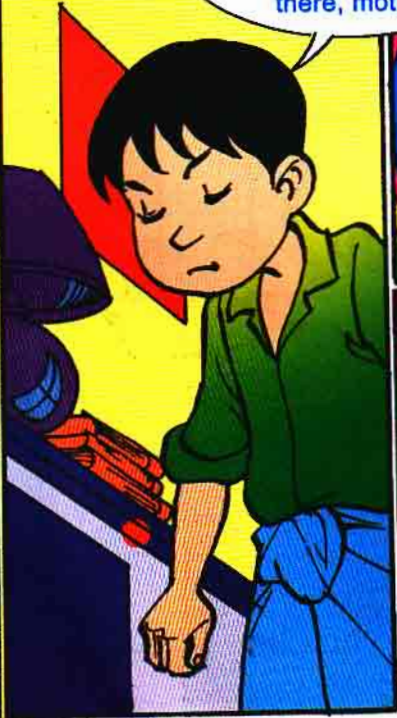

သား မင်းရဲ့မေကြီး
မိသားစုရဲ့သိမ်ထင်အလှူပွဲကို
လိုက်ခဲ့လေကွယ်
Son, your elder sister's
donation on ordination
hall.

အင်း မောင်သက်
မောင်သက် မိဘစကား နားမထောင်
ပညာရေးကို အလေးအနက်မထား။
ဘဝကိုတန်ဖိုးမထား ဖြစ်သလိုနေ ဖြစ်သလို
စားပြီး ပေယျာလကန် နေလာခဲ့တဲ့အကျိုးကြောင့်
Em! Maung Thet, you live as you like
and you are out of society among
the relatives.

မလိုက်ချင်ပါဘူး အမေရာ
အမေတို့ပဲ သွားပါ
I don't want to go
there, mother.

ခုတော့ ငါ့သားလေးခမ္မာ
'ခွေးဖြူ လူတောမတိုး'
ဖြစ်နေပါလားကွယ်
You are just like the white
dog dares not enter
among the people.

ခွေးခြီးထောင် ထည့်တောင်စွပ်

Put the hollow bamboo tube on the curl tail of dog

ကောက်နေတဲ့ခွေးရဲ့အခြီးကို ဖြောင့်စေချင်တဲ့အတွက် ကျည်တောက်ထဲစွပ်ထားခဲ့ပေမယ့် ကျည်တောက် ချွတ်လိုက်တဲ့အခါ ခွေးရဲ့အခြီးဟာ ကောက်မြဲတမ်း ပြန်ကောက်သွားလေ့ရှိပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ဗီအေကျင့် မကောင်းသူကို ကောင်းအောင်ဘယ်လိုပဲပြုပြင်ပေးပေမယ့် ညာဉ်ဆိုးအကျင့်ဆိုးအတိုင်း ပြန်ဆိုးမြဲ ဖြစ်လေ့ရှိကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းပြဆိုတဲ့စကားပုံပါပဲ။

To straighten the curl tail of dog put the hollow bamboo tube on it, but when bamboo tube is taken off, its tail curl as usual. Likewise a person with bad habit, however he was amended, his behaviour still as usual.

ဆန်နီဟာ ပင်ကိုဗီအေရ ဆိုးသွမ်းတဲ့လူငယ်လေး တစ်ဦးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
Sonny was an originally boy of bad habit.

တွေ့ပြီးသားချင်းတွေ့ရဲ့တိုင်တန်းမှုကြောင့် ဘကြီးဖြစ်သူအငြိမ်းစား အထက်တန်းကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးအေးချမ်းဟာ တူဖြစ်သူ ဆန်နီကို သူ့ရဲ့ခြံဝင်းကျယ်ကြီးနဲ့ အိမ်ကြီးဆီ ခေါ်သွားပြီး ...

Because of report of his relative, his uncle U Aye Chan who was the retired headmaster called on his nephew to his house.

ကောင်းကောင်း ကျွေးမွေး စောင့်ရှောက်ကာ ဆုံးမ စကားတွေလည်း သေချာ ပြောပြလေတယ်။
His uncle looked after him well and admonished him.

မင်းအရက်မသောက် မရမ်းကားဘဲ ကောင်းအောင်သာနေပါကွယ်၊ ဘကြီး မင်းကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု တည်ထောင်ပေးပါ့မယ်
Don't drink and live in peace. I'll invest a business for you.

ဘကြီး ဦးအေးချမ်းဟာ လိုလေသေး မရှိအောင် ကျွေးမွေးထားပေမယ့် ဆန်နီဟာ ခဏပဲငြိမ်နေပြီး ...
However his uncle looked after him, he lived peacefully only a short time.

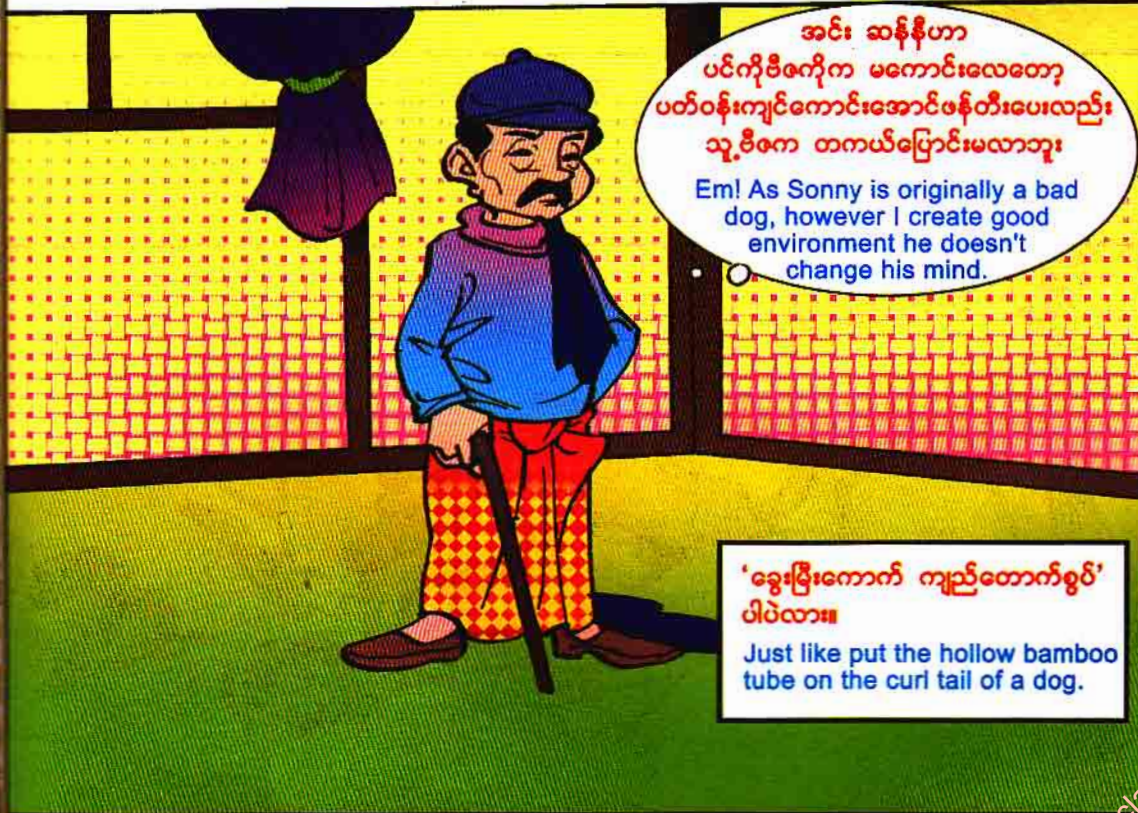

တစ်နေ့မှာတော့ ဘကြီးဆီက
ငွေတစ်သိန်းကို ခိုးပြေးသွားကာ
One day, he stole a lakh of
money from his uncle.

အရက်မူးပြီး ရမ်းကားမြဲ အပေါင်းအဖော်တွေနဲ့ အလေ့လိုက်မြဲပါပဲ။
He drank and blundered as before.

အင်း ဆန်နီဟာ
ပင်ကိုပီဇီကိုက မကောင်းလေတော့
ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းအောင် ဖန်တီးပေးလည်း
သူ့ဗီဇက တကယ်ပြောင်းမလာဘူး
Em! As Sonny is originally a bad
dog, however I create good
environment he doesn't
change his mind.

'ခွေးပြီးကောက် ကျည်တောက်စွပ်'
ပါပဲလား။
Just like put the hollow bamboo
tube on the curl tail of a dog.

ခွေးရူးကောင်းစား တစ်မွန်းတည့်

A mad dog lasts only a noon

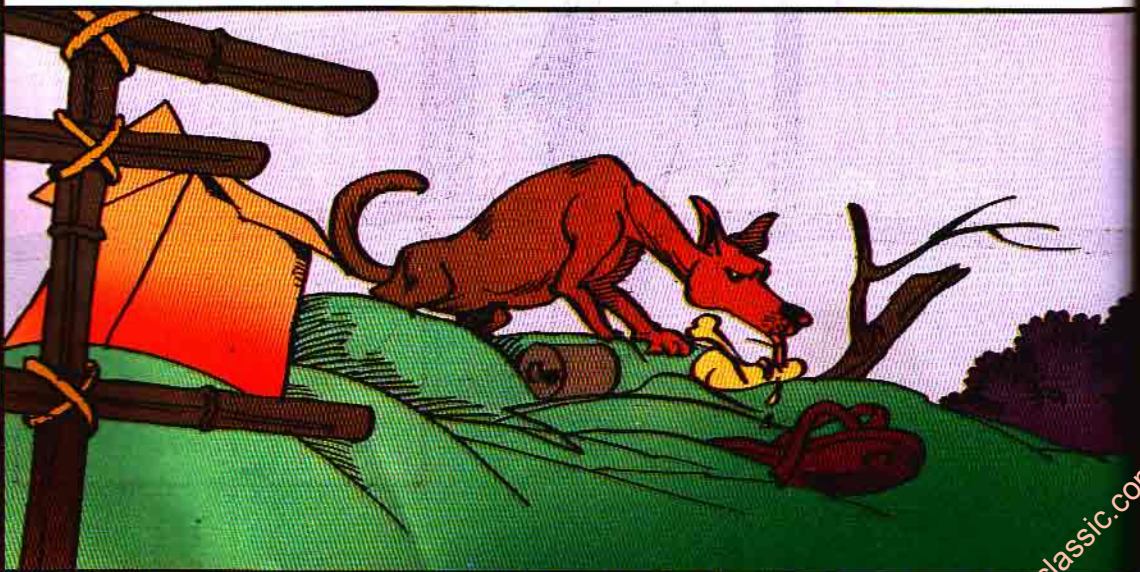
ခွေးတစ်ကောင် ရူးနေတဲ့အခါ အခြားခွေးတွေက သူတို့ကိုယ် ခွေးရူးရောဂါ ကူးစက်မှာစိုးလို့ ရှောင်ကြရှားကြလေ့ရှိပါတယ်။

When a dog is mad, other dogs avoid it for they will be infected by rabid disease.

အဲဒီလို ရူးနေတဲ့အချိန်မှာ ခွေးရူးဟာ ခွေးတွေရဲ့ဘုရင်လိုဖြစ်နေပြီး ကျန်တဲ့ခွေးတွေရဲ့လေးစားခန့်ညားခြင်းခံရလောက်အောင် ကောင်းစားကြီးပွားနေလေ့ရှိပေမယ့် ရူးပြီဆိုတာနဲ့ တစ်မွန်းတည့်အတွင်းမှာ ခွေးရူးဟာ သေရလေ့ရှိပါတယ်။

However the rabid dog was avoid by other dog it was lasted only a noon.

ခွေးရူးဟာ တစ်မွန်းတည်းပဲ ကောင်းစားလေ့ရှိသလို အရည်အချင်းမရှိတဲ့လူဟာလည်း ကံအားလျော်စွာ ကောင်းစားကြီးပွားရင် ခဏပါပဲလို့ ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုတဲ့ စကားပုံပါ။

Like rabid dog, unqualified man, though he is prospered by chance, it will be only a short time.

လက်သမားဆရာ ကိုအောင်ဒင်ဟာ ကံအားလျော်စွာ ထိသန်းတစ်ရာဆု ပေါက်ရာ ...

The carpenter U Thien won 100 lakhs from lottery.

ဟား ဟား ဟား သိန်းတစ်ရာ သိန်းတစ်ရာဆု ပေါက်ပြီ၊ ပင်ပန်းလှတဲ့ လက်သမား အလုပ် လုပ်စရာမလိုတော့ဘူး
I've got 100 lakhs, I renounce from tiresome carpenter.

သွား သွားစမ်း
Go!

သူဟာ လက်သမားပစ္စည်း ကိရိယာတွေကို လွှင့်ပစ်ပြီး ရွှေတွေဝယ်ဝတ်ဝတ်ကောင်းစားလှဝတ်ကာ ရပ်ကွက်ထဲမှာ မော်မော်ကြွားကြွား လမ်းသလားလျက် ချီတော့တယ်။

He threw away his materials and wore fashion clothes and lived haughtily in the street.

နောက် ခြောက်လလောက်ကြာတော့ ရှိသမျှသုံးပြုန်း လောင်းကစားပစ်လို့ ကုန်ပါရော။

All of his fortunes were evaporized within six months.

မူလက လက်သမားအလုပ် ပြန်လုပ်နေရတော့တယ်။

So he worked his original work as carpenter.

ဟား ဟား ဟား အောင်ခင်တို့များ 'ခွေးရူးကောင်းစား တစ်မွန်းတည့်' ပါလားကွာ ဟား ဟား ဟား

Ha! Ha! Aung Din is just like a mad dog it prospers only a noon.

ခွေးချွေးနဲ့ပက်ကိုက်

ခွေးကောင်းနားရွက်ပြတ်ခံရ

When the rabid dog and good dog bite,
the ear of good dog is cut off

ခွေးချွေးနဲ့ပက်ကိုက်မိတဲ့ခွေးကောင်းကို ခွေးရင်တွေက ခွေးချွေးရောသိ မကူးစက် စေချင်တဲ့အတွက် အဲဒီခွေးရဲ့နားရွက် အစားလေးတွေကို ခြိတ်ညှပ်ပေးရလေ့ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခွေးချွေးနဲ့ပက်ကိုက် မိတဲ့ခွေးကောင်းဟာ အကျိုးယုတ်ရလေ့ ရှိပါတယ်။

When a good dog bites with rabid dog the owner of the good dog cut its ear lest the rabid disease should infect his dog. So the good dog suffers bad result.

လူကောင်းဟာလည်း လူဆိုးလူယုတ်မာနဲ့ ရန်စက်ဖြစ်မိရင် ရာဇဝတ်ဘေးသင့်ပြီး အကျိုးယုတ် တတ်ကြောင်း ခိုင်းနှိုင်းပြဆိုတဲ့ စကားပုံပါ။

Just like this when a good man quarrel with bad man, he will be under arrest.

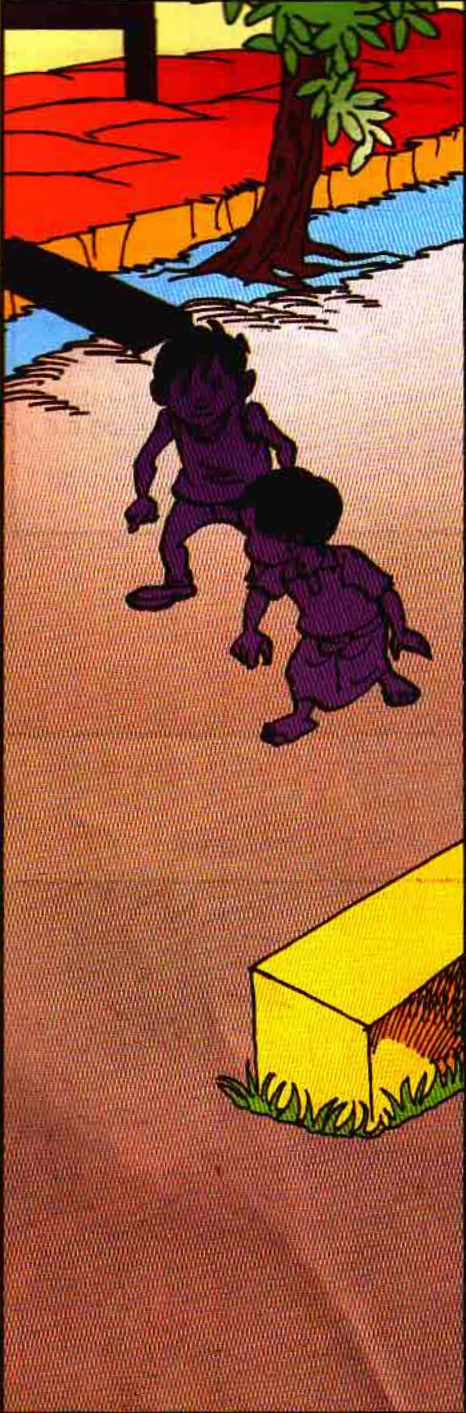

အက္ခရာစကားပုံများ The Proverbs started with alphabet "Kha"

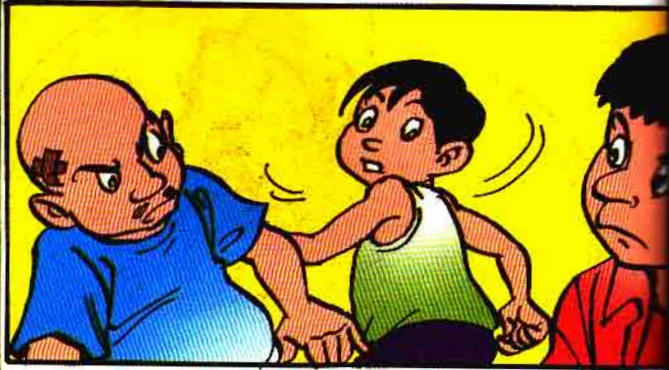
မောင်သိန်းဇေဟာ သူငယ်ချင်းညှော်သည်က အရက်အတင်းတိုက်ခိုင်းလို့ လမ်းထောင့်က အရက်ဆိုင်ဆီ လိုက်သွားမိတယ်။

Maung Thein Pe was asked by his friend to serve him with alcohol. So they together went to the liquor shop at the corner of the street.

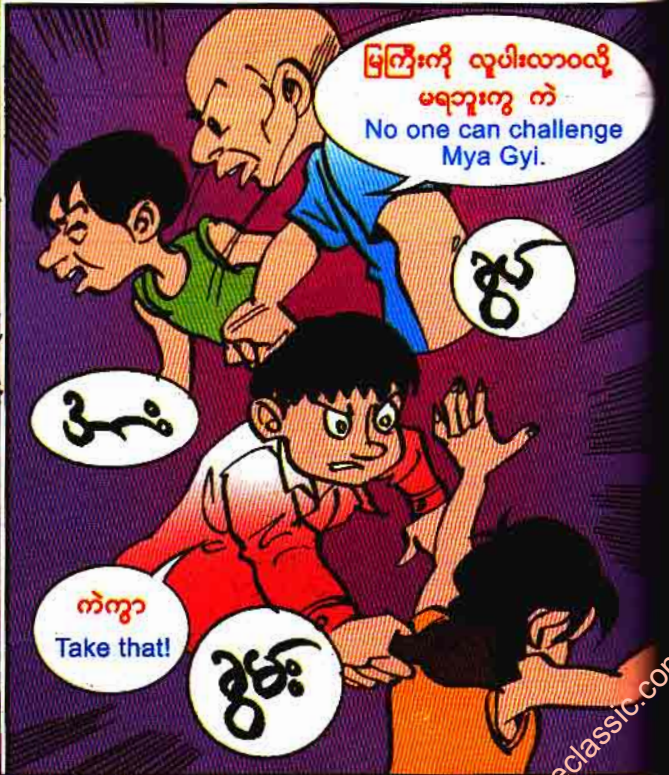
ရန်ကွက်ထဲမှာ လူရွာလူခိုက်လုပ်နေတဲ့ မြကြီးတို့လူစုနဲ့

They met knavish Mya Gyi and his men.

ညှော်သည် သူငယ်ချင်းတို့ မတော်တဆ တိုက်မိရာက စကားများကြပြီး ...

His friend was bumped accidentally and they started to quarrel.

မြကြီးကို လူပါးလာဝလို့ မရဘူးကွ ကဲ
No one can challenge Mya Gyi.

ကျွန်း

ကဲကွာ
Take that!

ကျွန်း

မောင်သိန်းဖေဟာ သူ့သူငယ်ချင်းကို
ပိုင်းထိုးရိုက်နေတဲ့ မြကြီးတို့လူစုကို
ခွေးခြေခုံနဲ့ အတင်းဝင်ရိုက်တော့တယ်။

Maung Thein Pe struck with stool
to Mya Gyi who hit his friend.

မြကြီးတို့လူစု ခေါင်းတွေကွဲကုန်ကြတဲ့အတွက် မောင်သိန်းဖေဟာ လူရိုက်မှုနဲ့အဖမ်းခံရပြီး အချုပ်ထဲ
ရောက်သွားရတော့တယ်။

The heads of Mya Gyi and his cohorts were cracked and Maung Thein Pe was imprisoned.

အဲဒီအခါ အမေလုပ်သူက အချုပ်ခန်းမှာ မျက်ရည်လည်ရွဲနဲ့ လာတွေ့ရတော့တာပေါ့။
His mother came and met Maung Thein Pe in the jail.

သားရယ် ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေကွယ်
What has happened to you, my son?

ဘယ်တုန်းကမှ ရန်မဖြစ်ဖူးခဲ့တဲ့ သား လူဆိုးလူမိုက်တွေနဲ့ဖက်ပြိုင်ရန်ဖြစ်တော့ ကိုယ်ကျိုးနည်းရပြီပေါ့
You've never been quarrel with other. Now you've quarrel with knavish man.

မြကြီးတို့က အချုပ်ထဲရောက်လို့ ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ သူတို့က ဆိုးမိုက်လို့ အချုပ်ထဲ ခဏခဏဝင်နေကျ။ နာမည်အမည်းစက် မရှိတဲ့ ငါ့သား လေးမှာတော့ အခု နာမည်ပျက်ရပြီ ရာဇဝတ်ဘေးသင့်ရပြီ
Mya Gyi has been in the jail for several times. Now you've been blackmarked.

ခွေးရှားနဲ့ ခွေးကောင်းကိုက်ရင် ခွေးကောင်း နားရွက်ဖြတ်ခံရတယ်' ဆိုတာဒါမျိုးပေါ့ သားရယ်။ နောင်ကိုဆင်ခြင်ပါကွယ်
When the rabid dog and good dog bite, the ear of the good dog is cut off. Don't be like that again.

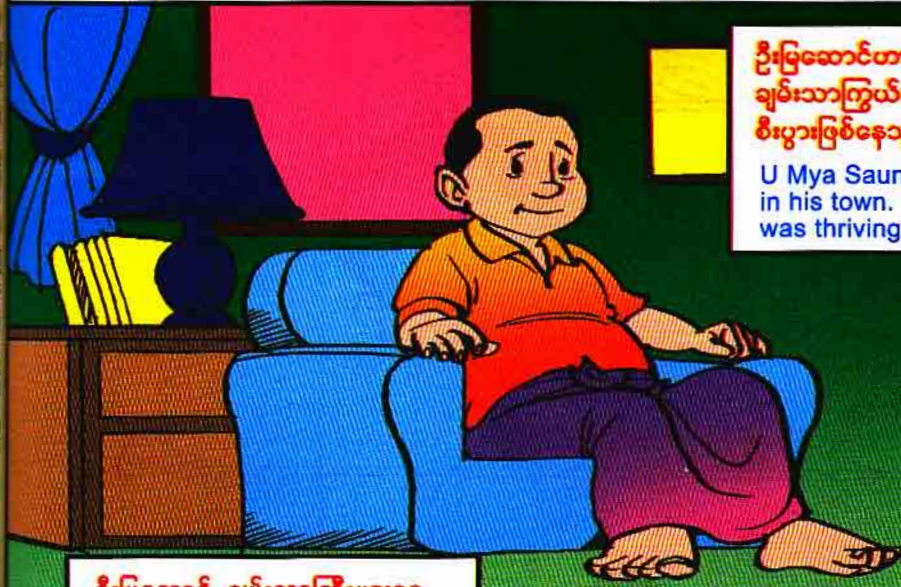

ခွေးလေးခုန်လို့ မုန်မထ

When a puppy jumps, the dust won't rise up

ခွေးအကောင်ကြီးကြီးတွေ ခုန်လို့ မုန်ထွေတထောင်းထောင်း ထတာကို အားကျဦး ခွေးသေးသေးလေးက ထ,ထခုန်ပေမယ့် မုန်ထခြင်းမရှိသလို ဘာမှအညှဉ်အချင်းမရှိဘဲ လှထွင်းကျယ် ထ,ထလုပ်သူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်ဟာ အရေးပါအရာရောက်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုတဲ့ကားပုံပါပဲ။

When the big dog jumps, the dust will rise up, but when a puppy jump, no dust rises up. The unqualified people are not taken into matter.

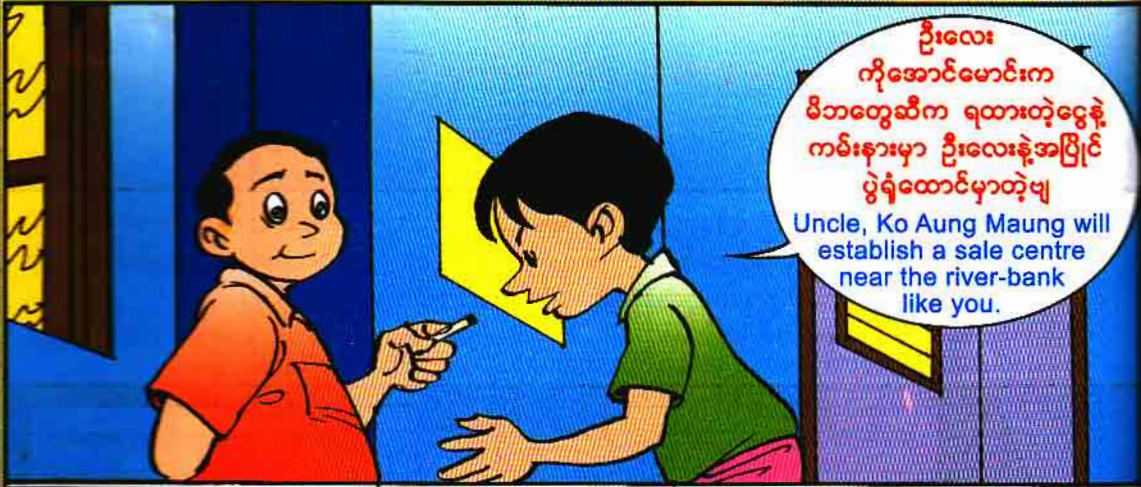

ဦးမြဆောင်ဟာ သူတို့မြို့မှာတော့ ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး ပွဲရုံလုပ်ငန်းနဲ့ စီးပွားဖြစ်နေသူ ဖြစ်ပါတယ်။
U Mya Saung was a rich man in his town. His sale centre was thriving.

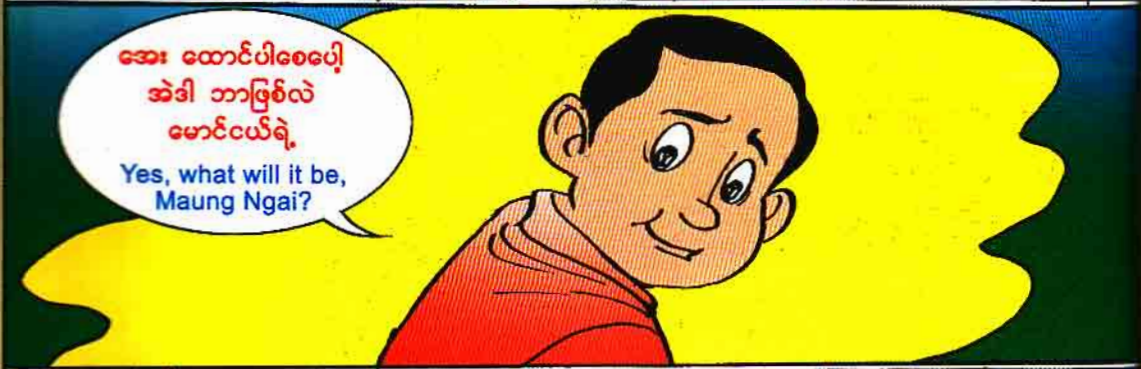
ဦးမြဆောင် ချမ်းသာကြီးပွားနေတာကို မနာလို မရှုဆိတ်ဖြစ်နေသူကတော့ တစ်မြို့တည်းသား အောင်မောင်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
Aung Maung who was jealous of U Mya Saung's wealth.

ဦးလေး
ကိုအောင်မောင်းက
မိဘတွေဆီက ရထားတဲ့ငွေနဲ့
ကမ်းနားမှာ ဦးလေးနဲ့အဖြိုင်
ပွဲရုံထောင်မှာတဲ့ဗျ
Uncle, Ko Aung Maung will
establish a sale centre
near the river-bank
like you.

အေး ထောင်ပါစေပေါ့
အဲဒါ ဘာဖြစ်လဲ
မောင်ငယ်ရဲ့
Yes, what will it be,
Maung Ngai?

ဟို သူက ဦးလေးရဲ့စီးပွားရေး
အင်ပါယာကြီးတစ်ခုလုံးကို ဖြိုဖျက်ပစ်မှာ
တဲ့ဗျ။ ပန်းဆည်းဆာဘီယာဆိုင်မှာ အာပေါင်
အာရင်းသန်သန်နဲ့ သူ ပြောနေတာ
ကွန်တော် ကြားခဲ့ရတယ်ဗျ
He is going to destroy your
belongings. He said about
it at Pan Sisar beer pub.

မြဆောင်ဆိုတဲ့ လူကြီးရဲ့ ပွဲရုံတွေ အကုန်ပြုတ်ကုန်ရမယ်။ မောင်ရင်တို့ ကြည့်ထားကြ အောင်မောင်းတဲ့ တစ်မောင်းတည်းရှိတယ်
 All of Mya Saung's sale centres will be gone. Wait and see.

ဒီမှာ မောင်ငယ် သူက ငါ့အပေါ် ကုသောမစ္ဆရိယာ ဘယ်လိုပဲထားထား ငါက ဓမ္မယူပါဘူးကွာ၊ ဒါပေမဲ့ သူ့လို အရင်းအနှီးနည်းနည်းလေးရှိတဲ့ သူက ငါ့လို စီးပွားရေးအင်အားကြီးမား သူကို ဘယ်မှာယှဉ်တုလို့ရမှာလဲ
 I don't mention about his jealousy. He has little capital. How can he compare my big investment.

ပူမနေပါနဲ့ကွာ 'ခွေးလေးခုန်လို့ ဖုန်မထ' ပါဘူးကွာ ဟား ဟား ဟား
 Don't worry. When a puppy jumps no dust will rise up.

ခွေးဟောင်တိုင်းထကြည့်ကာ အိပ်ရေးပျက်

Don't aware whenever the dog barks

ညဘက် လူတွေအိပ်ပျော်နေချိန်မှာ အိမ်မွေးခွေးတွေဟာ အိမ်ရဲ့အနီးအနား လူရိပ်လူခြည်ကပ်လာရင် ဟောင်ပြီး အိမ်ရှင်တွေ သူတို့ရဲ့သခင်တွေကို သတိပေးလေ့ရှိပါတယ်။

At night, the dogs are in the habit of barking when they see something suspicious to inform their owner.

ဒါပေမဲ့ ခွေးဟောင်တိုင်း အိမ်ကို သူရိုးကပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ လမ်းပေါ်ကနေ လူတစ်ဦးဦးဖြတ်သွားရင်လည်း ဟောင်တတ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ခွေးဟောင်တိုင်း ထကြည့်မိရင် အိပ်ရေးပျက်တာပဲ အဖတ်တင်တတ်ပါတယ်။

Whenever the dog barks, there will not be thief. When they see someone passing, they used to bark. So don't get up and look. You will be in sleep deprivation.

ဒီလိုပဲ လူအချို့ဝေဖန်တိုင်း ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချတိုင်း အတင်းအဗျင်းပြောတိုင်း ကောလာဟာလ လွှင့်ထုတ်တိုင်း တုန်လှုပ်စရာမလိုဘူးလို့ ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုတဲ့စကားပုံပါပဲ။

Similarly if there is a whispering campaing and rumour are not worthy to notice.

ဒေါ်မေစီတို့ ဝယ်ယူနေထိုင်မိတဲ့ အိမ်ဝန်းကျင်မှာ သူတစ်ပါးကို ကြည့်ပြီး နေရင်းထိုင်ရင်း အတင်းပြော အပုပ်ချတတ်တဲ့ မိန်းမတစ်စု ရှိပါတယ်။

Near Daw Mai Si's house there was a group of women who used to gossip.

BURMESE CLASSIC

အဲဒီအိမ်ကမိန်းမက ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုမစိုက် သလိုလိုနဲ့ မျက်နှာကို ချိုလို့အေး၊ ယောဂီသဘက် ပခုံးပေါ်တင်ပြီး တရားသမားဂိုက် ဖမ်းလိုက်သေး

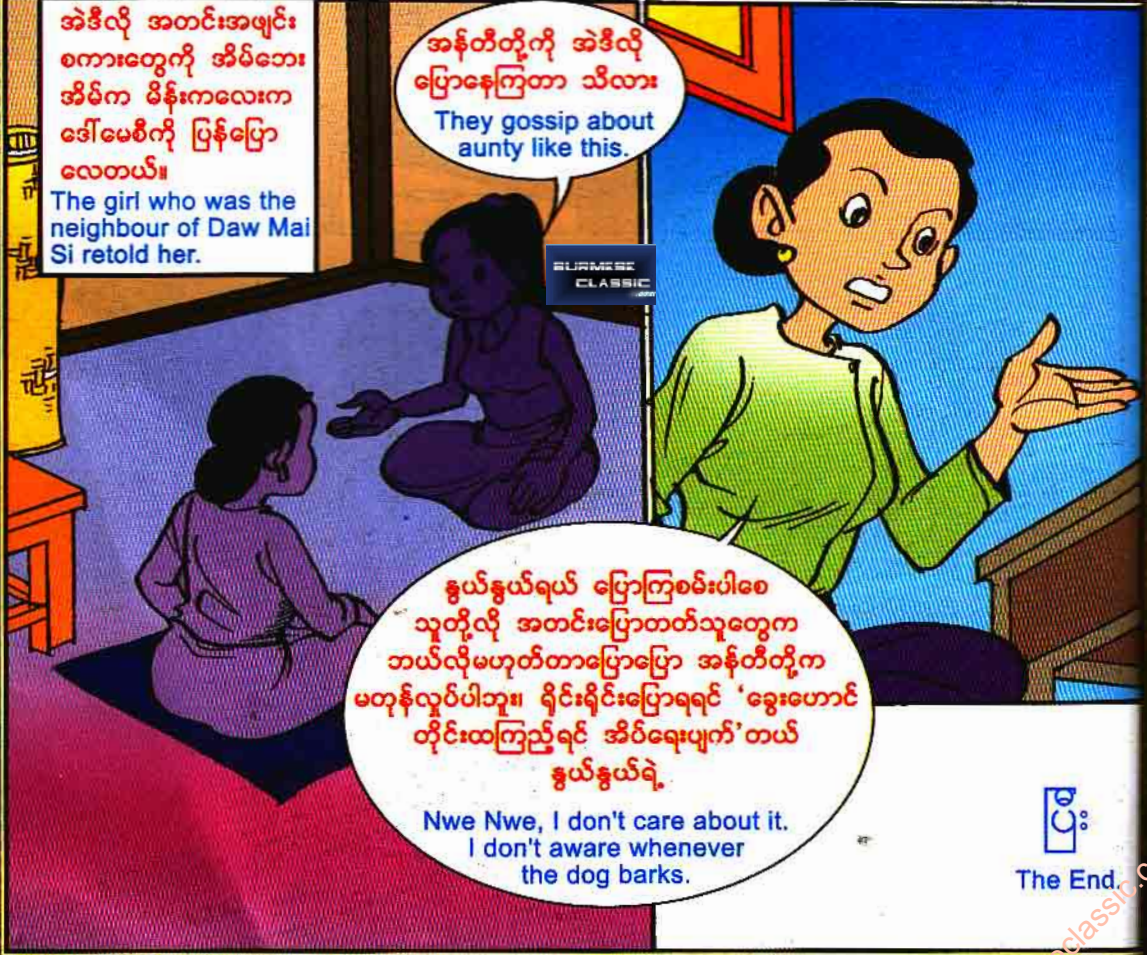
The woman in this house acts as a yogi and she seems to care no one.

သူ့ယောက်ျားက
အရက်သောက်တာ ဖဲရိုက်
တာတွေလုပ်တာ
မတွေ့ရဘူးဟဲ့၊ ခွက်ပုန်းလား
တော့မသိဘူး ဟီ ဟီ
Her husband doesn't
drink alcohol or drink
secretly.

အဲဒီလို အတင်းအပျင်း
စကားတွေကို အိမ်ဘေး
အိမ်က မိန်းကလေးက
ဒေါ်မေစီကို ပြန်ပြော
လေတယ်။
The girl who was the
neighbour of Daw Mai
Si retold her.

အန်တီတို့ကို အဲဒီလို
ပြောနေကြတာ သိလား
They gossip about
auntie like this.

နွယ်နွယ်ရယ် ပြောကြစမ်းပါစေ
သူတို့လို အတင်းပြောတတ်သူတွေက
ဘယ်လိုမဟုတ်တာပြောပြော အန်တီတို့က
မတုန်လှုပ်ပါဘူး။ ရိုင်းရိုင်းပြောရရင် 'ခွေးဟောင်
တိုင်းထကြည့်ရင် အိပ်ရေးပျက်' တယ်
နွယ်နွယ်ရဲ့။
Nwe Nwe, I don't care about it.
I don't aware whenever
the dog barks.

📖
The End